Dziś w numerze dodatek: SPORT i KULTURA FIZYCZNA

Poniedziałek, 24 czerwca 1935 - Nr. 144 - Cena 15 gr

(Pismo wychodzi w dniu datowania)

Dzień Bydgoski

12 stron

Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORSKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA - DZIEŃ CIECHOCIŃSKI

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 205.102

Hołd Rządu u trumny Wodza

Ostatni dzień żałoby zgromadził w Krakowie tłumne pielgrzymki z całego kraju

Warszawa, 23. 6. (PAT.) W ostatnim dniu żałoby narodowej dn. 23 bm. rząd na czele z premjerem Sławkiem i Marszałkami Sejmu i Senatu, Generalnym Inspektorem Armji i prezesem N. I. K. złożył hołd na Wawelu Marszałkowi Piłsudskiemu, poczem wziął udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Kraków, 23. 6. (PAT). Dziś o godz. 12,05 członkowie rządu opuścili Kraków. W Krakowie pozostał p. min. spraw wewn. Kościałkowski, który o godz. 12,30 udał się na Bielany, gdzie jako prezes zarządu głównego Związku Rezerwistów Rzeczypospolitej wziął udział w otwarciu strzelnicy małokalibrowej jego imienia, zbudowanej staraniem oddziału Związku Rezerwistów na Bielanach.

Kraków, 23. 6. (PAT.) Dziś w ostatnim dniu żałoby narodowej przybyło do Krakowa kilkadziesiąt tysięcy osób z różnych dzielnic Polski. W manifestacyjnym hołdzie pamięci Marszałka Piłsudskiego wzięli udział **członkowie ogólnego peowiackiego zjazdu,** jaki dziś odbył się w tym celu w Krakowie z udziałem przedstawicieli 220 kół i placówek Związku Peowiaków **z całej Polski.**

Po uroczystem nabożeństwie w kościele Najśw. Marji Panny w godzinach popołudniowych uformował się olbrzymi pochód. Oddziały POW. z różnych dzielnic **niosły w urnach ziemię z miejsc stracenia Peowiaków oraz historycznych pobojowisk z lat 1914—1921,** z mogił poległych Peowiaków i powstańców. Pochód po przybyciu na Wawel i po złożeniu hołdu pamięci Marszałka udał się **na Sowiniec, gdzie przybyli wzięli udział w sypaniu kopca-pomnika.**

Gremjalny udział w sypaniu kopca wziął również dziś zjazd leśników z całej Rzplitej, zjazd Związku Rezerwistów okręgu krakowskiego, zjazd Podhalan powiatu nowotarskiego, wiele wycieczek z Warszawy, Katowic i Rzeszowa, in corpore członkowie odbywających się dziś w Krakowie zjazdów zjednoczenia polsko-ruskiego „Zgoda“, członkowie unji związków zawodowych pracowników umysłowych i wiele innych organizacyj.

Z **cudzoziemców** przybyli dziś na Sowiniec m. in. wycieczka uczestników kongresu radjofonicznego, która również wzięła udział w sypaniu kopca, poczem udała się na zwiedzanie salin w Wieliczce. Również odwiedziło dziś Sowiniec kilka grup turystów niemieckich i francuskich.

Proces zabójców śp. min. Pierackiego

odbędzie się podobno w sierpniu

Jak donosi „Express Poranny“ w Warszawie **krążą pogłoski,** że proces przeciwko zabójcom śp. min. gen. Bronisława Pierackiego rozpocznie się **w połowie sierpnia br.** w okresie feryj sądowych.

Proces ten miał się już odbyć w marcu br., jednak termin jego został przesunięty ze względu na konieczność uzupełnienia niektórych szczegółów śledztwa.

W rękach władz **znajdują się wszyscy wspólnicy potwornej zbrodni, z wyjątkiem właściwego zabójcy,** który zdołał zbiec po zamachu zagranicę.

Proces odbędzie się w Warszawie. Do rozprawy powołanych będzie bardzo wielu świadków, przedewszystkiem z Małopolski. Proces ten odsłoni kulisy zbrodniczej akcji wywrotowców ukraińskich, skupionych koło O. U. N.

Niemiecko-brytyjskie rokowania morskie zakończono

Wymiana poglądów miała charakter próbny

Londyn, 23. 6. (PAT.) Reuter podaje komunikat urzędowy następującej treści: Rozmowy niemiecko-brytyjskie o zbrojeniach morskich od 18 czerwca, t. j. od chwili ogłoszenia wymiany not prowadzone były w ramach tych samych linij przyjaznych co poprzednio z kilku przedstawicielami innych państw. Nastąpiła szczera wymiana poglądów o przyszłem ograniczeniu zbrojeń morskich i programie budowy okrętów w przyszłości.

Poglądy Niemiec i sugestje rządu brytyjskiego co do przyszłej umowy ogólnej w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich zostaną poufnie zakomunikowane mocarstwom zainteresowanym.

Poglądy wymienione pomiędzy przedstawicielami Niemiec i Wielkiej Brytanji mają charakter próbny, gdyż decyzje ostateczne na międzynarodowej konferencji morskiej zależą od stanowiska, które zajmą inne mocarstwa morskie.

Londyn, 23. 6. (PAT.) Delegacja niemiecka na czele z Ribbentropem opuściła Londyn, udając się do Berlina.

Piorun zapalił zbiornik nafty

podczas burzy nad Borysławiem

Borysław, 23. 6. (PAT). Dziś o godz. 12 przeszła nad Borysławiem i okolicą silna burza z piorunami. Piorun uderzył m. in. w zbiornik ropy na kopalni nafty „Gilde“ w Borysławiu, powodując pożar, który zniszczył znajdującą się w zbiorniku ropę w ilości 15.000 kg. oraz tłocznię i pompę.

Szyb został uratowany. W czasie ratunku pomocnik szybowy doznał dotkliwych obrażeń.

Dwie ofiary Wisły w Toruniu

Rodzice stracili naraz dwóch synków

W sobotę dnia 22 bm. po południu kąpali się we Wiśle w górę od mostu kolejowego dwaj bracia 11-letni Kazimierz i 9-letni Zygmunt Lewandowscy, synowie woźnego DOK.

Widząc, jak starsi przechodzili przez Wisłę, aby zażywać kąpieli słonecznej na obszernej łasze piaskowej, znajdującej się mniej więcej w środku rzeki, chłopcy chcieli uczynić to samo. Pomimo przestróg ciotki puścili się przez wartką Wisłę; silny prąd zniósł ich na głębinę i chłopcy utonęli.

Młodszego Zygmunta wydobyto niebawem, lecz wszelkie starania przywołanego lekarz pogotowia były bezskuteczne. Zwłok drugiego chłopca dotąd nie znaleziono.

Bezcenne dzieła sztuki spłonęły

Pożar Pałacu Sztuki w Sevilli

Sevilla, 23. 6. (PAT). Wskutek krótkiego **spięcia wybuchł pożar w pałacu sztuki. Straty są znaczne. Liczne dzieła sztuki bezcennej wprost wartości stały się pastwą płomieni. Dzieła Rubensa i Zurbarana udało się jednakże uratować.**

Połączenie warszawskiego i łódzkiego okręgu Zw. Inwalidów Woj. Rzplitej

Warszawa, 23. 6. (PAT.) Dnia 23 bm. odbyło się w Warszawie w lokalu świetlicy Federacji PZOO. walne zebranie delegatów Związku Inwalidów Wojennych Rzplitej województw warszawskiego i łódzkiego przy udziale **przeszło 100** delegatów.

Zjazd zagaił prezes zarządu wojewódzkiego p. Zuk. Następnie poseł major Wagner w krótkiem przemówieniu wskazał na konieczność połączenia dwóch sąsiadujących ze sobą okręgów warszawskiego i łódzkiego.

W wyniku wyborów na czele nowego zarządu dwóch połączonych okręgów warszawskiego i łódzkiego stanął prezes poseł Antoni Snopczyński. Po referacie posła Wagnera o pracach organizacyjnych na najbliższą przyszłość, zjazd zamknięto.

„Dar Pomorza“ w Afryce polud.

W dniu 18 bm. statek szkolny „Dar Pomorza“, który znajduje się w podróży naokoło świata, zawinął do portu Durban w południowej Afryce, gdzie pozostanie do dnia 26 bm.

Według ostatnich wiadomości, na pokładzie statku wszystko jest w porządku.

Drugi rok owocnej pracy Związku Polaków w Gdańsku

Zgromadzenie Rady Naczelnej Związku

Wczoraj w niedzielę odbyło się w Gdańsku zgromadzenie Rady Naczelnej Zw. Polaków W. M. Gdańska.

Na intencję pomyślnych obrad odprawione zostało w kościele Chrystusa Króla uroczyste nabożeństwo. O godz. 11,30 rozpoczęły się w sali Stoczni Gdańskiej obrady pod przewodnictwem marszałka dr. Moczyńskiego.

W zgromadzeniu uczestniczyli także komisarz generalny Rzplitej p. min. dr. Pappee, członkowie Zarządu Głównego BBWR pp. Brzęk-Osiński, Tomaszewski, Czernichowski i Tebinka. Po ukonstytuowaniu biura p. Brzęk Osiński złożył zgromadzeniu życzenia owocnych obrad.

Następnie uchwaliło zgromadzenie wniosek zarządu głównego nadający współzałożycielowi i pierwszemu prezesowi Zw. Polaków **p. Muszkiet-Królikowskiemu członkostwo honorowe.** Zgromadzenie uchwaliło dalej regulamin **odznaki honorowej** dla członków Związku, którzy ponieśli ofiarę krwi i wolności dla sprawy polskiej.

Zkolei wygłosił **sprawozdanie z czynności** głównego zarządu prezes p. dr. Jeż. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorjum. Pozatem uchwalono zmianę paragrafu 19 statutu Związku i dokonano uzupełniających wyborów do zarządu.

Wkońcu uchwalono następującą rezolucję:

„Społeczeństwo polskie w Gdańsku śledzi z najwyższem zaniepokojeniem zagrożenie — na skutek gdańskich zarządzeń walutowych — położenia gospodarczego portu gdańskiego i zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej z prośbą o położenie temu tamy“.

Min. Eden w Rzymie

Rzym, 23. 6. (PAT.) Dziś o godz. 7,05 z rana przybył minister Eden. Na dworcu powitali go podsekretarz stanu Suvich, baron Aloisi, ambasador Wielkiej Brytanji i urzędnicy ministerstwa spraw zagr.

Znów klęska żywiołowa w Beludżystanie

Simla, 23. 6. (PAT). Wielki pożar zniszczył w mieście około 1000 budynków, w tej liczbie najładniejsze. Pożar ugaszono dopiero dziś nad ranem, gdy przybyła na pomoc straż pożarna z Peszawaru. Straty wynoszą przeszło 50 miljonów funtów szterl.

Slepy lot nad morzem

San Francisko, 23. 6. (PAT). W zatoce w San Francisco wodował hydroplan pościgowy, który przestrzeń pomiędzy Hono'ulu a San Francisco wynoszącą 2000 mil przebył w ciągu 18 godzin 39 min. Ostatnie 150 mil lotnik leciał na ślepo przy pomocy instrumentów.

Kryzys rzadowy w Jugosławji kończy się

Białogród, 23. 6. (PAT.) Narady księcia regenta z przedstawicielami ugrupowań politycznych jak mówią, są zakończone. Dziś późnym wieczorem lub jutro zrana rada regencyjna wyznaczy osobę, której powierzy misję sformułowania gabinetu.

Dwie postawy

Rozważając projekty ordynacyj wyborczych do Sejmu i Senatu oraz treść dyskusji jaka się nad temi projektami toczyła w Komisji Konstytucyjnej Sejmu, dojść musimy do wniosku, że ścierają się tu dwie zasadniczo odmienne metody i postawy społeczne.

Chodzi w nich mianowicie o odmienność traktowania stosunku społeczeństwa i państwa.

Według jednych są to dwie siły przeciwstawne, zawsze ze sobą walczące, — społeczeństwo się broni — państwo napada. Społeczeństwo wysyła do państwa swoich parlamentarjuszy, którzy parlamentują z państwem w imieniu społeczeństwa. Sama nazwa parlamentu i posła przywodzi na myśl to porównanie, a szereg innych analogji, jak nietykalność poselska podobna do nietykalności dyplomatycznej, jeszcze je popiera. Obok jednak tych cech zewnętrznych, w samej treści traktowania stosunku społeczeństwa do państwa widzimy taki właśnie element przeciwstawienia i walki.

Według drugich państwo ma być formą organizacji społecznej, a więc kształtem, którego zawartość ma być przez życie społeczne wypełniona. Zadaniem państwa jest dostarczyć formy i środki dla rozwoju życia społecznego, nie może być zatem mowy o przeciwstawieniu, musi natomiast zachodzić ścisła koordynacja.

Przy takiej odmienności założeń odmienne są również wszelkie wypływające z nich wnioski, odmienne pojęcia, któremi się operuje w każdym z tych obozów. Dla jednych polityka to walka o władzę w państwie, prowadzona przez pewną grupę społeczną w tym celu, aby osiągnąwszy władzę, walczyć ze społeczeństwem. Dla innych polityka to skoordynowana działalność dążąca do wyzyskania dla celów społecznych tych możliwości jakie daje organizacja państwowa.

Z tej odmienności pojęć wypływa także odmienność ocen.

Naprzykład „partja polityczna", t. j. jakoby armja grupy społecznej walczącej o władzę. Dla jednych jest ona pozytywnym dodatnim elementem, odpowiadającym ich zasadniczej konstrukcji bojowej, dla drugich wprost przeciwnie. Jedni mówią: nie może być parlamentu bez partji, a wybory powinny być kierowane przez partje, gdyż to są zorganizowane walczące siły społeczne, a drudzy mówią: chcemy, aby pomiędzy parlamentem a społeczeństwem nie było pośrednictwa partji, bo one wprowadzają elementy walki i destrukcji tam, gdzie powinna być rozwinięta praca konstrukcyjna.

Wszystko inne jest konsekwencją tych założeń.

Gdybyśmy chcieli porównywać te dwie metody pod kątem widzenia spodziewanych wyników, pod kątem widzenia możliwych zakładów, tobyśmy postawili na tych drugich, zaryzykowalibyśmy nawet wysoką stawkę. Bowiem jedni mają za sobą wszystkie możliwe argumenty codziennego słownictwa politycznego, w którym wyrazy przestały odpowiadać żywej treści a zachowały tylko mniej lub więcej spłowiałą symbolikę, mają za sobą wielki zapas trafaretów i frazesów, całe stosy zbutwiałych szat do rozdzierania i klątw oraz najstraszniejszych przepowiedni, mają słowem cały arsenał, z którego od wieków czerpali zawsze ci, co już nie mieli nic do powiedzenia w życiu.

A ci drudzy takiego arsenału nie mają, ale konsekwentnie od lat krok za krokiem budują Polskę.

B. angielski minister oświaty gościem Związku Spółdzielni Spożywczych

W ostatnich dniach Związek Spółdzielni Spożywczych R. P. gościł u siebie b. ministra oświaty rządu angielskiego p. Travalyana. P. Travalyan był ministrem oświaty dwukrotnie z ramienia Partji Pracy. Wracając z Moskwy, bawił w Warszawie 1 dzień jako gość Związku. Interesował się instytucjami oświatowemi, wychowawczemi i spółdzielczemi. W czasie swego pobytu zwiedził Min. WR i OP, CIWF, Stowarzyszenie Nauczycieli Polskich, Warszawską Spółdzielnię Mieszkaniową oraz sklepy spółdzielcze na Żoliborzu. Pozatem zwiedził Warszawę i Wilanów.

Posiedzenie Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie

Przyznanie nagród — Nowi członkowie

Publiczne posiedzenie Polskiej Akademji Umiejętności odbyło się w Krakowie w sobotę w południe w wielkiej sali Akademji.

Na posiedzenie przybyli: imieniem p. ministra W. R. i O. P. wicemin. **ks. Żongołłowicz**, wicewojewoda krakowski Walicki, prezydent miasta dr. Kaplicki oraz przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Towarzystwo Naukowe Toruńskie reprezentował ks. prof. dr. Tadeusz Glemma.

Posiedzenie zagaił prezes Akademji dr. Stanisław Wróblewski, składając hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego, którego pamięć zebrani uczcili minutowem milczeniem. Następnie prezes P. A. U. powitał przedstawiciela Ministerstwa Oświaty ks. wicemin. Żongołłowicza oraz przedstawicieli władz miejscowych i zaproszonych gości, wyrażając na wstępie wdzięczność dla rządu za wydatne zasiłki na wydawnictwo encyklopedji oraz za umożliwienie wydania tomu o prehistorji, który się już wkrótce ukaże.

Zkolei sprawozdanie z działalności P. A. U. za ubiegły rok wygłosił sekretarz prof. Kutrzeba, poświęcając krótkie wspomnienie pośmiertne zmarłym członkom Akademji: b. prezesowi prof. Rozwadowskiemu, prof. Sobieskiemu, prof. Gluzińskiemu, Braunerowi, Karaffie - Korbutowi oraz członkom zagranicznym: Marji Skłodowskiej - Curie, Rajmundowi Poincare, Emilowi Bourgeois i Bogusławowi Braunerowi. Prof. Kutrzeba omówił również działalność Akademji na polu wydawniczem oraz krótki rzut działalności Polskiej Biblijoteki w Paryżu i Stacji Naukowej w Rzymie.

NAGRODY AKADEMJI.

Następnie ogłoszona została uchwała walnego zgromadzenia Polskiej Akademji Umiejętności, powzięta na wczorajszem posiedzeniu, przyznająca nagrody:

1) Nagrodę im. Erazma i Anny Jerzmanowskich **ks. Wacławowi Blizińskiemu z Liskowa**, pow. kaliski, za działalność humanitarną.

2) Nagrodę im. Probusa Barczewskiego **za pracę historyczną p. Zygmuntowi Wasilewskiemu** za dzieło p. t. „Norwid 1935".

3) Nagrodę im. Probusa Barczewskiego za dzieło malarskie, wystawione w latach 1933-34 **prof. Kazimierzowi Sichulskiemu** za portret redaktora Konstantego Srokowskiego, wystawiony w Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie w 1934 r., z uwzględnieniem całej dotychczasowej działalności.

4) Nagrodę im. Feliksa Jasieńskiego za dzieło z zakresu grafiki i rzeźby dla artystów, którzy nie przekroczyli 35 lat, **p. Alfonsowi Karnemu** za portret Marjusza Maszyńskiego, wykonany w bronzie, wystawiony w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w roku 1934.

5) Nagrodę im. Feliksa Jasieńskiego za dzieło z zakresu muzyki dla muzyków, którzy nie przekroczyli 35 lat **p. Michałowi Kondrackiemu** za symfonję góralską p. t. „Obrazy na szkle", ogłoszoną drukiem w r. 1933 i kilkakrotnie wykonaną.

6) Nagrodę im. Feliksa Sommera za najlepszą pracę lekarską **prof. Janowi Szmurle** z Wilna za dzieło p. t. „Choroby gardła, krtani, tchawicy, nosa i ucha", Wilno 1935 r. i za całą działalność naukową.

NOWI CZŁONKOWIE.

Zkolei odczytano listę członków Polskiej Akademji Umiejętności, wybranych przez walne zgromadzenie w dniu 21 czerwca 1935 roku.

Na Wydziale Filologicznym — członkiem czynnym krajowym prof. filologji słowiańskiej U. J. Lehr - Spławińskiego, członkami korespondentami krajowymi: Zygmunta Batowskiego, profesora historji sztuki Uniwersytetu Warszawskiego, Leona Kozłowskiego, profesora prehistorji Uniwersytetu Jana Kazimierza, Romana Pollaka, profesora historji literatury polskiego Uniwersytetu Poznańskiego.

Na Wydziale Historyczno - Filozoficznym: członkiem korespondentem krajowym Ludwika Piotrowicza, profesora historji starożytnej U. J.

Na Wydziale Matematyczno - Przyrodniczym: członków korespondentów krajowych: Henryka Arctowskiego, profesora geofizyki i meteorologji Uniwersytetu Jana Kazimierza, Jerzego Smoleńskiego, profesora geografji U. J.

Na Wydziale Lekarskim: członkiem czynnym krajowym Hilarego Schramma, profesora medycyny Uniwersytetu Jana Kazimierza, członkami korespondentami krajowymi: Jana Laubera, profesora okulistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Adama Czyżewicza, profesora ginekologji Uniwersytetu Warszawskiego, Franciszka Waltera, profesora chorób skórnych i wenerycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Posiedzenie zakończyło się odczytem prof. dr. Czesława Białobrzeskiego z Warszawy na temat: „Nauki ścisłe o przyrodzie na tle ogólnych wartości kulturalnych".

Pierwsza podróż polskiego statku MS „Piłsudski"

Do Gdyni nowy transatlantyk przybędzie 12 września

W stoczni w Monfalcone pod Triestem prowadzone są obecnie prace nad wykończeniem pierwszego nowoczesnego statku transatlantyckiego MS. „Piłsudski", który w dniu 27 sierpnia odpłynie z Triestu z wycieczką do Gdyni, dokąd przybędzie 12 września r. b.

W porównaniu z „Polonją", dotychczas największym statkiem polskim, MS. „Piłsudski" będzie prawie dwukrotnie większy. W celu osiągnięcia należytej szybkości i całkowitego komfortu, zastosowano na nowym statku wszystkie nowoczesne zdobycze techniki w dziedzinie budownictwa okrętowego.

MS. „Piłsudski" będzie kursował na trasie Gdynia—Halifax—Nowy Jork. Pierwszy rejs do Ameryki MS. „Piłsudski" odbędzie w połowie września. Przestrzeń między Gdynią a Nowym Jorkiem będzie pokryta przez MS. „Piłsudski" w ciągu 8 i pół dnia.

Spuszczenie na wodę nowego polskiego transatlantyckiego statku

MS „Batory" gotowy będzie w grudniu

Dn. 3 lipca spuszczony zostanie na wodzę MS. „Batory", drugi zkolei polski statek transatlantycki, zamówiony w stoczni w Monfalcone. Po spuszczeniu na wodę rozpoczną się prace nad wewnętrznem urządzeniem statku, który będzie gotowy w połowie grudnia r. b.

Wizyta przedstawicieli rolnictwa francuskiego

O nawiązanie bliższej współpracy między rolnictwem Polski i Francji

W dniu 24 bm. przybywa do Polski delegacja rolnictwa francuskiego, w skład której wchodzą pp.: **Józef Faure** — przewodniczący zgromadzenia prezesów izb rolniczych, **Juljusz Gaurier** — prezes Zrzeszenia Narodowego Towarzystw Rolniczych, **Marceli Astier** — prezes Federacji Syndykatów Spółdzielczych, **Viax-Cambusat** — delegat Związku Producentów Zbożowych, **Lucjan Prault** — sekretarz Zgromadzenia Prezesów Izb Rolniczych oraz Zrzeszenia Narodowego Towarzystw Rolniczych, **Henryk Rouy** — sekretarz Związku Producentów Artykułów Mięsnych, **Jan Piotr Lucas** — redaktor z ministerstwa rolnictwa oraz **Jerzy Bréart** — inż. agronom sekretarz Związku Hodowców Owiec.

Delegacja ma na celu **nawiązanie bliższej współpracy pomiędzy rolnictwem Polski i Francji**, zapoznanie się **z ważniejszemi ośrodkami kultury** rolnej, z urządzeniami **Gdyni**, z zabytkami Krakowa i t. p., ewentualnie w miarę możności ożywienia wzajemnej wymiany towarowej.

Delegacja, której pobyt w Polsce potrwa tydzień, będzie gościem rolnictwa polskiego, a więc Związku Izb i Organizacyj Rolniczych R. P., na zaproszenie którego przybywa do Polski. Okazję do zaproszenia dało powołanie przez sfery rolnicze francuskie specjalnego komitetu do współpracy rolnictwa francuskiego z rolnictwem innych krajów. Komitet ten powołany został w przeświadczeniu, że tylko bezpośredni kontakt rolnictwa poszczególnych krajów będzie w stanie zapobiec katastrofalnemu kurczeniu się obrotów międzynarodowych i przyczynić się do utrzymania tych obrotów i że współpraca ta jest niezbędna z punktu widzenia walki z kryzysem rolnym.

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niesmaku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwolnieniu już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** działa pewnie, szybko i dodatnio. Zalecana przez lekarzy.

Zgon prof. Szymona Askenazego

W sobotę zmarł w Warszawie znakomity historyk prof. Szymon Askenazy.

Prof. Szymon Askenazy urodził się w Zawichoście w r. 1866. Po ukończeniu Uniwersytetu Warszawskiego na wydziale prawnym, dalsze studja historyczne odbywał w Getyndze, gdzie też wydał w r. 1894 rozprawę doktorską p. t. „Die letzte polnische Koenigswahl". W r. 1897 został docentem, a w r. 1902 profesorem Uniwersytetu Lwowskiego. Z prowadzonego przez niego seminarjum wyszedł liczny zastęp historyków, pracujących nad porozbiorowemi dziejami Polski.

Poza pracą naukową prof. Askenazy brał żywy udział w życiu publicznem.

W latach 1920-23 był delegatem Rzeczypospolitej Polskiej przy Lidze Narodów w randze ministra pełnomocnego. W okresie jego delegatury nastąpiło rozstrzygnięcie sprawy śląskiej, oraz ostateczne uznanie granic Polski.

Prof. Askenazy był honorowym profesorem Uniwersytetu Warszawskiego, czynnym członkiem Polskiej Akademji Umiejętności i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, był odznaczony orderem „Polonia Restituta" 2-ej klasy.

Z ważniejszych prac Zmarłego uczonego wymienić należy: „Studja historyczno-krytyczne" (wydanie drugie r. 1897), „Napoleon a Polska" (1918), „Przymierze polsko-pruskie" (wydanie 3-cie r. 1919), „Książę Józef Poniatowski" (wyd. 4-te r. 1922), „Gdańsk a Polska" (wyd. 2-gie r. 1923), „Manuscrits de Napoleon en Pologne" (1929). Pod redakcją prof. Askenazego uczniowie jego wydali kilkanaście tomów „Monografij".

Generał Rydz-Śmigły na „Święcie Morza" w Gdyni

Podczas uroczystości tegorocznych „Święta Morza", które dorocznym zwyczajem odbędą się dnia 29 czerwca, defiladę wojskową w Gdyni przyjmie Generalny Inspektor Sił Zbrojnych generał dyw. Rydz-Śmigły.

Komitet wykonawczy „Święta Morza"

u Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych gen. Rydza-Śmigłego

Generalny Inspektor Sił Zbrojnych, gen. dyw. Edward Rydz-Śmigły przyjął w dniu 21 bm. prezydjum wykonawcze Komitetu Święta Morza pp.: Wacława Sieroszewskiego, gen. Orlicz-Dreszera, dyr. Kożuchowskiego oraz Czermińskiego.

Młodzież faszystowska chce obozować w Spale

Włoskie Biuro Podróży zwróciło się do polskiego „Orbisu" z prośbą o udzielenie wyczerpujących informacyj w sprawie przyjazdu do Polski na Jubileuszowy Zlot Harcerstwa w Spale. Jak bowiem donoszą faszystowska organizacja młodzieży włoskiej „Balilla" zamierza wysłać liczny oddział swej młodzieży na zlot do Spały w charakterze gości, aby nawiązać nici z polską młodzieżą i zapoznać się bliżej z pracą harcerstwa polskiego do czego zlot w Spale, przygotowywany na niebywałą w Polsce skalę daje doskonałą okazję.

Jak wiadomo „Balilla", skupiająca w swych szeregach całą włoską młodzież powstała na rozkaz Mussoliniego po rozwiązaniu wszystkich organizacyj młodzieżowych. Jakkolwiek Balilla pracuje metodami statutowemi dostosowanemi odpowiednio do potrzeb wychowania narodowego we Włoszech — to jednak nie może należeć do Międzynarodowego Biura Skautów w Londynie i oficjalnie nie może być zapraszana na imprezy skautowe.

Zapowiedź przyjazdu włoskiej młodzieży do Polski wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie.

Rumuńscy „Rcasi" i „Soimi" przybywają do Polski

W dniu 24-tym bm. przybywa do Polski delegacja rumuńskich organizacyj wychowawczych „Rcas" i „Soimi", które rozwijają swą działalność głównie na terenie wsi rumuńskiej.

Delegacja została zaproszona przez Związek Strzelecki.

Uda się ona m. in. do Łowicza, celem zapoznania się z organizacją i stanem prac przysposobienia rolniczego, a następnie pojedzie do Grodna, gdzie goście rumuńscy odwiedzą zespoły przysposobienia rolniczego **Związku Strzeleckiego.**

Święto Rzemiosła Pomorskiego w Toruniu

Imponująca manifestacja na ulicach stolicy Pomorza

Rzemiosło pomorskie przeżyło wczoraj w Toruniu swój bodaj najpamiętniejszy dzień. Rzemieślnicy byli na ustach wszystkich — kto w mieście żył ten starał się wziąć osobisty udział w uroczystościach rzemiosła pomorskiego.

Zjazd, jako całość wypadł wprost imponująco. Rzemieślnicy zdali egzamin celująco — pokazali, co potrafią, pokazali, że są grupą silną, zwartą i karną. Ten wspaniały wynik zjazdu jest zasługą przedewszystkiem Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu, z jej prezesem p. Jakubowskim i dyrektorem p. Bischoffem na czele, oraz specjalnego komitetu, który pod przewodnictwem p. radcy Wiencka zorganizował w Toruniu nadzwyczaj sprawnie stronę techniczną zjazdu.

Do zupełnego udania **święta rzemiosła** przyczyniła się naturalnie również przepiękna słoneczna pogoda, która panowała w Toruniu w ciągu soboty i niedzieli.

Do Torunia rzemieślnicy zaczęli się zjeżdżać już w sobotę. To też wieczorem tego dnia ulice miasta zaroiły się tysiącem gości. Hotele, lokale restauracyjne były przepełnione. Kulminacja nastąpiła jednak dopiero w niedzielę rano, kiedy specjalne pociągi przywiozły z całego Pomorza nowe tysiące rzemieślników — uczni, czeladników i mistrzów oraz ich rodziny. Samych uczniów przyjechało ponad 1000 osób, liczba zaś czeladników i mistrzów znacznie przekraczała 2000 — razem zjechało około 3.500 rzemieślników, a z nimi przynajmniej dwa razy tyle członków rodzin rzemieślniczych.

Mimo tego prawdziwego „najazdu" rzemieślniczego na stolicę Pomorza wszędzie panował idealny porządek, wszystko funkcjonowało jak w zegarku — kto z przyjezdnych chciał się czegoś dowiedzieć, coś otrzymać, udawał się do specjalnych biur informacyjnych, zainstalowanych w szkole wydziałowej przy placu św. Katarzyny i w „Gospodzie" przy ul. Sukienniczej.

W BAZYLICE ŚW. JANA.

Uroczystości rozpoczęły się krótko po godz. 8,30 w bazylice św. Jana. W obecności przedstawicieli władz państwowych, wojskowych i samorządowych oraz władz wszystkich organizacyj rzemieślniczych i pocztów sztandarowych cechów, ks. Czapliński, — po krótkiem okolicznościowem przemówieniu — dokonał aktu poświęcenia sztandaru Związku Pracowników Kupieckich. Następnie wszyscy uczestnicy zjazdu wysłuchali uroczystej mszy św., którą odprawił ks. Czapliński.

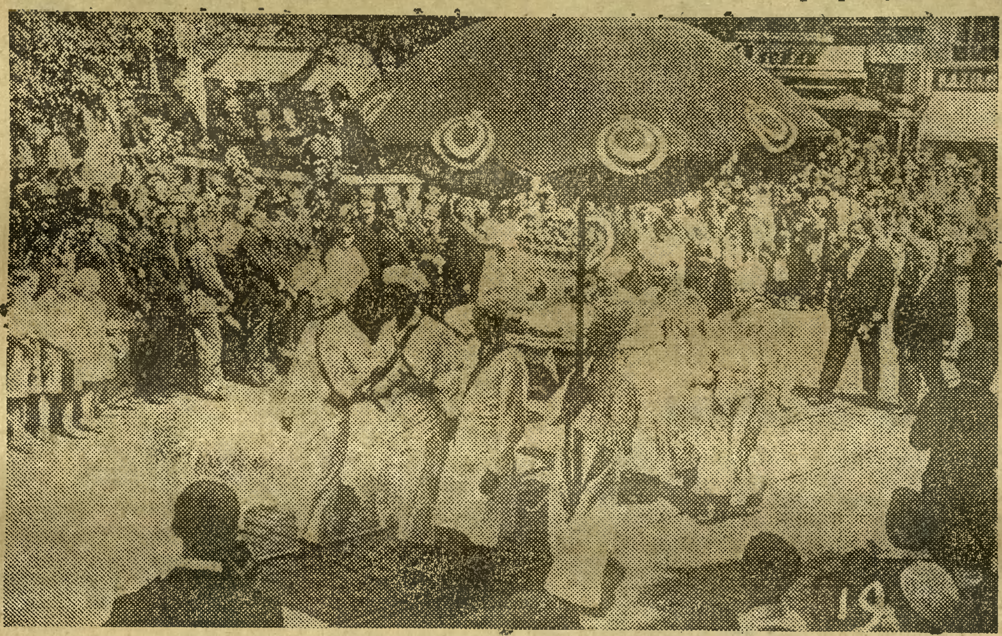
40.000 PUBLICZNOŚCI.

Po nabożeństwie rozpoczęły się przygotowania do wielkiego historycznego pochodu rzemiosła. Poszczególne cechy zebrały się na placu św. Katarzyny oraz na ulicach sąsiadujących z placem.

Również i mieszkańcy miasta oraz przyjezdni zaczęli szykować się do pochodu. Od placu św. Katarzyny poprzez całe śródmieście aż do końca ulicy Bydgoskiej chodniki, schody domów, latarnie, drzewa, każde wolne miejsce zostały zajęte przez blisko 40-tysięczną publiczność. Na całej drodze, przez którą pochód miał przejść, nie było prawie wolnego okna, ani balkonu — nawet na dachach znajdowali się widzowie.

Na Staromiejskim Rynku, przy Ratuszu, a naprzeciwko Dworu Artusa, wzniesiono trybuny dla przedstawicieli władz i zaproszonych gości.

Punktualnie o godz. 11 przyjechał p. wojewoda pomorski **Stefan Kirtiklis**, protektor Święta Rzemiosła. Obok p. wojewody miejsca na trybunie zajęli naczelnik wydziału przemysłowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu **p. Sokołowski** jako przedstawiciel p. ministra Floyar-Rajchmana, p. wicewojewoda pomorski **Starzyński**, starosta krajowy **p. Łącki**, p. naczelnik **Szczepański**, prezes Dyrekcji Lasów Państwowych **p. Chwalibogowski**, pełniący obowiązki naczelnika wydziału przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego p. radca **Barciszewski**, wiceprezes Rady Wojewódzkiej BBWR, p. mgr. **Schab**, toruński wicestarosta powiatowy p. mgr. **Kowalski**, prezydent miasta Torunia **p. Bolt**, komendant miasta p. ppułk. Matzenauer, reprezentujący dowódcę O. K. VIII p. generała Thommee, wiceprezes Związku Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej p. **Sierakowski**, dyrektor Zw. **Izb Rzemieślniczych** R. P. p. pułk. **Sikorski**, p. **De Mezer**, jako przedstawiciel kuratora okręgu szkolnego poznańsko-pomorskiego p. dr. Pollaka, prezes Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego p. **Schedlin-Czarliński**, naczelnik Urzędu Skarbowego w Toruniu p. **Tytulski**, jako reprezentant dyrektora Izby Skarbowej p. Kossjora, prezes Izby Rzemieślniczej w Poznaniu i równocześnie prezes Rady Związku Izb Rzemieślniczych p. **Zakrzewski**, prezes Izby Rzemieślniczej we Włocławsku p. **Budzanowski** oraz dyrektor tej Izby p. **Łazarewicz**, dyrektor Związku Zrzeszeń Rzemieślniczych p. **Glapiński**, prezes Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła p. **Sobczak**, wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni i prezes Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu p. **Marchlewski**, radca Izby Przem.-Handl. p. **Tymieniecki**, prezes Korporacji Kupców Chrześcijańskich w Toruniu p. **Melerski**, prezes Związku Cechów Rzeźnickich i Wędliniarskich p. **Syller** z Poznania, wreszcie gospodarze zjazdu z prezesem **Izby** Rzemieślniczej w Grudziądzu p. **Jakubowskim**, dyrektorem tej Izby p. **Bischoffem** oraz p. radcą **Wienckiem** i p. radcą **Szulcem** z Torunia na czele.

Cech cukierniczy z olbrzymim autentycznym tortem.

Na specjalnem wzniesieniu, w sąsiedztwie trybuny p. wojewody, zajęli miejsca **uczestnicy zjazdu Związku Muzeów w Polsce**, w liczbie około 50 osób.

Pozatem przybyli przedstawiciele prasy z całej Polski. Na balkonach w sąsiedztwie Dworu Artusa widać było dziesiątki fotografów, a między nimi specjalnie przybyły z Warszawy operator filmowy Polskiej Agencji Telegraficznej.

POCHÓD.

Ukazanie się czoła wielkiego pochodu wywołało burzę oklasków. Zachwyt publiczności był zupełnie zrozumiały — w Toruniu nie widziano jeszcze tak pięknego i barwnego korowodu.

Czeladnicy rzeźniccy jako husarze w pochodzie rzemiosła.

Pochód otwierało czterech konnych heroldów, trębaczy, ubranych w średniowieczne stroje rzemieślnicze. Za nimi szło 8 halabardników, również odzianych w średniowieczne stroje; — 6 z nich niosło długie proporce o barwach państwowych.

Barwne czoło pochodu przeniosło widza odrazu do czasów średniowiecza, okresu największego rozwitu rzemiosła toruńskiego.

Natychmiast jednak wrócono do współczesności. Rozpoczął się przegląd rzemiosła dzisiejszego. Ta część pochodu otwierała dziarska orkiestra Związku Strzeleckie; bezpośrednio za nią kroczyło prezyrjum Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu, z prezesem p. Jakubowskim i prezesem Towarzystw Rzemieślniczych na Pomorzu p. Mollinem na czele. Dalej rzemieślnicy chorążowie nieśli 58 sztandarów cechowych z całego Pomorza. Drugą część pochodu zamykali senjorzy wszystkich cechów, którzy przejechali przed p. wojewodą i jego otoczeniem w kilkunastu eleganckich pojazdach.

Następną część pochodu otwierały żeńskie i męskie grupy Organizacji Młodzieży Pracującej — około 200 młodzieży z całego Pomorza, ubranej jednakowo w niebieskie mundury, przedefilowało dziarsko przed trybunami, niosąc kilkadziesiąt biało-czerwonych proporców.

TORT WAGI 2,5 CENTNARÓW.

W kilkanaście sekund po przejściu „Ompiaków" zerwała się prawdziwa burza oklasków.

To szli cukiernicy. Na czele czeladnicy nieśli godło cechu cukierniczego, za nimi niesiono olbrzymi prawdziwy tort, wagi 2 i pół centnara. Ukazanie się tortu wywołało właśnie taki zachwyt. Wykonanie smakołyku kosztowało 600 zł i blisko tydzień pracy. — Podobno nawet w Anglji, ojczyźnie wszelkich ciast, nie umieją robić tak wielkich tortów.

Zkolei na długim kiju ukazał się wielki precelek — znak cechu piekarzy. Po przejściu kilkudziesięciu czeladników z bułkami, chlebami i innem pieczywem, niesionem na długich kijach, nadjechał wielki wóz-piekarnia. W piekarni tej wypiekano prawdziwe pieczywo, które młodzi czeladnicy rzucali między tłum. Okrzykom i oklaskom nie było końca.

Dalej szła na biało ubrana młódź piekarska, za nią czeladnicy z biało-błękitnemi wstęgami. Następnie przeszli poważnie mistrzowie piekarscy i cukierniczy — przed nimi niesiono godło oraz ladę, tj. wielką skrzynię cechową.

CECH RZEŹNICKO-WĘDLINIARSKI.

Czołowo cechu rzeźnicko-wędliniarskiego otwierał chorąży ze sztandarem cechowym. Za nim na koniach jechało 8 husarzy z olbrzymiemi skrzydłami na plecach. Czeladnicy rzeźniccy w pancerzach husarskich przypomnieli nam o historycznym i chwalebnym fakcie obrony Chełmży przed Krzyżakami przez husarję, stworzoną ongiś przez członków cechu rzeźnicko-wędliniarskiego.

Następnie przedefilowała „biała kawalerja" czeladzi rzeźnickiej. Poprzedzała ona platformę, na której zmontowano prawdziwy warsztat rzeźnicki. Z platformy rzucano starannie opakowane parówki — jedna z ekspedjentek podała p. wojewodzie z platformy na długiej wędce małą paczuszkę z wyrobami wędliniarskiemi. Dalej na udekorowanych rowerach przejechali czeladnicy rzeźnicy, a za nimi przeszli mistrzowie, prowadzeni przez starszego cechu rzeźnicko-wędliniarskiego.

DOBRA OBRÓBKA SKÓR — TO BOGACTWO PAŃSTWA.

głosił transparent, niesiony za cechem rzeźnickim. To szły pokrewne rzeźnikom zawody. Na jednym wozie garbarze demonstrowali pięknie obrobione skóry bydlęce, na drugim oglądaliśmy maszyny i narzędzia do przetwarzania wyrobów mięsnych.

ŚLUSARZE — BLACHARZE — KOWALE.

Zkolei nadeszli metalowcy — cechy ślusarski, blacharski i kowalski. Przed kolumną mistrzów i czeladników jechały platformy z dwoma kuźniami — na jednej kuto żelazo, na drugiej podkuwano żywego konia.

Dalej kroczył cech blacharski. Za sztandarem czeladnicy nieśli modele rozmaitych wyrobów blacharskich. Na dużej platformie zmontowano warsztat blacharski, w którym majstrowie „naprawiali" wanny, umywalnie itp.

Nadejście cechu ślusarzy zwiastowali dwaj krasnoludkowie niosący godło cechu; za nimi trzeci krasnoludek przy pomocy dwóch czeladników niósł olbrzymi klucz. W warsztacie ślusarskim, zbudowanym na platformie, reperowano klucze, zamki itp. Następnie przejechały platformy z warsztatami pokrewnych zawodów, a więc warsztat mosiężnych odlewów, warsztat pilnikarski i warsztat mechaników radjowych. Tę część pochodu zamykali czeladnicy i mistrzowie ślusarcy, kowalscy i blacharscy, oraz mistrzowie rytownicy, zegarmistrzowie i grawerzy.

CI, KTÓRZY BUDUJĄ DOMY.

Przy dźwiękach drugiej orkiestry Związku Strzeleckiego nadeszła grupa budowlana. Na jej czele szli brukarze z modelami narzędzi, dalej murarze w swych starych średniowiecznych strojach; dalej jechała platforma, na której murarze demonstrowali swą pracę. Zkolei nadjechały wozy: ciesielski z mistrzami, budującemi dach, oraz dwa dekarzy, z których jeden przedstawiał dach pokryty ceglaną dachówką, a drugi dach kryty papą.

Do grupy budowlanej należały również cech garncarsko-zduński, szklarski z platformą, na której wystawiono warsztat oprawy ram, obrazów i okien i cech malarsko-lakierniczy, za którym jechał wóz z wielką ścianą, malowaną przez mistrzów i uczni malarskich.

Grupa budowlana zyskała sobie ogólne uznanie, o czem świadczyły spontaniczne oklaski publiczności.

MEBLARSTWO.

Zkolei pokazano wnętrze domu. A więc cech stolarski zademonstrował minjaturowe modele rozmaitych mebli. Czeladników i mistrzów stolarskich wyprzedzały dwie platformy z dużym heblem z dykty i warsztatem stolarskim.

W dalszym ciągu

KOŁODZIEJE I POWOŹNICY

przedstawili swoje wyroby; po nich przemaszerował nowy, dopiero powstały

CECH INTROLIGATORSKI.

Przed cechem wieziono olbrzymią księgę. Dalej szli

SIODLARZE I TAPICERZY

— między nimi na dużej platformie wieziono gustownie wykonaną kanapę.

Spontaniczne oklaski powitały

(Ciąg dalszy na str. 4)

(Ciąg dalszy ze str. 3-ej).

CECH SZEWCÓW,

który przedefilował z dwoma olbrzymiemi butami. Jeden z tych butów, wykonany przez cech szewców i cholewkarzy z Gdyni, umieszczono na pięknym modelu żaglowca, nazwanego przez twórców statku „Kilińskim".

KRAWIECTWO.

Duże zainteresowanie wywołało przejście grupy krawieckiej. Na jej czole niesiono wielkie żelazko do prasowania, a dalej w warsztacie krawieckim, umieszczonym na platformie, demonstrowano proces powstawania sukien i ubrań.

Specjalnie serdecznie przyjęto

MŁODZIEŻ

żeńską i męską Zawodowych Szkół Dokształcających. Za młodzieżą dopiero przemaszerowali pracownicy krawieccy, oraz mistrzynie i majstrowie bardzo licznego ceru krawieckiego.

Ukazanie się dużych rozmiarów

GRZEBIENIA I BRZYTWY

zapowiedziało nadejście cechu fryzjerskiego. Platforma cechu była nadzwyczaj efektowna, przedstawiała ona wzorową pracownię fryzjersko-perukarską, w której kilku czeladników i czeladniczek, ubranych w strojach z czasów „rokoko" obsługiwało kilku klientów. Jak przy innych grupach, tak i tu za czeladnikami przemaszerowali mistrzowie.

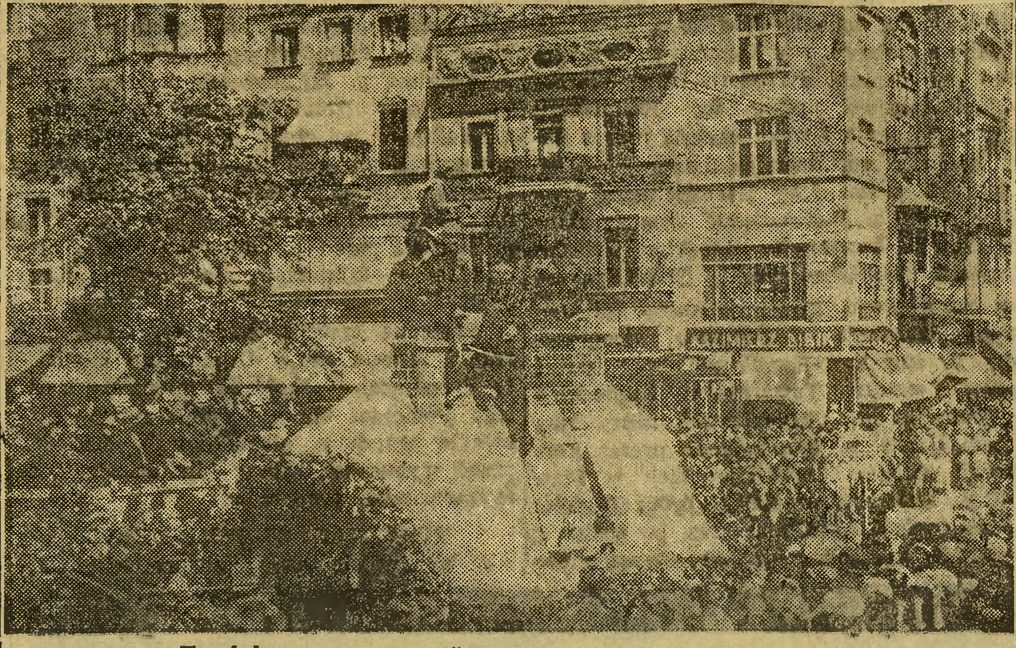
KORPORACJA KOMINIARZY

ze swą dziarską postawę, a przedewszystkiem za wspaniały model domu z dwoma kominami, z których się mocno „kurzyło" zdobyła huczne brawa publiczności.

Ostatnią grupę wielkiego pochodu tworzyło

ŚLUSARSTWO SAMOCHODOWE.

z kilku warsztatami i motocyklem, projektowanym przez Pomorzanina, posterunkowego P. P. p. Kiszkę z Torunia i w całości na Pomorzu wykonanym.

Kominiarze przy „pracy" w czasie pochodu rzemiosła.

Akademja przed halą powystawową

W godzinę po pochodzie wszyscy udali się na teren powystawowy w parku, gdzie przed halą prezes Izby Rzemieślniczej p. Jakubowski zagaił uroczystą akademję, witając przedstawicieli władz oraz gości i wznosząc okrzyk na cześć protektora zjazdu p. Wojewody Kirtiklisa.

Przemówienie p. prezesa Jakubowskiego

Niech wolno mi będzie jako prezesowi Izby Rzemieślniczej powitać hasłem „Cześć rzemiosłu" Szanownych gości, którzy raczyli zaszczycić swą obecnością nasze święto, a przedewszystkiem protektora naszej imprezy Pana Wojewodę Pomorskiego jako reprezentanta Rządu Rzeczypospolitej, panów przedstawicieli władz państwowych i samorządowych oraz Was wszystkich rzemieślników, jako delegatów poszczególnych komórek samorządu gospodarczego, którzy razem z rodzinami i waszymi najbliższymi współpracownikami, czeladnikami i terminatorami przybyliście tak licznie do grodu Kopernika, aby wziąć udział w imponującym pochodzie historycznym i wykazać społeczeństwu tutaj w stolicy Pomorza, żywotność i tężyznę gospodarczą rzemiosła pomorskiego oraz wziąć udział w obradach nad naszemi sprawami. Ponieważ dziś mija 6 tygodni od chwili zgonu naszego ukochanego Wodza, którego duch żyje i żyć będzie w sercu każdego prawego Polaka, chociaż właśnie dziś zdejmiemy zewnętrzne oznaki ogólnej żałoby, noszonej przez cały Naród w smutku pogrążonym, na dowód czci i hołdu prochom tego największego Rzemieślnika — Budowniczego Polski, Marszałka Józefa Piłsudskiego niechaj schylą się sztandary i zapanuje 3-minutowa cisza.

Na dany znak pochyliły się wszystkie sztandary, orkiestra zaś w wolnem tempie odegrała hymn państwowy.

Następnie mówił dalej p. prezes Jakubowski — przypada mi w udziale podkreślić fakt, że dopiero rządy Marszałka zaczeły zwracać uwagę na siłę ekonomiczną i znaczenie społeczne rzemiosła oraz doceniać wartość, jaka tkwi dla gospodarstwa Polski w produkcji rzemieślniczej, opartej prawie wyłącznie o krajowy surowiec, o własny chociaż drobny kapitał zakładowy i obrotowy warsztatów i o przewagę ręcznej techniki, która daje możność zatrudnienia znacznej ilości pracowników.

Doświadczenie ostatnich lat kryzysowych wykazalo jasno, że rzemiosło jest elementem najbardziej odpornym na wszelkie wstrząsy gospodarcze, co należy przypisać szczeremu przywiązaniu jego do warsztatu i zawodu oraz umiejętności poprzestawania na małem. Przemysł oparty o wielki kapitał — przeważnie zagraniczny, normalizację wyrobów, lepsze i nowocześniejsze urządzenia techniczne, popierany tak wydatnie dogodnemi kredytami, subwencjami i wszelkiemi ułatwieniami ze strony państwa nie zadławił rzemiosła, a w czasie ciężkiej próby zaniemógł i wycofał się z konkurencji z rzemiosłem.

Przewaga rzemiosła nad przemysłem leży w jego indywidualizacji wytworów i w pierwiastku artystycznym oraz w zamiłowaniu rzemieślnika do swego fachu. Jeżeli w dawnej Polsce szlachta uważała za wstyd oddawać swych synów w naukę rzemiosła i tę niwę pozostawiano przybyszom obcym lub nieukom, to czasy te minęły bezpowrotnie, gdyż obecnie zaczynają się garnąć do rzemiosła także ludzie z wykształceniem, którzy widzą w niem przyszłość i drogę do ustabilizowania interesów Państwa.

Rola rzemiosła była przez tak długi czas niedoceniana częściowo także z winy rzemiosła samego, gdyż za mało zwracano w niem uwagi na wykształcenie zawodowe i na poczucie dumy zawodowej, a jednostki nieodpowiednie pod względem moralnym i technicznym obniżały jego poziom.

Wszelkie nasze bolączki na polu gospodarczem i organizacyjnem, oraz plany dla zapewnienia naszemu stanowi lepszej przyszłości znalazły zrozumienie u naszych władz na czele z Panem Wojewodą, który zawsze nasze sprawy traktował przychylnie, pomagał nam i popierał życzliwie u Rządu, za co w imieniu całego rzemiosła pomorskiego pragnę Mu złożyć z tego miejsca podziękowanie, a jako dowód wdzięczności oraz zapewnienia szczerej współpracy z Rządem w myśl wskazań naszego Wielkiego Nauczyciela i Wychowawcy dla dobra naszego i dobra Ojczyzny pozwalam sobie wręczyć Panu Wojewodzie adres hołdowniczy.

Po tych słowach dwaj czeladnicy w białych strojach wręczyli p. Wojewodzie duży, artystycznie oprawiony adres, zawierający pieczątki wszystkich cechów pomorskich.

Po odegraniu przez orkiestrę „Pierwszej Brygady" zabrał głos p. wojewoda pomorski Stefan Kirtiklis.

Przemówienie p. Wojewody Pomorskiego

„Panie Prezesie, Szanowni Panowie. Zebraliście się tutaj, krociowe rzesze rzemiosła pomorskiego, w stolicy województwa ze wszystkich stron Ziemi Pomorskiej, ażeby radzić o Swoich troskach, ażeby zamanifestować swoją tężyznę i siłę świata rzemieślniczego, świata pracy.

Hołd, który przed chwilą złożyliście na moje ręce, nie jest hołdem dla mojej osoby, lecz dla Rządu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, który mam zaszczyt na tej ziemi reprezentować. Rzemiosło pomorskie karnie i solidarnie chciało i chce zamanifestować, że życzliwy, uczciwy stosunek Rządu do człowieka pracy — potrafi ocenić, że jako świadomi obywatele, rozumiecie ten ogrom trudności, jakie Rząd dzisiaj ma przed sobą. Oddaliście hołd Rządowi — dziękuję Wam zato.

A teraz jako protektor dzisiejszego zjazdu pod nazwą „Dzień Rzemiosła", w którym biorą tak liczny udział mistrzowie z rodzinami, czeladnicy i uczniowie z całego Pomorza, życzę, aby dzień dzisiejszy był dla Was nową pobudką dla dalszej wytężonej i harmonijnej współpracy nad rozwojem warsztatów rzemieślniczych, co leży nietylko w Waszym własnym interesie, lecz całej Ojczyzny.

Rzemiosło w Polsce, a zwłaszcza na Pomorzu, stanowiące trzon stanu średniego, ma przed sobą wielką przyszłość, lecz musi ono kroczyć zawsze według wskazań Wielkiego Budowniczego i Wskrzesiciela naszej niepodległości, a przedewszystkiem nie powinno ustawać w wyścigu pracy nad udoskonaleniem się w zawodzie oraz organizowaniem się na polu gospodarczem. Ramię przy ramieniu i ręka w rękę muszą stanąć wszyscy członkowie tej licznej rodziny do wytężonej i zgodnej współpracy, aby osiągnąć zamierzone cele. Niechaj więc dzień dzisiejszy będzie dla Was zapoczątkowaniem silnej i nierozerwalnej łączności w spełnieniu tej wielkiej misji społecznej, jaką macie do spełnienia w odrodzeniu waszego zawodu.

Rzemiosło polskie odegrało w naszej historji chlubną rolę w onych złotych czasach, kiedy to możne warstwy rzemieślnicze decydowały o losach naszych miast, prowadząc je do bogactwa, potęgi i rozwoju. W onych czasach, kiedy to poświęcenie i gotowość do czynu stworzyły te liczne i wspaniałe arcydzieła sztuki, przed któremi współcześni stają dziś z podziwem, nabierając wiary w żywotność naszego narodu.

Narówni z innemi warstwami społeczeństwa, a przedewszystkiem z rolnictwem, jako warstwą w Polsce najliczniejszą, z którą rzemiosło najbliżej jest związane, przechodziło ono ciężkie cięgi ostatnich kilku lat, które stawiły je nieomal nad brzegiem upadku i zniechęcenia, a jednak nie dało się ono wytrącić z równowagi, gdyż nie opuściło bezczynnie rąk w walce o byt, nie straciło swej dumy ani przywiązania do zawodu i dzięki temu ostało się.

Dziś, kiedy ciężkie chmury kryzysu gospodarczego wciąż się przerzedzają i kiedy wschodzi jutrzenka lepszej przyszłości, staje rzemiosło przed społeczeństwem, stwierdzając, że w dalszym ciągu jest ono gotowe użyć wszelkich swych sił i zasobów do odbudowy życia gospodarczego kraju, dokładając poważną cegiełkę pod jego podwaliny.

Tem też dajecie chlubny przykład społeczeństwu niezłomnej wiary i nadziei w lepsze jutro, spełniając wskazania testamentu Zmarłego Przewodnika i Wodza Narodu. Dziś publicznie stwierdzacie, iż nabraliście przekonania do własnych sił, że macie odwagę i chcecie służyć przykładem jak należy podźwignąć się o własnej mocy i dopomóc Rządowi w jego poczynaniach do usunięcia największego zła — braku pracy.

Życzę Wam i przyrzekam stać przy Was tak jak stałem dotychczas, jak stałem zawsze przy człowieku pracy w Waszym wysiłku potęgowania rodzimego polskiego rzemiosła, przy pobudzaniu prywatnej inicjatywy, albowiem rozumiem dobrze, że tylko tą drogą powoli wejdziemy na normalne tory gospodarki społecznej. Bo poprzez rzemiosło prowadzi droga do ogólnego uprzemysłowienia kraju, do zatrudnienia rąk roboczych ze wsi, do samowystarczalności i ogólnego dobrobytu.

Nowa Konstytucja daje nowy fundament samorządowi gospodarczemu i możność skupienia całego społeczeństwa, wszystkich jego warstw w jedną wielką rodzinę, która zgodną współpracą i wielkim wysiłkiem doprowadzi Polskę do potęgi i rozwoju oraz utrwalenia Jej mocarstwowego stanowiska w świecie.

Wy zaś rzemiosło pomorskie w tym marszu zajmiecie czołowe miejsce.

Najjaśniejsza Rzeczpospolita, Jej Prezydent Profesor Ignacy Mościcki i Rząd Walerego Sławka niech żyją.

Rzemiosło pomorskie niech żyje".

Okrzyk p. Wojekody zebrani powtórzyli trzykrotnie, orkiestra zaś odegrała hymn państwowy.

Zkolei wygłosił następujące przemówienie prezydent miasta Torunia p. Bolt:

Witam serdecznie Zjazd Rzemiosła Pomorskiego. Imponujący ten zjazd dzisiejszy przypomina nam, że w średnich wiekach rzemiosło stanowiło główny człon mieszczaństwa i za pośrednictwem swoich organizacyj cechowych dzierżyło niepodzielnie władzę w miastach i kierowało ich gospodarką.

Wzrost przedwojennego i wojennego ogólny kryzys gospodarczy jako następstwo przerostu kapitalizmu spowodował dążenie do wybrnięcia z tego położenia w drodze przebudowy ustroju gospodarczo-społecznego właśnie przez wzmocnienie i rozbudowę stanu średniego, a przedewszystkiem rzemiosła.

U nas w Polsce rzemiosło ma jeszcze dalsze zadanie. Chodzi o rozbudowę i wzmocnienie polskiego mieszczaństwa we wszystkich dzielnicach Polski na wzór dzielnich zachodnich.

Niech zatem dzisiejszy przegląd sił rzemiosła pomorskiego przyczyni się z jednej strony do wzmocnienia jego sił dla przetrwania bieżących trudności, a z drugiej strony niech pokrzepi ducha ogółu, że już kapitalizmu zmniejszył znaczenie rzemiosła w gospodarstwach zbiorowych. Ale niedługo zdobędziemy zdecydowaną poprawę gospodarczą.

Witem zatem Zjazd hasłem: „cześć polskiemu rzemiosłu!"

Po p. prezydencie Bolcie wygłosili jeszcze kolejno przemówienia powitalne p. radca Wiencek, przedstawiciel kuratora okręgu szkolnego poznańsko-pomorskiego p. De Mezer, ks. Poćwiardowski w imieniu duchowieństwa, dalej reprezentanci naczelnych władz polskiego rzemiosła p. prezes Zakrzewski i p. dyr. Sikorski oraz p. radca Tymieniecki w imieniu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Następnym punktem programu akademji był referat p. dyr. Bischoffa o znaczeniu i zadaniach rzemiosła.

Zkolei wręczono 20 rzemieślnikom dyplomy Ministerstwa Przemysłu i Handlu w uznaniu wybitnych zasług, położonych w ciągu 25 lat pracy w rzemiośle polskiem, 30 rzemieślnikom dyplomy uznania p. Wojewody Pomorskiego za zasługi nad rozwojem i organizacją rzemiosła i około 50 rzemieślnikom specjalne dyplomy uznania Izby Rzemieślniczej.

Na zakończenie akademji uchwalono wysłać następujące depesze hołdownicze:

* * *

Pan Prezydent Rzeczypospolitej
Warszawa — Zamek.

Zebrane ze wszystkich miast i miasteczek rzemiosło pomorskie w Toruniu, na uroczystej akademji, przesyła Ci Dostojny Panie Prezydencie wyrazy czci i hołdu, ślubując dalszą wytężoną pracę dla potęgi Rzeczypospolitej w myśl wskazań zgasłego Wodza Narodu.

* * *

Pan Prezes Rady Ministrów W. Sławek
Warszawa.

Rzemiosło pomorskie, zebrane w dniu swoim w Toruniu, przesyła Ci Czcigodny Panie Premjerze wyrazy hołdu i czci, ślubując wytrwałą i zgodną pracę dla dobra i potęgi Rzeczypospolitej.

* * *

Generał Rydz-Śmigły — Generalny Inspektor Armji
Warszawa.

Zebrani przedstawiciele wszystkich cechów rzemieślniczych Pomorza ślą Ci Panie Generale wyrazy zapewnienia, że rzemiosło pomorskie zawsze kroczyć będzie drogą wskazaną przez zgasłego Wodza. Na lud pomorski Panie Generale zawsze liczyć możesz.

* * *

Pan Minister Przemysłu i Handlu
Warszawa.

Dziękując Panu Ministrowi za opiekę nad rzemiosłem pomorskiem zebrani w dniu dzisiejszym przedstawiciele wszystkich cechów rzemieślniczych zapewniają Pana Ministra, że naczelnem hasłem ich pracy jest dobro i chwała Rzeczypospolitej.

ZEBRANIA RZEMIEŚLNICZE.

Popołudniu, zgodnie z programem, odbyły się w kilkunastu salach miasta sekcyjne obrady rzemieślników, o godz. 19 zaś w Dworze Artusa odbyło się plenarne zebranie rzemieślnicze, na którem powzięto szereg doniosłych dla rzemiosła pomorskiego rezolucyj.

Hołd przed pomnikiem Marszałka Piłsudskiego

O godz. 20,30 mistrzowie, czeladnicy i uczniowie wszystkich rzemiosł na znak zakończenia żałoby po śmierci Marszałka Piłsudskiego zebrali się przed pomnikiem Wodza na placu św. Katarzyny, gdzie wzięli udział w uroczystości zapalenia zniczy przy pomniku.

Obecni byli również dowódca O. K. VIII p. generał Thommee, wiceprezes Dyrekcji Kolei Państwowych p. inż. Getler-Girtler, toruński wicestarosta powiatowy p. mgr. Kowalski, p. radca Barciszewski i p. dyr. Bischoff.

Członek Organizacji Młodzieży Pracującej p. Pietrzykowski odczytał fragment z mowy Marsz. Piłsudskiego, wygłoszonej w r. 1919 do młodzieży wielkopolskiej, poczem w czasie odegrania przez orkiestrę Związku Strzeleckiego „Pierwszej Brygady" zapalono 2 znicze, znajdujące się po bokach pomnika.

Uroczystość zakończyło okolicznościowe przemówienie p. dyr. Bischoffa.

Zakończenie zjazdu

Zjazd zakończyło spotkanie towarzyskie w salach Dworu Artusa.

Wszechnica Pomorska

Instytut Bałtycki zaczął nowy etap swoich prac

Z publicznego posiedzenia naukowego w Ratuszu toruńskim

Obrady walnego zgromadzenia Instytutu Bałtyckiego w Toruniu zakończyło

PUBLICZNE POSIEDZENIE NAUKOWE,

które odbyło się w sobotę wieczorem, w Ratuszu toruńskim.

Na posiedzenie przybył **p. Wojewoda Pomorski Stefan Kirtiklis,** w towarzystwie naczelnika wydziału społeczno-politycznego **p. Z. Szczepańskiego** i sekretarza osobistego p. mgr. **F. Dziakowicza.** Wzięli również udział w posiedzeniu dyrektor departamentu morskiego Min Przemysłu i Handlu **Możdżeński,** delegat Min. Spraw Zagranicznych radca **Starzewski** i delegat Min. Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego radca **Włodarkiewicz.** Ławy dla publiczności zajęli członkowie Instytutu, przybyli na swój niedzielny zjazd muzeolodzy, oraz liczni przedstawiciele pomorskich sfer naukowych i kulturalnych.

Zagaił posiedzenie przewodniczący walnego zgromadzenia **dr. Czołowski ze Lwowa,** witając na wstępie p. Wojewodę Kirtiklisa, oddanego opiekuna Instytutu, a zarazem gorącego orędownika Wszechnicy Pomorskiej oraz p. prez. Bolta jako reprezentanta stolicy Pomorza, miasta Torunia, w którego murach pracuje Instytut, a także przybyłych przedstawicieli władz, reprezentantów instytucyj i towarzystw naukowych, oraz wszystkich obecnych gości.

Powstaniem z miejsc i dłuższą chwilą milczenia uczczono pamięć Marszałka Piłsudskiego, poczem przemówienie wygłosił prezes zarządu Instytutu **p. Starosta Krajowy Wincenty Łącki.**

Wspomniał on, że każde publiczne posiedzenie Instytutu — to nowy etap w jego pracy, to rozpoczęcie badań nad nową połacią zagadnień. Znaczyli te etapy swemi odczytami min. Kwiatkowski, prof. Znaniecki, prof. Kamieniecki, a dziś prof. Kostrzewski odczytem o Wszechnicy Pomorskiej zapoczątkowuje jakże ważny dział nowej pracy, nowego wysiłku, o wielkiem znaczeniu, nietylko dla nas, Pomorzan, którym dzieje powierzyły obowiązek trzymania straży nad Bałtykiem, ale także i dla całej Rzeczypospolitej.

Po przemówieniu p. Starosty Łąckiego, wszedł na mównicę **PROF. KOSTRZEWSKI.**

W SPRAWIE POTRZEBY I ZADAN WSZECHNICY POMORSKIEJ.

Sam fakt, — zaczął prof. Kostrzewski — że jesienią 1918 r., kiedy Naczelna Rada Ludowa w Poznaniu kładła podwaliny pod Uniwersytet Poznański, powstał projekt założenia na Pomorzu (w Gdańsku) Uniwersytetu, świadczy wymownie o tem, **jak żywe było już w pierwszych chwilach po odzyskaniu niepodległości odczucie potrzeby stworzenia ośrodka uniwersyteckiego na Pomorzu.** Upłynęło 16 lat, lecz problem Wszechnicy Pomorskiej nie stracił nic ze swej aktualności, przeciwnie, rozwój stosunków w latach ostatnich wykazuje nieodzowną wprost **konieczność założenia uniwersytetu na Pomorzu.**

Jak to wykazał w swym wykładzie radjowym p. Dyrektor Borowik, **2/3 obszaru tej dzielnicy, tj. 11 powiatów z 700.000 mieszkańców, znajduje się poza 150 km. linją zasięgu dwóch najbliższych uniwersytetów polskich w Warszawie i Poznaniu,** a więc w położeniu podobnem, jak większa część Polesia, północno-wschodnie okręgi Wołynia i znaczna część województwa białostockiego w stosunku do uniwersytetów w Wilnie, Warszawie, Lublinie i Lwowie. A przecież nikomu chyba nie przyjdzie do głowy stawiać narówni kulturalnie i gospodarczo wysoko rozwiniętą, w 90 proc. polską dzielnicę nadmorską z ubogiemi i zacofanemi gospodarczo, spóźnionemi w rozwoju kulturalnym kresami wschodniemi.

W interesie naszym narodowym i państwowym leżeć winno jaknajpilniejsze przenikanie na Pomorzu wpływów kultury polskiej, złamanie dotychczasowego kulturalnego monopolu zniemczonego Gdańska, **ułatwienia młodzieży pomorskiej dostępu do studjów wyższych,** celem wytworzenia jak najliczniejszej warstwy rodzimej inteligencji, mogącej sprostać niezwykle ważnym zadaniom gospodarczym i kulturalnym, jakie przypadły w udziale tej dzielnicy.

Tych zadań podjąć się może tylko **wszechnica pomorska w Toruniu,** która oczywiście winna mieć specjalny charakter, dostosowany do potrzeb dzielnicy nadmorskiej i do roli, jaką Pomorze odgrywa w Polsce.

Uniwersytety mają, jak wiadomo, cel dwojaki: z jednej strony mają one dostarczać życiu praktycznemu dobrze przygotowanych przedstawicieli zawodów t. zw. wyzwolonych, z drugiej zaś wychowywać młody narybek naukowy i przyczyniać się w ten sposób do rozwoju nauki. Otóż dla wszechnicy pomorskiej conajmniej równie ważnem zadaniem, jak ułatwianie studjów młodzieży pomorskiej na miejscu, byłaby jej **MISJA NAUKOWA, polegająca na wytworzeniu silnego ośrodka studjów pomorzoznawczych oraz przygotowywaniu młodych naukowców, specjalizujących się w problemach pomorskich.**

W dziedzinie badań nad Pomorzem mamy do odrobienia poważne zaległości. Mimo wysiłków ofiarnych, miejscowych działaczy w czasach niewoli, dorobek naukowy polski stanowił cyfrowo przed wojną tylko drobny ułamek ogółu prac, dotyczących tej dzielnicy, w olbrzymiej przewadze niemieck. Po odzyskaniu niepodległości stosunki uległy znacznej zmianie na lepsze, lecz wciąż jeszcze przewaga opracowań niemieckich, często tendencyjnych, jest poważna. Tłumaczy się poprostu tem, że **Niemcy posiadają na naszem pograniczu cały sztab wykwalifikowanych pracowników naukowych,** skupiających się przy politechnice i innych instytucjach naukowych w Gdańsku. Tymczasem z naszej strony badaniami naukowemi na Pomorzu zajmuje się poza garstką uczonych miejscowych niewielka tylko liczba pracowników z poza granic województwa pomorskiego.

Dotychczasowa praktyka Instytutu Bałtyckiego wykazuje, jak trudno jest wyszukać i pozyskać dla współpracy odpowiednich autorów dla opracowania poszczególnych zagadnień pomorskich. Właśnie teraz, kiedy Instytut Bałtycki ma już duży dorobek wydawniczy poza sobą, coraz wyraźniej wykazują się też ogromne luki w stanie naszej wiedzy o Pomorzu. Doceniając w całej pełni znaczenie owocnej i ofiarnej działalności Tow. Naukowego w Toruniu, oraz ogromne zasługi naukowo-wydawnicze Instytutu Bałtyckiego, drukującego obecnie XXXI tom swych wydawnictw, trzeba sobie jednak otwarcie powiedzieć, że tylko zebranie na Pomorzu samem większej ilości ścisłych fachowców z najrozmaitszych dziedzin nauki, skupionych w uniwersytecie pomorskim, zdoła stworzyć konieczną przeciwwagę działalności niemieckiej, rozniecić żywy ruch naukowy w dziedzinie badań nad Pomorzem i wychować młodych pracowników, którzy pracę rozpoczętą poprowadzą dalej.

Poza odrobieniem zaniedbań w dziedzinie pomorzoznawstwa, mamy atoli **inne jeszcze obowiązki.** Dzięki odzyskaniu Pomorza Polska stała się ponownie państwem nadbałtyckiem, musi zatem z konieczności interesować się problemami bałtyckiemi, zarówno współczesnemi, jak i dotyczącemi dalszej lub bliższej przeszłości.

Jeżeli chodzi o Polskę i jej związki historyczne z krajami nadbałtyckiemi, to Pomorze szczecińskie, Warmję i ziemię Malborska, Prusy Wschodnie, Kurlandja i Inflanty wchodziły w skład państwa polskiego w różnych okresach. Z Estonją i Finlandją łączy nas wspomnienie wspólnych losów, bardzo ożywione były nasze stosunki z Szwecją, a z Danją łączyły państwo polskie różnorakie związki, szczególnie w zaraniu państwa piastowskiego. Wreszcie ze zniemczonemi dziś, ongiś zachodnio-słowiańskiemi obszarami Niemiec północnych na zachód od Odry łączyło nas pobratymstwo krwi i języka i wspólne walki z nawałą niemiecką.

W dzisiejszych warunkach tylko dokladne poznanie kraju i ludzi umożliwi nam nawiązanie przyjaznych stosunków z krajami nadbałtyckiemi. Temu celowi ma służyć założone przez Instytut Bałtycki nowe czasopismo **„Baltic Countries".** W szerszym zakresie i tu znowu stworzenie wszechnicy pomorskiej odda nieocenione usługi, jeżeli program tej uczelni uwzględni w dostateczniej mierze zagadnienia bałtyckie.

Jeżeli rozejrzymy się wśród szkół wyższych w państwach, otaczających Bałtyk, stwierdzimy, że w 7 państwach istnieje ogółem 19 szkół wyższych wszelkiego rodzaju, do czego dochodzi jeszcze, jako 20-ta, politechnika w Gdańsku. Ograniczając się tylko do uniwersytetu w Królewcu, który ma być rozbudowany jako specjalna Państwowa Wszechnica Wschodnia, zobaczymy, że znaczna część jego działalności już dzisiaj ma na celu zaznajamianie młodzieży niemieckiej z problemami wschodniemi i przygotowywanie ekspansji niemieckiej ku wschodowi. W programie na semestr letni 1935 jest ogółem 41 tematów związanych z kompleksem nadbałtyckim, pomocą w organizacji tych wykładów służą różne instytucje, do których należą Instytut Nauk Politycznych, Instytut Wschodniopruski, Instytut Krajoznawczy, Instytut dla Biologji rasowej, wreszcie Institut für Osteuropäische Wirtschaft. W innych wszechnicach niemieckich i w uniwersytetach innych krajów nadbałtyckich istnieje również szereg katedr i instytutów, poświęconych różnym zagadnieniom bałtyckim. Widzimy stąd, że wysoki mur wiedzy uniwersyteckiej otacza basen Bałtycki, a jedyny wyłom w tym murze stanowi obszar Polski, nie posiadającej ani jednej szkoły wyższej, nietylko już na wybrzeżu, lecz wogóle na Pomorzu. W uniwersytetach polskich zagadnienia bałtyckie i nordyjskie traktowane są po macoszemu i żaden uniwersytet nie daje w tym zakresie nawet w przybliżeniu tego, czego może nauczyć chociażby uniwersytet w Królewcu. Jest to stan rzeczy niegodny wielkiego Narodu.

A nie należy zapominać i o tem, że poza obecną granicą polsko-niemiecką pozostały na zachód i wschód od Pomorza duże masy ludności polskiej. Wszechnica Pomorska, uwzględniająca w swym programie zagadnienia tych obszarów pogranicznych, miałaby niewątpliwie dużą siłę atrakcyjną dla rodaków z tych dzielnic pozostałych poza granicami Rzplitej.

Co do charakteru i zakresu wszechnicy pomorskiej nie ulega wątpliwości, że **winna ona być uniwersytetem małym paruwydziałowym o charakterze specjalnym.** Winna posiadać więc katedrę języka polskiego, katedry języków i literatur krajów wschodniobałtyckich, etnografji, prehistorji, historji sztuki, botaniki i zoologji, geologji, geografji, antropologji, biologji. Wszystkie te katedry winny naturalnie swą naukową działalność nastawić na opracowanie zagadnień pomorskich. Taki dwudziałowy uniwersytet o charakterze specjalnym nie konkurowałby z innemi uniwersytetami, nie pomnażałby liczby uczelni wyższych, produkujących bezrobotną inteligencję.

Siedziba przyszłego uniwersytetu pomorskiego może być jedynie Toruń, posiadający wszelkie warunki ku temu, jako centrum władz administracyjnych, ważny punkt węzłowy, ośrodek sąsiednich zamożnych i ludnych ziem, decydującem wreszcie jest istnienie na miejscu instytucyj, które mogą stanowić oparcie dla działalności uniwersytetu. Atmosfera Torunia, jako miasta niewielkiego, a posiadającego piękne tradycje, sprzyja wielce stworzeniu na miejscu takiej uczelni, któraby promieniowała na całe Pomorze i skupiała w swych murach najlepszych znawców spraw pomorskich i bałtyckich.

Odczyt prof. Kostrzewskiego nagrodzono długo niemilknącemi brawami.

Zakończył posiedzenie Dyr. Czołowski, dziękując prof. Kostrzewskiemu, za znakomity odczyt, powiedziany wymownemi słowy i życząc aby ukoronowanie wysiłków społeczeństwa Wszechnica Pomorska jaknajprędzej stała się nową warownią ducha i myśli polskiej na Pomorzu.

W końcu Dyr. Czołowski poświęcił kilka słów owocnej działalności Instytutu, prowadzonego sprężystą ręką doskonałego organizatora dyr. J. Borowika.

Zebranie administracyjne

Dr. Otto Steinborn i kurator Bernard Chrzanowski — członkami honorowymi Instytutu

Wybór nowych władz

Zebranie administracyjne Instytutu Bałtyckiego poświęcone było złożeniu sprawozdań z działalności administracyjnej Zarządu Instytutu, zatwierdzeniu preliminarza budżetowego oraz wyborowi nowych władz.

Zebranie zagaił prezes Zarządu starosta Wincenty Łącki, proponując na przewodniczącego Dr. Aleksandra Czołowskiego, dyrektora Muzeum Miejskiego we Lwowie, a na sekretarza Dr. Zaleskiego z Polskiego Związku Zachodniego, których też zebrani poprosili jednogłośnie o objęcie tych obowiązków.

Po objęciu przewodnictwa przez dr. Czołowskiego i uczczeniu pamięci zmarłego Marszałka Piłsudskiego 2-minutową ciszą wpłynął wniosek o nadanie członkostwa honorowego dr. Ottonowi Steinbornowi z Torunia i byłemu kuratorowi Bernardowi Chrzanowskiemu z Poznania, który — po uzasadnieniu przez dyrektora Borowika, uwypuklającem wielkie zasługi dla spraw kulturalnych Pomorza obu działaczy — przyjęto przez aklamację.

Następnie dyrektor Borowik przedłożył sprawozdanie z działalności Zarządu, a naczelnik dr. Bogocz imieniem Komisji Rewizyjnej postawił wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum.

Nim zarządzono wybory do nowych władz, przewodniczący dr. Czołowski podziękował ex presidio Kuratorjum Instytutu i Zarządowi za ofiarną pracę, a w szczególności Panu Wojewodzie Kirtiklisowi, który roztoczył serdeczną opiekę nad pracami tej zasłużonej placówki naukowej.

Zarządzone wybory przyniosły następujące wyniki: W skład **Kuratorjum weszli:** wojewoda pomorski Stefan Kirtiklis (z urzędu); J. E. Ks. Biskup Chełmiński — Dr. Okoniewski, gen. dywizji Norwid-Neugebauer, inspektor armji; Min. Józef Kożuchowski, prezes Rady Ligi Morskiej i Kolonjalnej; Min. Stamirowski, prezes Polskiego Związku Zachodniego; Min. Czesław Klarner, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. **Zarząd Instytutu** tworzą: Starosta Wincenty Łącki, prezes, Ks. prałat Mańkowski, kurator Okręgu Szkolnego poznańskiego Dr. Michał Pollak, dyrektor Departamentu Morskiego Min. Przem. i Handlu inż. Leonard Możdżeński, dr. Kazimierz Esden-Tempski, profesor Uniw. Poznańskiego dr. Stanisław Pawłowski. **Komisja rewizyjna:** naczelnik dr. D. Bogocz, dr. J. Kolanowski, mgr. Stefan Preibisz, — członkowie, dyr. Czesław Wojciechowski, dyr. Kazimierz Sobolewski, dyr. dr. M. Rożen — zastępcy członków.

Wkońcu zebranie przyjęło proponowany przez Zarząd preliminarz budżetowy na rok 1935-36 i en bloc uchwaliło wnioski Komisyj Naukowych, zreferowane przez przewodniczących, prof. Kostrzewskiego im. komisji archeologicznej, ks. prałata Mańkowskiego im. komisji historycznej, prof. dr. Zaborskiego im. komisji geograficznej i prof. dr. Rosińskiego im. komisji morskiej.

V. Zjazd Pomorzoznawczy

Obrady Komitetu Wykonawczego w Toruniu

Obok zebrań komisyj naukowych Instytutu Bałtyckiego, odbyło się dnia 21 czerwca br. o godz. 19,30 w Instytucie Bałtyckim zebranie Komitetu Wykonawczego V Zjazdu Pomorzoznawczego, pod przewodnictwem prof. dr. Stanisława Pawłowskiego, w obecności dyrektora departamentu morskiego Min. P. i H. p. L. Możdżeńskiego, starosty krajowego W. Łąckiego, prof. dr. J. Smoleńskiego, dyr. J. Borowika, oraz reprezentantów Komisarjatu Rządu w Gdyni, Rady Interesantów w Gdyni i Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

Po przyjęciu protokółu z ostatniego zebrania, przystąpiono do sprawy ukonstytuowania i uzupełnienia Komitetu Wykonawczego przez przyjęcie delegatów najważniejszych polskich towarzystw naukowych oraz placówek społecznych, szczególnie zainteresowanych w badaniach pomorzoznawczych.

Następnie Komitet powołał do życia komitety lokalne: w Gdyni, ponieważ V Zjazd Pomorzoznawczy poświęcony będzie wszechstronnemu oświetleniu Gdyni, jako portu narodowemu, i we Lwowie, ponieważ zjazd odbędzie się we Lwowie. Komitet gdyński już powstał i odbył już pierwsze zebranie, natomiast sprawa utworzenia komitetu we Lwowie dobiega końca. Przewodnictwo komitetu we Lwowie objął prof. dr. Franciszek Bujak.

Szczególnie ożywiona dyskusja rozwinęła się nad programem obrad V Naukowego Zjazdu Pomorzoznawczego we Lwowie oraz nad tematami referatów, które na zjazd powinny być zgłoszone. Ostatecznie wyodrębniono cztery wielkie zagadnienia, które na zjeździe powinny być w pełni oświetlone: 1) Zagadnienia Gdyni, jako emporjum handlowego, 2) Zagadnienia Gdyni, jako portu, 3) Zagadnienia Gdyni, jako miasta i 4) Zagadnienia zaplecza portu gdyńskiego. Każde z tych zagadnień ogólnych obejmie cały szereg problemów szczegółowych, które znajdą odbicie w poszczególnych referatach. Termin zebrania V Naukowego zjazdu Pomorzoznawczego we Lwowie ustalono na późną jesień 1936 r.

Przyjmując zaproszenie komisarza Rządu mgr. Sokoła, by następne zebranie odbyło się w Gdyni, prof. dr. St. Pawłowski rozwiązał zebranie podziękowaniem wszystkim uczestnikom za udział i gospodarzowi, dyrektorowi J. Borowikowi za przygotowanie zebrania.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 26 Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy Rok VI

Zwycięstwo polskich lekkoatletów w Brukseli

Polska — Belgja 77:64

Bruksela, 23. 6. (PAT). W niedzielę odbył się w Brukseli międzypaństwowy mecz lekkoatletyczny Polska—Belgja, w którym zwyciężyła polska reprezentacja w stosunku 77:64 pkt. Wyniki techniczne przedstawiają się następująco:

100 m.: 1) Tęsiorowski 11,1 sek., 2) Burg 11,2;

110 m. przez płotki: 1) Binet 16,1, 2) Szachtel 16,2, 3) Niemiec 16,2.

Kula: 1) Heljasz 14,58, 2) Siedlecki 14,26, 3) Wandervoorde 13,40.

1.500 m.: 1) Kucharski 4,13,4, 2) Devuyst 4,14,2.

200 m.: Bieniakowski 22,4, 2) Burg 22,5. Skok wzwyż: Pławczyk 175 cm.

400 m.: Verhaert 49,7 (rekord Belgji), 2) Devincq 50,3, 3) Koźlicki 51,1.

400 m. przez płotki: 1) Maszewski 56,2, 2) Russ 57, 3) Niemiec 1,01,07.

Oszczep: 1) Lokajski 63,17, 2) Turczyk 59,78, 3) Etienne 55,38.

800 m.: Kucharski 1,56,5. 5.000 m.: 1) van Rumst 15,31, 2) Duplicki 15,48,6, 3) Fiałka 15,48,6.

Skok wdal: 1) Pławczyk 6,92,5, 2) Binet 6,89,3, 3) Sikorski 6,76.

Dysk: 1) Siedlecki 42,73, 2) Heljasz 42,70, 3) Fos.

Sztafeta szwedzka: 1) Belgja 1,59,5, 2) Polska w składzie Kucharski, Bieniakowski, Tęsiorowski i Śliwak 1,59,5. Wynik ten stanowi nowy rekord Polski.

Zawodom przyglądało się około 9.000 widzów.

Wiedeń zwycięża Gdynię 3:0

Oddawna zapowiedziane spotkanie bawiącej w Polsce drużyny „Wiener Sportclubu“ z reprezentacją Gdyni zgromadziło w sobotę na gdyńskim stadjonie miejskim tłumy publiczności, pragnącej ujrzeć swych sportowców w walce z sławnym zespołem wiedeńskim.

Reprezentację Gdyni tworzyło 8 marynarzy z Klubu Sportowego Marynarki Wojennej, 1 gracz z K. S. „Union“, 1 gracz z K. S. „Bałtyk“ i 1 gracz z K. S. „Gdynia“.

Drużyna gdyńska składająca się z najlepszych graczy miała, jak to okazywać się poczęło w czasie gry, jedną wadę — a mianowicie brak dostatecznego zgrania.

Drużyna „Wiener Sportclub“ była natomiast szczytem zgrania i wzajemnego wyczucia poszczególnych graczy. Mimo to dzielna i ofiarna gra reprezentacji gdyńskiej, walczącej z tak groźnym przeciwnikiem przez pierwszą część gry dzielnie broniła swej bramki. Dopiero w **39 minucie** wiedeńczyk Roesner świetnym strzałem zdobył pierwszą bramkę polską.

Po przerwie wiedeńczycy grają z zdwojoną energją i w 10 minucie strzelają drugą bramkę. W 18 minucie świetny strzał. wiedeńczyków grozi zdobyciem nowej bramki, ale bramkarz Żyłka upadłszy na piłkę, zatrzymuje ją w ostatniej chwili i ratuje bramkę.

Ostatnia bramka w 28 minucie zdobyta przez Wiedeń jest skutkiem pewnych braków w zgraniu się drużyny gdyńskiej.

Naogół jednak gra z tak groźnym przeciwnikiem wykazała bardzo wysoki poziom sportowców gdyńskich, którzy zarówno opanowaniem jak i stylem gry dorównywali swym świetnym przeciwnikom. Uzyskawszy zwycięstwo 3:0 „Wiener Sportclub“ zgodził się na spotkanie rewanżowe w niedzielę po południu. W spotkaniu tem nie brała już jednak udziału reprezentacja Marynarki Wojennej.

Panie wojskowe z Pomorza na strzelnicy

W dniu święta Bożego Ciała odbyły się zawody strzeleckie zorganizowane przez Klub Sportowy Rodziny Wojskowej w Toruniu. Przeprowadzono je na krytej strzelnicy Komendy Powiatu PW.

Na program zawodów złożyły się dwie konkurencje — zespołowa na odległość 50 mtr. do tarcz 50×10 i indywidualna na odległość 50 mtr. do tarcz 20×14. Strzelano w obu konkurencjach z broni małokalibrowej typu dowolnego.

Zgłoszenia do udziału w zawodach nadesłało kilka Klubów R. W. niestety, zapewne z powodu niepogody, na strzelnicę stawiły się zespoły klubów inowrocławskiego i toruńskiego.

Wyniki zawodów były następujące: w konkurencji zespołowej — pierwsze miejsce zdobył Klub Sport. R. W. Toruń, osiągając 349 punktów. Drugie miejsce zdobył Klub Sport. R. W. Inowrocław. W konkurencji indywidualnej — przy dość ciężkich warunkach — pierwsze miejsce zdobyła p. **Łukińska,** osiągając 70 punktów. Drugie miejsce zdobyła p. **Żurkowska,** trzecie — p. **Śliwińska,** wszystkie trzy z toruńskiego Klubu Sport. R. W., zaś czwarte miejsce zdobyła p. **Rudnicka** Janina z Kl. Sport. R. W. Inowrocław.

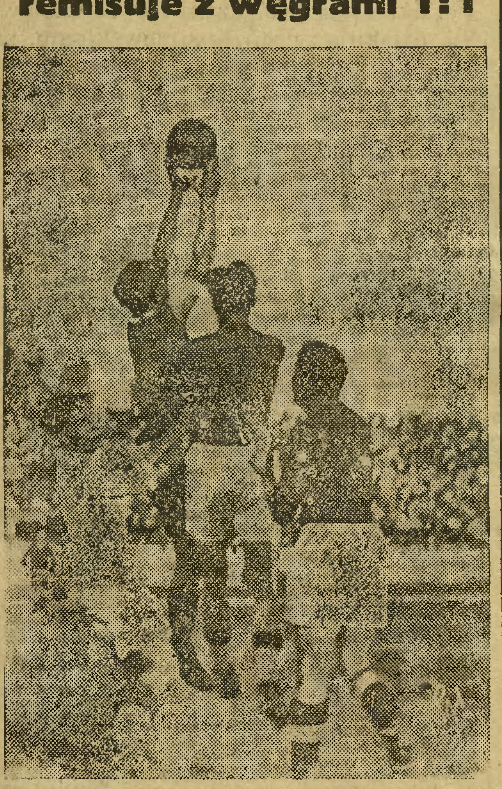
Po ogłoszeniu wyników, nastąpiło rozdanie pięknych nagród i dyplomów. I tak za konkurencję zespołową Klub Sport. R. W. Toruń zdobył po raz pierwszy nagrodę wędrowną, ofiarowaną przez p. gen. Thommee, d-cę OK. Nr. VIII. — Pozatem klub i panie otrzymały dyplomy Nagrodę i dyplomy wręczył p. płk. Matzenauer. — Za konkurencję indywidualną p, Łukińska otrzymała puhar, ofiarowany przez Główny Zarząd Klubu Sport. R. W. Warszawa, p. Żurkowska otrzymała wazę kryształową, ofiarowaną przez Zarząd Rodziny Wojskowej Koło Toruń. — Pozatem pierwsze cztery panie otrzymały dyplomy.

Wreszcie p. Łukińska otrzymała statuetkę żołnierza w postawie strzeleckiej, ofiarowaną przez prezesa Zw. Strzel. Toruń, p. majora Sochockiego, za osiągnięcie największej ilości punktów z pośród wszystkich zawodniczek w konkurencji zespołowej.

Po zawodach Klub Sportowy R. W. Toruń, podejmował skromnym obiadem miłe koleżanki z Inowrocławia, w salach Oficerskiego Kasyna Garnizonowego.

Były to wogóle drugie w Polsce zawody strzeleckie, zorganizowane przez Klub Sportowy Rodziny Wojskowej, pierwsze odbyły się przed niedawnym czasem w Przemyślu. Doprowadzenie do skutku zawodów strzeleckich pań w Toruniu, należy zawdzięczyć niespożytej energji wielkiej miłośniczki sportów p. Sochockiej, przewodniczącej Klubu Sport. R. W. Toruń, — a zdobycie prawie wszystkich nagród przynosi zaszczyt Klubowi Toruńskiemu. Szkoda tylko, że w ogólności sport strzelecki wśród pań wojskowych ma ciągle jeszcze nieliczne grono zwolenniczek.

Reprezentacja Polski remisuje z Węgrami 1:1

W ub. niedzielę na stadjonie Wojska Polsk. rozegrany został wobec 10 tys. widzów mecz piłkarski pomiędzy drugą reprezentacją Ligi a nieoficjalną reprezentacją Węgier. Mecz zakończył się sukcesem polskiej drużyny, która wywalczyła wynik remisowy 1:1. Do przerwy prowadzili Węgrzy 1:0. Na zdjęciach — drużyny polska i węgierska

Mistrzostwa pływackie Pomorza odbyły się w Grudziądzu

Grudziądz, 23. 6. (PAT.) Dziś odbyły się w Grudziądzu w nowym basenie pływackim mistrzostwa pływackie Pomorza z udziałem zawodników z Bydgoszczy, Torunia i Grudziądza. Sukces odnieśli pływacy Sokoła grudziądzkiego, zdobywając w ogólnej punktacji pierwsze miejsce 1.060 pkt. przed Sokołem III z Bydgoszczy 651 pkt., WKS. Grudziądz 424 pkt. i przed Gryfem (Toruń) 73 pkt. W zawodach pobito cztery rekordy Pomorza, a mianowicie w biegu na 400 m. stylem dowolnym panów Dreger z Sokoła III. z Bydgoszczy w czasie 6,24; 2) 200 m. stylem klasycznym pań Szumiłowska Gertruda Sokół Grudziądz 3 min. 58,5; 3) sztafeta 4 razy 100 m. stylem dowolnym pań Sokół żeński Grudziądz 7 min. 43,7 sek.; 4) sztafeta trójstylowa 3 razy 100 m. panów: Sokół III. Bydgoszcz 4 min. 31,3.

Sukcesy wioślarzy polskich w Gdańsku

Międzynarodowe regaty wioślarskie przy pięknej pogodzie odbyły się na torze przed Wisłoujściem przy udziale rekordowej liczby klubów i wioślarzy z Polski, Niemiec i Gdańska. Z osad polskich wielki sukces odniosły dwie załogi warszawkiego towarzystwa wioślarskiego, które startując w dwóch biegach bardzo trudnych potrafiły nie tylko przez zwycięstwo swoje zadokumentować wysoką klasę wioślarstwa polskiego, ale wygrać w obu wypadkach w tak doskonałej formie, że byli o klasę lepsi od swoich przeciwników. Zwycięstwa te miały miejsce w biegu dwójek bez steru i czwórek bez sternika. Wyniki techniczne są następujące: Dwójki podwójne bez sternika: 1) Warszawskie T. W. 7,53,4; 2) Prussia (Królewiec) 8,31,8. Czwórki kombinowane: 1) osada Królewca 7,31,8, 2) Bydgoskie T. W. 7,42. Osemki: Kombinowana osada akademicka Germanji z Królewcą 7,00,7 sek. Czwórki bez sternika: 1) Warszawskie T. W. 7,19,5, 2) Germania z Królewca 7,33,8.

Pływaczka Węgierska w Łodzi

Łódź, 23. 6. (PAT). W niedzielę na basenie otwartym łódzkiego K. S. odbyły się zawody pływackie, w których startowała znakomita pływaczka węgierska Magda Lenkey. Zawodniczka ta brała udział w biegu na 100 mtr. stylem dowolnym w konkurencji męskiej. W biegu tym zwyciężył Elsner (ŁKS.) w czasie 1 min. 09,2. Na drugiem miejscu sklasyfikowała się zawodniczka węgierska w czasie 1.17,7. Trzeci Hempiński w czasie 1.23,2. Pozatem Węgierka popisywała się w skokach do wody, które wzbudziły entuzjazm publiczności.

Mecze ligowe

WARTA — POLONJA 6:2 (4:1).

Poznań, 23. 6. (PAT.) W niedzielę odbył się w Poznaniu mecz ligowy o mistrzostwo Polski Warta — Polonja. Zwyciężyła drużyna poznańska 6:2 (4:1). Warta górowała od początku gry i zdobyła kolejno 4 bramki przez Rądojewskiego, Kryszkiewicza, Szwarca i Szarskiego. Na 10 minut przed przerwą Kula zdobył pierwszy punkt dla drużyny warszawskiej.

Po przerwie gra traci na tempie i przewaga Warty nie jest tak widoczna. Goście prowadzą szereg ataków, które nie przynoszą rezultatu. W tym okresie Kryszkiewicz zdobywa piątą bramkę dla Warty a Zgliński zdobywa punkt dla Polonji. Wreszcie Kryszkiewicz uzyskuje szósty punkt dla Warty i ustala wynik dnia. Publiczności 2.000.

RUCH — LEGJA 1:0.

Katowice, 23. 6. (PAT.) W Wielkich Hajdukach w obecności 4.000 widzów przy niepewnej pogodzie odbyło się rewanżowe spotkanie piłkarskie o mistrzostwo Ligi Legja — Ruch. Mecz zakończył się zwycięstwem Ruchu 1:0. Przez cały czas gry Ruch miał wyraźną przewagę. Jedyną bramkę dnia zdobył w 28-mej minucie Kubisz. Godzi się nadmienić, że Ruch wystąpił w składzie mocno osłabionym bez Wilimowskiego, Wodarza, Peterka i Urbana.

CRACOVIA — GARBARNIA 1:1 (1:1).

Kraków, 23. 6. (PAT.) W niedzielę odbył się w Krakowie mecz piłkarski o mistrzostwo Ligi Cracovia — Garbarnia, zakończony wynikiem remisowym 1:1 (1:1). Gra stała na niskim poziomie. Naogół przewagę miała Garbarnia, jednak napastnicy tej drużyny zdradzali brak orjentacji i decyzji pod bramką przeciwnika. W 12-tej minucie gry prowadzenie dla Cracovji zdobył Korls. Wkrótce wyrównał Pazurek. Zawody prowadził p. Kurćweil ze Lwowa. Widzów 4.000.

WARSZAWIANKA—ŚLĄSK 2:2 (1:1)

Warszawa, 23. 6. (PAT). W niedzielę na stadjonie Warszawianki rozegrany został mecz piłkarski o mistrzostwo Ligi Warszawianka—Śląsk (Świętochłowice) zakończony wynikiem remisowym 2:2 (1:1). Bramki zdobyli w 26 minucie Smoczek, w 32 wyrównuje God. W 61 minucie prowadzenie dla gości wywalczył God, wreszcie w 75 minucie wyrównał Knioła głową. Sędziował p. Romanowski. Widzów 1.500.

WKS. Gryf — TKS. 29 1:1 (0:0)

Wczoraj odbył się w Toruniu na stadjonie wojskowym mecz pomiędzy dwoma miejscowemi klubami z wynikiem 1:1 (0:0).

Gra była równorzędna. TKS. lepszy był w polu. W 7 minucie po przerwie „Gryf“ zdobywa prowadzenie przez Suchockiego. W 5 min. później wyrównuje TKS. Z winy „Gryfu“, bramkarz „Gryfu“ ulega przy tem kontuzji i schodzi na kilka minut z boiska. Zastępujący go w tym czasie bramkarz rezerwowy może się poszczycić wspaniałą obroną w bardzo trudnej sytuacji.

Gra obfitowała w wiele ciekawych momentów, choć była dość chaotyczna. Sędziował prof. Obst z Grudziądza; widzów około 1000 osób.

W przedmeczu K. S. Jedność zwyciężyła Gryf II w stosunku 4:1.

Mistrzostwo Niemiec w piłce nożnej

Lipsk, 23. 6. (PAT). W Kolonji odbył się w niedzielę mecz piłkarski o mistrzostwo Niemiec wobec rekordowej liczby widzów 74.000 pomiędzy drużynami Schalke 04 a V. S. B. Stutgart. Zwyciężyła drużyna Schalke 04 w stosunku 6:4 (3:0).

Zjazd Muzeologów w Toruniu

Dziś obradują w Bydgoszczy

Wczoraj odbył się w Toruniu XI zjazd delegatów Związku Muzeologów w Polsce, zagajony o godz. 11 rano w sali Rady Miejskiej w Ratuszu przez prezesa tegoż Związku dr. Feliksa Koperę, który po przemówieniach powitalnych odroczył go do chwili przejścia przez miasto historycznego pochodu „Rzemiosła Pomorskiego“. Wznowione posiedzenie rozpoczęto o godz. 12 i pół referatem p. dr. Kusztelskiego, poczem nastąpiła przerwa obiadowa. Po trzech referatach poobiednich obrady w Toruniu zakończono.

Dziś rano odjazd do Bydgoszczy, a wieczorem przyjęcie uczestników zjazdu przez Konfraternję Artystów.

DELEGACI ZWIĄZKÓW MUZEÓW W KONFRATERNI ARTYSTÓW.

Dziś w poniedziałek 24 bm. o godz. 21 Konfraternia Artystów podejmuje w swej siedzibie w podziemiach Ratusza **uczestników** XI Zjazdu Delegatów Muzeów.

Konfraternia, która żywo zajmuje się przejawami życia kulturalnego, pragnie w izbie swej powitać znakomitych gości, a swoim członkom dać miłą sposobność do wymiany myśli i bliższego zaznajomienia się ze sprawami muzealnemi, zabytków, sztuki i najnowszych zdarzeń w tej dziedzinie u nas i zagranicą.

W dobie rozbudowy miasta, powstania nowego Muzeum a wkrótce i nowej wyższej uczelni zebranie to może dać pole do zajmującej dyskusji i oświetlić sprawy, które ogół inteligencji naszego miasta żywo interesuje.

Zarząd Konfraterni prosi swoich członków o jak najliczniejsze przybycie, aby dać tem wyraz temu, jak drodzy są nam goście z odległych stron Polski do Torunia przybywający, aby tu radzić nad sprawami sztuki i jej zabytków.

Wstęp wolny i tylko za okazaniem zaproszenia.

Ze względów technicznych nie możemy dziś zamieścić całego sprawozdania ze ZJAZDU MUZEOLOGÓW, który obradował w Toruniu, a dziś w poniedziałek odbywa się w dalszym ciągu w Bydgoszczy.

Sprawozdanie to zamieścimy w numerze jutrzejszym.

Na ziemiach Pomorza

Wystawa Przemysłowo-Rzemieślnicza w Gdyni

OSTATNIE PRZYGOTOWANIA

Prace przy budowie pawilonów, w których mieścić się będzie Wystawa Przemysłowo-Rzemieślnicza w Gdyni (29 czerwca — 1 września) są już na ukończeniu. Przez cały czas trwania tych prac zatrudnionych było kilkuset ludzi — murarzy, cieśli, stolarzy, ślusarzy, szklarzy, malarzy, robotników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych, woźniców, dowożących ziemię i różne materjały budowlane, kilku kierowników budowy, oraz inżynierów.

Główniejsze prace wykonali pp. arch. Langiewicz, Downarowicz, według projektów pp.: Gałęzewskiego, inż. Zuskego i Pernaka.

Wszystkie pawilony przedstawiają się imponująco, a dominuje nad niemi wielki pawilon konstrukcji żelaznej, obmurowany białą cegłą. Okazały jest pawilon, mieszczący kasy, wejścia, administrację Wystawy, policję, pocztę, dział kultury i sztuki. Nad pawilonem tym wznosi się wysoka wieża, która zaopatrzona w godło Wystawy, będzie wieczorami iluminowana. A na wielkiej estradzie, przeznaczonej do koncertów i widowisk, może się pomieścić tysiąc ludzi.

Prace około urządzenia pomieszczeń dla Wystawy dały zatrudnienie licznej rzeszy bezrobotnych, co stanowi znaczną ulgę dla Funduszu Bezrobocia i poważny zasiłek dla zatrudnionych, którzy mogli przez kilka tygodni żyć znośniej, nieoglądając się na zasiłki i znacznie umniejszyć wydatków instytucjom państwowym.

Wszystkie eksponaty znajdują wygodne pomieszczenie. Wystawa w porównaniu ze skromną zeszłoroczną — przedstawia się bardzo okazale.

WYSTAWA CAŁKOWICIE OBESŁANA

Wystawa jest już całkowicie obesłana. Wszystkie stoiska zostały zamówione i zajęte. Zarezerwowano jedynie kilka stoisk dla firm rzemieślniczych, które przygotowują eksponaty, przeznaczone wybitnie na eksport do różnych krajów.

Izby Rzemieślnicze w całej Polsce wystawią zbiorowe eksponaty poszczególnych cechów, uwzględniając przedewszystkiem wyroby eksportowe. Izby te organizować będą zarazem wycieczki z całego kraju.

POLACY Z ZA OCEANU NA WYSTAWIE W GDYNI

Wycieczki, które zwiedzą wystawę przybędą nie tylko z kraju. 19 czerwca wyruszyła z Nowego Jorku wycieczka licząca **700 osób** a zorganizowana przez kupców polskich w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Wycieczka ta, której celem jest nawiązanie stosunków handlowych z kupiectwem w Polsce dla wprowadzenia towarów polskich na rynek Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Do wycieczki tej, która rozpocznie zwiedzanie Polski od wystawy rzemieślniczej w Gdyni dołączą się harcerze polscy oraz duża grupa polonji kanadyjskiej.

„Kościuszko" przybędzie 1 lipca rano. W dniu tym bawić będzie w Gdyni kilka wycieczek z kraju, dzięki czemu nasi rodacy z za oceanu odrazu nawiązać będą mogli kontakt z szerokiemi sferami rzemieślniczeni i kupieckiemi z całej Polski.

POWRÓT WICEPREZESA WYSTAWY DYR. LINKEGO Z BRUKSELI

Celem podniesienia poziomu wystawy i dostosowania jej do wymogów zachodnio-europejskich, wiceprezes T-wa Wystaw i Targów dyrektor Franciszek Linke bawił zagranicą, gdzie zapoznał się z techniką urządzania wystaw na Międzynarodowej Wystawie w Brukseli i na Targach Paryskich, które nie tylko szczegółowo zwiedził, ale zapoznał się z ich administracją i technicznem kierownictwem. Dyr. Linke powrócił ostatnio do Gdyni, przyczem przy zakończeniu prac organizacyjnych zastosowano już wiele momentów organizacyjnych, opartych na powyższych przykładach.

Dnia 20 czerwca b. r., po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł w Poznaniu

ś. p.

Dr. med. Jan Sujkowski

członek naszego Zrzeszenia

Cześć Jego świetlanej pamięci!

Zrzeszenie Lekarzy Kolejowych

R. P. Okręgu Toruńskiego

5743

Zlot gwiaździsty do Inowrocławia

organizuje Aeroklub Kujawski

Aeroklub Kujawski organizuje w dniach 6 i 7 lipca rb. II Zlot gwiaździsty do Inowrocławia. Po wielkim sukcesie zlotu zeszłorocznego należy się spodziewać, że również impreza tegoroczna wzbudzi duże zainteresowanie i przyniesie pożądane rezultaty.

Zloty gwiaździste przyczyniają się w Inowrocławiu do spopularyzowania idei lotniczej tak wśród licznych gości kuracyjnych, jak i wśród społeczeństwa miejscowego. Organizacja II zlotu łączy się z zabiegami w kierunku budowy wielkiego hangaru na lotnisku inowrocławskiem im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. W ścianę projektowanego hangaru wmurowana zostanie tablica pamiątkowa ku czci Wodza Narodu.

Władze uzdrowiskowę, z prezydentem miasta Jankowskim na czele, udzieliły Aeroklubowi inowrocławskiemu daleko idącego poparcia w organizacji zlotu. Ufundowano szereg cennych nagród, ponadto wczyscy uczestnicy otrzymają artystycznie wykonane plakiety.

Tragiczna kąpiel w Wiśle pod Fordonem

W dniu wczorajszym w czasie kąpieli we Wiśle utonął sędzia Jerzy Weiman z Bydgoszczy.

W chwili, gdy wiadomość tę podajemy do druku, brak jest bliższych szczegółów tragicznego wypadku. W godzinach popołudniowych dnia wczorajszego do Fordonu wyjechał wóz pogotowia ratunkowego, który po wyłowieniu zwłok przytransportuje ciało tragicznie zmarłego do Bydgoszczy.

Przymusowe lądowanie samolotu na polach pod Ciechocinkiem

W ubiegłym tygodniu we wsi Słońsk, gm. Raciążek, na polach Emila Langego, wylądował samolot wojskowy „Potez" 4 p. lotn. w Toruniu, pilotowany przez por. Edwarda Kucharskiego i obserw. por. Józefa Korsaka. Lądowanie nastąpiło wskutek defektu motoru. Podczas lądowania samolot uszkodził sobie śmigło i górny lewy płat. Wypadku z ludźmi nie było.

Usprawnienie przewozów między Czechosłowacją a portami polskiemi

Celem usprawnienia przewozów pomiędzy Czechosłowacją a portami polskiego obszaru celnego, odbywają miarodajne czynniki polskie i czechosłowackie perjodyczne konferencje.

Dnia 21 i 22 bm. w gmachu Urzędu Morskiego w Gdyni odbyła się taka konferencja pod przewodnictwem p. dr. Zawijskiego z ministerstwa komunikacji. W przerwach między obradami uczestnicy konferencji zwiedzili port gdyński oraz jego urządzenia.

Zaparcie. Według opinji szpitali, nawet chorzy, leżący w łóżku chętnie przyjmują naturalną wodę gorzką **Franciszka-Józefa** i środek ten bardzo dobrze znają. 1912

Dwóch uczniów-cyklistów z Gimnazjum Kopernika

wiezie z Bydgoszczy ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego

W sobotę Redakcję naszą w Bydgoszczy odwiedziło dwóch sześcioklasistów z Gimnazjum im. Kopernika w Bydgoszczy — Feliks Ziółkowski i Jerzy Lipiński, którzy przybyli „zameldować" nam swój odjazd do Krakowa. Młodzieńcy postanowili odbyć wycieczkę krajoznawczą po Polsce, wioząc do Krakowa na Sowiniec ziemię z dziedzińca swej szkoły. Chcą, by zawiadomić wszystkich ich kolegów, że w imieniu młodzieży Gimnazjum Kopernika w Bydgoszczy wiozą ziemię na kopiec ukochanego Marszałka. Dyrektor zakładu p. prof. Kaczor opatrzył woreczek ziemi przeznaczonej na budowę kopca pieczęcią urzędową.

Dzielni uczniowie-cykliści kierują się z Bydgoszczy na Inowrocław, Turek, Koło, Częstochowę i Kraków. W drodze powrotnej zwiedzą również Warszawę, a w niej — Belweder.

Dokonanie wyboru Zarządu Funduszu Szkoln. Polskiego Zagranicą

Zarząd Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą na pierwszem zebraniu konstytuującem w dniu 19 czerwca rb. podzielił jednogłośnie między siebie funkcje członków zarządu. Na prezesa zarządu wybrano p. dr. Bronisława Hełczyńskiego, pierwszego prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego, wiceprezesem został wybrany p. dyr. Stanisław Dąbrowski, sekretarzem — p. Stefan Lenartowicz, dyrektor Światowego Związku Polaków z Zagranicy, skarbnikiem — p. Edmund Kłopotowski, naczelny dyrektor Państwowych Zakładów Przemysłowo Zbożowych i zastępcą skarbnika — p. dyr. Stanisław Dippel.

Obozy Straży Przedniej na Pomorzu

Organizacja pracy obywatelskiej młodzieży **Straż Przednia** urządza w okresie letnim dla swych uczestników szereg obozów, z których dla młodzieży męskiej odbędą się między innemi: **w Karwieńskich Błotach, w Borkowie koło Kartuz**, Komotowie k. Grodna, Serwach K. Augustowa, Konstancjanowie nad Dźwiną, w Sienkiewiczach na Polesiu, w Krzemieńcu na Wołyniu, Krępnie k. Jasła i w Żabiem; dla młodzieży żeńskiej m. in. **w Kartuzach, Drui** w schronisku nad Naroczą, Ludwipolu na Polesiu, Janowej Dolinie na Wołyniu, Rafajłowej, Rożenie Wielkim k. Kut, a oprócz tego obóz wędrowny.

Narady w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Zagadnienie obniżenia kosztów utrzymania w Gdyni — Sprawy komunikacyjne — Zagadnienia turystyki

W dniu 19 bm. odbyło się, pod przewodnictwem prezesa Izby **St. Tora,** drugie w bieżącej kadencji posiedzenie prezydjum Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni.

Ze względu na wagę, jaką Izba w bieżącej kadencji przywiązuje do prac komisyj, prezydjum na wstępie swych obrad zatwierdziło regulamin prac komisyj oraz uzgodniło wnioski co do propozycji przy obsadzie personalnej przewodnictwa w sposzczególnych komisjach izbowych, celem zabezpieczenia im najbardziej intensywnej działalności.

Następnie prezydjum szczegółowo przedyskutowało **zagadnienie obniżenia kosztów utrzymania w Gdyni.** W toku obrad nad tem zagadnieniem ustalonem zostało, że rozpiętość cen za towary i produkty spożywcze pomiędzy Gdynią a Gdańskiem jest nieznaczna, w niektórych jednak wypadkach w Gdyni, ceny są wyższe niż obecnie w Gdańsku. Na okoliczność tę wpływa wysokość kosztów ogólnych, które na terenie Gdańska kształtują się pomyślniej ze względu na utrzymanie na niskim poziomie czynszów za lokale, oraz opłat za światło, gaz i wodę. W wyniku obrad nad tą sprawą prezydjum uznało za konieczne prowadzić nadal wzmożoną akcję w kierunku dostosowywania kosztów utrzymania w Gdyni, do poziomu, wymaganego przez sytuację obecną.

Pozatem prezydjum uchwaliło, że Izbę Przemysłowo - Handlową w Gdyni w tymczasowej radzie portu gdyńskiego, reprezentować będzie prezes St. Tor, również prezes Tor będzie z ramienia Izby członkiem stałej komisji opinjodawczej do spraw ekonomicznych w zakresie polityki morskiej przy ministerstwie przemysłu i handlu, na stałego zastępcę jego, prezydjum wyznaczyło wicedyrektora Izby J. Kawczyńskiego.

Tegoż dnia odbyło się pierwsze **posiedzenie komisji komunikacyjno - turystycznej** Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni. Posiedzenie otworzył prezes Izby St. Tor, podając do wiadomości komisji, uchwalony przez prezydjum regulamin prac.

Po **ukonstytuowaniu się komisji inż. Dziedziul** wygłosił referat o pracach **państwowej** rady komunikacyjnej w **zakresie** rewizji taryf kolejowych a następnie **o postulatach** taryfowych Pomorza.

Inż. Dziedziul w referacie swym **stwierdził**, że wszelkie poczynania **ministerstwa** komunikacji w dziedzinie taryf **ściśle są uzależnione** od sytuacji budżetowej **P. K. P.,** w tych warunkach **specyficzne postulaty Pomorza napotykają na trudności,** przezwyciężenie których w większości wypadków jest niemożliwe.

Następnie radca **J. Rummel** wygłosił **referat o najaktualniejszych zagadnieniach turystyki na wybrzeżu i w Gdyni.**

Następnie **postulaty kolejowe portu gdyńskiego** przedstawił referent Izby **p. J. Kunert.** W wyniku obszernej dyskusji **nad referatami,** przyjęto zgłoszone przez referentów wnioski oraz wyłoniono specjalną podkomisję pod przewodnictwem **radcy Izby Ł.** Byczkowskiego do opracowania **postulatów** kolejowych dla portu gdyńskiego.

Odważny bociek zbudował sobie gniazdo przy samym torze kolejowym linji Warszawa — Radom.

Ze świata

„STRZEŻONEGO PAN BÓG STRZEŻE".

Donoszą z Paryża, że cesarz Abisynji zdeponował cały swój majątek osobisty, wynoszący 300 miljonów fr. fr. w bankach paryskich.

LEW Z ABISYNJI W POLSKIM ZWIERZYŃCU.

Do warszawskiego Ogrodu Zoologicznego przybył w tych dniach bezpośrednio z Abisynji lew, którego cesarz abisyński ofiarował Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej. Piękne to zwierzę do dalszych dyspozycyj przebywać będzie na terenie Ogrodu Zoologicznego w gmachu kawiarni.

MATKA W ATAKU SZAŁU UTOPIŁA TROJ DZIECI.

W Badajoz wydarzył się niezwykły wypadek: matka ogarnięta atakiem szału utopiła w nurtach rzeki Guadiany troje nieletnich dzieci.

TRZECH LOTNIKÓW ZGINĘŁO W PŁOMIENIACH.

W lesie Lagny (Francja) spadł dwumotorowy samolot wojskowy. Trzech oficerów zginęło w płomieniach, uratował się tylko jeden podoficer na spadochronie.

ŚMIERTELNA BÓJKA PRZY ROBOTACH SZARWARKOWYCH.

Na drodze we wsi Tremno, pow. łuckiego, wynikła na tle sporu o ziemię między rolnikami, zatrudnionemi przy robotach szarwarkowych bójka. W rezultacie bójki został zabity uderzeniem łopaty w głowę mieszkaniec wsi Lipiny Ferdynand Bartonek, a jego brat Józef został ciężko okaleczony łopatami. Sprawców zabójstwa Klepaczów Marka i Michała oraz podżegaczy Krepczuka Mikołaja i Omejczuka Maksyma zatrzymano. Ciężko rannego Bartonka umieszczono w szpitalu w Łucku.

Usprawnienie służby holowniczej w porcie gdyńskim

„Borsuk" i „Grom" rozpoczynają niebawem służbę

Od chwili zatonięcia holownika portowego **„Żubr"** dało się odczuwać **brak dostatecznej ilości holowników** dla obsłużenia ruchu holowniczego w porcie gdyńskim. Zachodziła nawet niekiedy potrzeba doraźnego wydzierżawiania holowników z Gdańska.

Holownik „Żubr" po wyciągnięciu z wody i gruntownym remoncie, wkrótce rozpocznie pracę pod nową nazwą **„Borsuk".** Ponadto jak się dowiadujemy, „Żegluga Polska", która obsługuje cały ruch holowniczy w porcie, zamówiła **nowy duży holownik** o dług. 35 mtr. i sile maszyn 800 H. P. Nowy holownik, który najprawdopodobniej otrzyma nazwę **„Grom",** będzie najsilniejszym holownikiem nietylko w Gdyni, lecz i w Gdańsku. Poza normalną pracą w porcie będzie on pozatem służył jako holownik ratowniczy. Dla tych celów został wyposażony w specjalne urządzenia ratownicze, jak w radjową stację odbiorczo-nadawczą, dźwigi, pontony, pompy hydrauliczne, hydranty przeciwpożarne, szalupy motorowe, urządzenia do wyrzucania lin łącznikowych i rakiet itp.

Po wprowadzeniu do służby holowników **„Borsuk" i „Grom",** port gdyński na najbliższy okres będzie dostatecznie wyposażony w tabor holowniczo-ratowniczy, a „Żegluga Polska", rozporządzając razem **7 holownikami,** będzie w stanie nietylko obsłużyć cały ruch holowniczy w porcie, lecz i wykonywać również prace holownicze pomiędzy portami Gdynią a Gdańskiem.

Zjazd Rady Powiatowej BBWR

w Wyrzysku

W ub. tygodniu odbył się zjazd Rady Powiatowej powiatu wyrzyskiego w Wyrzysku. Zjazd zgromadził około **100 uczestników z powiatu.**

Na wstępie chwilą milczenia i krótkiem wspomnieniem uczczono pamięć śp. Marszałka Piłsudskiego, poczem przystąpiono do właściwych obrad. Zebranie zagaił prezes Rady p. Dzwonkowski, witając p. starostę powiatowego Muzyczkę, sekretarza Rady Wojew. prof. Garbicza, oraz członków i gości. W przeszło godzinnem przemówieniu prezes Rady zreferował następnie całokształt prac Rady na terenie powiatu, stwierdzając z zadowoleniem, iż rok ubiegły zapoczątkowany zjazdem społeczno gospodarczym przyniósł pozytywne wyniki działalności. Po trzygodzinnej dyskusji, w czasie której omówiono prace mające być kontynuowane w roku bieżącym — obrady zakończono.

†

Dnia 21 czerwca br. zmarł em. urzędnik miejski

ś. p.

BONIFACY KRAKOWIAK

długoletni członek i prezes naszego Towarzystwa

Cześć Jego pamięci!

Towarzystwo Urzędników Komunalnych
w Grudziądzu

5732

14-letni uciekinier z zakładu wychowawczego w Warszawie

„prześluzował" się do Bydgoszczy

Do sali rozpraw Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy w ub. sobotę policjant wprowadził osobliwego oskarżonego. Człapiąc w długich po kolana butach, prawdopodobnie ojcowskich, niewielki berbeć wskrobał się na ławę i ze spokojem oczekiwał na rozpoczęcie procesu. Gdy po chwili wstał i podszedł do stołu sędziowskiego — wysoki pulpit zasłonił mu zupełnie horyzont. Niemniej jednak „podsądny" godnie zachował się na sali, zdradzając nawet pewnego rodzaju obycie z sądem. Stuknąwszy obcasami ojcowskich butów po żołniersku, młodociany przestępca wyprężył się na baczność, poczem spokojnie, bez zająknień i zbędnych tłumaczeń krótko opowiedział dzieje swojej ostatniej wyprawy.

— Jak się nazywasz? — zapytał go sędzia.

— Lucjan Poraszewski — padła gładko odpowiedź.

— Ile masz lat? — badał go w dalszym ciągu przewodniczący

Okazało się, że Poraszewski ma lat 14, mimo, że wzrost, jak i chłopięca figura nie wskazują na to. Jest on dzieckiem Warszawy — wychowała go ulica. „Za coś tam" umieszczono go w zakładzie wychowawczym, z którego zbiegł. Poszło mu to nawet bardzo łatwo. Zawiązawszy sobie na plecach na wzór tornistwa zwykły worek szary i zniszczony, ruszył w świat, bo w Warszawie i tak by go przyskrzynili. Przeszwarcował się na jakiś statek wiślany. Jako „blindziarz" w skromniejszym zakresie, bo nie morski a tylko wiślany — spłynął „okazyjnie" w dół Wisły, stamtąd zaś „prześluzował" się do Bydgoszczy.

W mieście począł, rzecz prosta, żebrać. Gdy nadarzyła się sposobność, zaczął także kraść. Robił to nawet zręcznie, bo przecież „za coś tam" wzięli go do zakładu. W szpitalu powiatowym, korzystając z momentu, gdy litościwa siostra wzruszona jego widokiem poszła po kęs chleba — Poraszewski skradł w mgnieniu oka srebrny zegarek i nożyce. Odwiedzając w tym samym celu mieszkanie pewnego oficera w Bydgoszczy — również w rękę „wpadł" mu zegarek, traf chciał — również srebrny

Za to właśnie i za włóczęgostwo Poraszewskiego do sądu przyprowadził policjant.

Biorąc pod uwagę młody wiek oskarżonego — sąd i tym razem tylko zawyrokował, iż dalszą edukacją życiową Lucjanka zająć się ma w dalszym ciągu zakład wychowawczy. Poraszewski odstawiony zostanie do Szubina.

Jeszcze jeden topielec w Gdyni

Codziennie fale morskie wyrzucają na ląd zwłoki nieznanych topielców. Onegdaj na plaży w Orłowie znaleziono zwłoki jakiejś nierozpoznanej dotychczas kobiety, a wczoraj znowu morze wyrzuciło w basenie rybackim w Gdyni ciało topielca.

W topielcu rozpoznano pomocnika rybackiego Pawła Wentowskiego, który w pierwszy dzień Zielonych Świąt wracając w stanie mocno podchmielonym do domu pośliznął się przy nabrzeżu i wpadł do wody.

Naczelnicy wydziałów portowego i rybackiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Gdyni

Bawią w Gdyni w sprawach służbowych naczelnik wydziału portowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu inż. **Bomas** i naczelnik wydziału rybackiego inż. **Lubecki.**

Kowalewo

— **Z życia Związku Strzeleckiego.** We wtorek, dnia 11 bm. o godz. 20 odbyło się w świetlicy walne zebranie oddziału męskiego Związku Strzeleckiego. Zebranie zagaił p. prezes nauczyciel Ziółkowski, witając gości i członków, następnie odczytał porządek obrad, który bez zmian przyjęto. Na przewodniczącego zebrania wybrano jednogłośnie p. sędziego Madejskiego, na sekr. p. Józefa Szałuckiego. Jak wynika ze sprawozdania zarządu, wywiązał się on doskonale z powierzonego mu mandatu, dowodem czego były pochwalne słowa w dyskusji i jednogłośne udzielenie absolutorjum. Do zarządu wybrano pp.: Skoja Stanisława — prezes, Szałucki Józef — wiceprezes, Pruszak Antoni — sekretarz, Żuławski Wacław — skarbnik, Czajkowski Kazimierz komendant, nauczyciel Karbowski Józef — referent oświatowy. W wolnych głosach przemawiał p. Józef Gierszewski, określając życie żołnierza, którego zadaniem jest czuwać nad najidealniejszem zadaniem, tj. obroną niezawisłości państwowej i honoru ojczyzny, zakończył swoje przemówienie apelem: „prawem naczelnem każdego obywatela winno być dobro Państwa". Dalej zabrał głos p. sędzia Madejski, dziękując zebranym za zaszczytny mandat, który go spotkał i za głębokie zrozumienie sprawy.

Podgórz

— **„Święto Morza" w Podgórzu.** Dla uczczenia 15-tej rocznicy odzyskania wybrzeża Miejska Komisja Oświatowa zwołuje na dzień 24 czerwca posiedzenie w celu zorganizowania Komitetu i omówienia programu uroczystości.

Posiedzenie odbędzie się w sali posiedzeń Rady Miejskiej o godz. 19-tej. Uprzejmie prosi się o przybycie przedstawicieli wszystkich organizacyj, działających na terenie naszego miasta.

Komitet Budowy Ochronki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy pracy

We wtorek odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Szpicy zebranie sprawozdawcze Komitetu Budowy Ochronki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na którem omawiano szereg ważnych zamierzeń, mających przyspieszyć ukończenie budowy gmachu ochronki.

Na wstępie odczytał sekretarz Komitetu p. Leon Joeck protokół z ostatnich posiedzeń Zarządu oraz z posiedzeń Komisji finansowo-gospodarczej, czynnej przy otwieraniu ofert na wykonanie prac stolarskich jakoteż pismo Pana Starosty powiatowego zezwalające na zbiórkę funduszów na terenie powiatu toruńskiego.

Najważniejszym punktem obrad była sprawa urządzenia festynu ludowego, z którego czysty zysk przeznaczy się na budowę ochronki. Festyn ludowy na rzecz budowy ochronki który odbędzie się dnia 7 lipca br. o godz. 15-tej w ogrodzie przyległym do nowobudującej się ochronki, będzie ze względu na wzniosły cel, któremu ma służyć, niewątpliwie największą tegoroczną letnią imprezą zabawową w Podgórzu.

Komitet prosi wszystkich, którym dobro i wychowanie najmłodszej dziatwy leży na sercu o gremjalne wzięcie udziału w zabawie ludowej w dniu 7 lipca.

Słońsk w rękach marszałka Soult'a

Historja dzisiejszego Ciechocinka

W monumentalnem dziele Marjana Raczyńskiego, znajdujemy ciekawą wzmiankę o dawnych losach dzisiejszego Ciechocinka.

W r. 1807 Napoleon, po zawarciu pokoju w Tylży, wydał rozkaz oddania dóbr raciążskich na własność marszałkowi Soult'owi.

Dokładne zaznajomienie się z protokółem przyjęcia przez Soult'a dóbr, daje wyobrażenie nietylko o losach Słońska, należącego do klucza raciąższkiego, lecz również o bezwzględności Napoleona. Odtąd Soult tytułował się dodatkowo „dziedzicem" na Ostrowąsie.

Ponieważ władze polskie już po oddaniu ekonomji raciąższkiej chciały położyć kres dalszej zachłanności pełnomocnika Soult'a i nie chciały się zgodzić na zajęcie przez niego lasów i innych objektów, dawniej skonfiskowanych, Napoleon zmusił króla Fryderyka Augusta do wydania dekretu, przyznającego nietylko wszystkie roszczenia Soult'a lecz również zabraniającego zakładania warzelni soli w sąsiadujących z donacją majątkach. Był to wyrok powstrzymujący na dłuższy czas budowę warzelni soli w dolinie ciechocińskiej.

Pod pretekstem budowania warzelni soli zajął Soult przemocą Niemojewskiemu źródło i kawał gruntu, około 21 morgów reńskiej miary, graniczącego ze Słońskiem. Protesty nie odniosły skutku. Niestety, Niemojewski był potem szykanowany również i przez rządy Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego; zabroniono mu korzystać z własnej solanki.

Na dobrach Soult'a, jako obdarowanych, nie wolno było przeprowadzać egzekucji za zaległe podatki, a za pierwszą próbę domagania się należnych sum, książę warszawski, surowo zgromił odpowiednie władze, a prezes izby wykonawczej musiał się tłumaczyć pomyłką.

Dopiero w 1808 r. przyłączono donatarjuszów do ogółu szlachty. Pozostał jednak w dalszym ciągu zaogniony spór o lasy, należące za czasów Rzeczypospolitej do osób duchownych; jednakże władze były zmuszone ustąpić.

Podług konwencji paryskiej z dnia 30 listopada 1809 r. między Francją a Saksonją, Napoleon zastrzegł sobie przywilej odstąpienia przez rząd Księstwa Warszawskiego reszty dóbr narodowych za sumę dziesięciu miljonów franków, w celu rozdania ich generałom i urzędnikom francuskim w nagrodę za położone przez nich zasługi. Prezydent francuski baron Serra atakował ministra Łuszczewskiego o natychmiastowe zadośćuczynienie żądaniom Soult'a. Jakoż delegowany z Bydgoszczy Sławiński oddał na własność Soult'owi okoliczne lasy. W ten sposób bory raciąższkie, mykanowskie, sędzińskie, dąbrówskie i zbrachlińskie, przeszły na własność marszałka Soult'a.

Powstał potem jeszcze nowy spór o płacenie kompetencji biskupowi i kapitule za zabrane majątki duchowne, które weszły najpierw w skład dominjum raciąższkiego a później donacji Soult'a.

Dopiero w 1813 r. car Aleksander I. odebrał Soult'owi donację Raciążek i wrócił ją Skarbowi Polskiemu. Soult podzielił os wszystkich dwudziestusiedmiu wielkich onotarjuszów Francuzów.

O zachłanności tych panów może świdczyć typowe wystąpienie marszałka Davoust, który po otrzymaniu w darze księstwa Łowickiego, domagał się, ażeby mu oddano... pałac prymasowski w Warszawie.

Żądanie to ubodło nawet powolnego Fryderyka Augusta, który dekretem z dni 20 grudnia 1808 r. powołał komisję, ażeby zebrała o słuszności żądań „kuzyna naszego księcia d'Auerstaet".

Musiał to być twardy orzech do zgryzienia, skoro książę arcybiskup gnieźniski zrzekł się za zezwoleniem Stolicy Aptolskiej i zgodą kapituły metropolitalnej pałacu prymasowskiego na rzecz Fryderyka Augusta.

T.

Dzień w Bydgoszczy

Poniedz. 24 czerwca

Kalendarzyk rzym.-kat.
Poniedziałek: Nar. św. Jana Chrz. — Wtorek: Łucji

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dn. 24 czerwca.

Pogoda i bardzo ciepło. Skłonność do tworzenia się burz cieplnych. Słabe lub umiarkowane wiatry wschodnie.

— **Dyżur aptek** do dnia 29 bm. włącznie pełnią: Apteka przy Bielawach, ul. Gdańska 91, tel. 14—67, Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, tel. 32-04 i Apteka Staromiejska, ul. Długa 39, tel. 33-00.

REPERTUAR KIN:

ADRIA: „Ostatni sygnał".
APOLLO: „Bal w Savoyu".
BAŁTYK: „Banita" i „Tajemnica Sekwany"
MARYSIENKA: „Kryzys skończony" i „L. F. nie odpowiada".
KRISTAL: „Całuj mnie jeszcze".
REWJA: „365 żon króla Pansola".

Informator

dla przyjeżdżających do Bydgoszczy

Odjazd pociąg. z Bydgoszczy

(ważny od dn. 15. V. 1935 r.)

TORUŃ—WARSZAWA: 2,42, 6,50, 8,05, 9,58 14,05, 15,35, 17,56, **18,26**, **21,26** (tranzytowy), 23,15.

TCZEW—GDAŃSK—GDYNIA: 0,30 (do Laskowic), 3,50, 5,20 (do Laskowic), **7,54**, 12,33, 13,13 (do Laskowic), 17,15, **19,45**, 20,00.

KOŚCIERZYNA—GDYNIA: 8,01, 15,20, **do Rynkowa:** 16,10, 20,30, od 19/V—1/IX.

NAKŁO—PIŁA: 0,02, 6,15, **10,41**, 14,45, 19,49.

UNISŁAW—BRODNICA: 4,46, 8,11, 13,45, 16,20, 21,45.

INOWROCŁAW — POZNAŃ: 0,46, 3,51, 6,33, 9,25, 14,01, 18,32, **22,18**, 23,00.

WĄGROWIEC—POZNAŃ: 5,05, 10,40, 13,30, 18,35.

INOWROCŁAW — KARSZNICE — HERBY NOWE: 0,46, 14,01.

Restauracje i Kawiarnie

Restauracja i Cukiernia Berendt. Wyborowa kuchnia, wyśmienite ciastka.

Losy I. klasy Państw. Loterji
są do nabycia w Kolekturze
Tow. Kredytowo - Oszczędnościowego,
Bydgoszcz, ul. Herm. Frankego 1.
4814

Z miasta

— **Dyrekcja Publicznej Szkoły Dokształcającej Zawodowej Nr. 1** wzywa uczniów zawodu rzeźnickiego, do udziału w nabożeństwie żałobnem za duszę śp. Leona Makowskiego, we wtorek dnia 25 bm. o godz. 8-ej w kościele św. Wincentego a Paulo przy ul. Ossolińskich.

— **Sekretarjat Liceum Handlowego,** Bydgoszcz, ul. Królowej Jadwigi 25, tel. 34-47 przyjmuje zapisy na nowy rok szkolny i udziela bliższych informacyj, codziennie od godz. 10—12-tej.

— **Ważne dla właścicieli koni.** Zwraca się uwagę na obwieszczenia i plany, rozplakatowane na słupach miejskich, w sprawie przeglądu koni urodzonych w roku 1931 i starszych w dniach **2, 6, 8 i 9 lipca 1935 r.**

— **Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża** odbyty w czasie od 2—9 bm. zapoznał społeczeństwo z instytucją P. C. K., jej wielkiem zadaniem i znacznemi potrzebami, wymagającemi wydatnego poparcia całego społeczeństwa.

Składając sprawozdanie z obchodu i zbiórki, PCK. dziękuje najserdeczniej przew. ks. kan. Schulzowi za poświęcenie proporców, opiekunom drużyn, a w szczególności pp.: prezyd. Barciszewskiemu, dr. Fr. Czajkowskiemu, Jaworskiemu, Kentzerowi Bron. i Maciejewskiemu za ufundowanie proporców, prasie miejscowej za życzliwą propagandę i społeczeństwu za złożone ofiary, które w sumie dały 1.288 zł. Między innymi złożyli: Firma Robinson — Nakło 25 zł., Bank Gospodarstwa Krajowego 10 zł., Bank Związku Spółek Zarobkowych 15 zł.

Z okazji „Tygodnia" Fa. Kabel złożyła kwotę 250 zł., przeznaczając ją na ufundowanie pomorskiego samolotu sanitarnego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Niebezpieczny skok z tramwaju

Do Szpitala Miejskiego w Bydgoszczy przywieziono wczoraj wozem pogotowia ratunkowego 20-letnią Helenę Kawkę, która doznała silnego wstrząsu mózgu na skutek upadku po nieudałym wyskoku z wozu tramwajowego. Wypadek miał miejsce na ul. Nakielskiej. Na szczęście stan ofiary własnej nieostrożności nie jest groźny.

Z życia szachistów na terenie Bydgoszczy

W dniu 21 bm. rozegrano towarzyskie rozgrywki drużynowe pomiędzy Pocztowem Przysposobieniem Wojskowem a Kolejowem Przysposobieniem Wojskowem w Bydgoszczy przy udziale 20 uczestników.

Wynik rozgrywek szachowych 10½:9½ pkt. na korzyść Pocztowego Przysposobienia Wojskowego.

Uroczysta msza św. i requiem w kościele garnizonowym zakończyły oficjalną żałobę narodową po Śp. Marszałku

Na zakończenie oficjalnej żałoby narodowej po śp. I. Marszałku Polski Józefie Piłsudskim odbyło się w Bydgoszczy staraniem komendanta garnizonu wczorajszej niedzieli uroczyste nabożeństwo. Ze względu na dzień niedzielny nie mogła odbyć się msza św. żałobna, to też proboszcz garnizonowy ks. kapelan mjr. Szacki odprawił zwykłą mszę św., oraz requiem za duszę śp. Marszałka, wygłaszając w czasie nabożeństwa krótkie kazanie okolicznościowe.

W nabożeństwie uroczystościowem garnizonu bydgoskiego uczestniczyły delegacje korpusów oficerskich wszystkich stacjonowanych w Bydgoszczy formacyj, delegacje korpusów podoficerskich, oraz liczne grono społeczeństwa cywilnego. Przed kościołem garnizonowym ustawiła się kompanja chorągwiana 62 pp.

W przednich rzędach krzeseł przed ołtarzem miejsca zajęli przedstawiciele miejscowych władz państwowych, wojskowych, samorządowych i społecznych z pp. starostą Stefanickim, komendantem garnizonu i d-cą 62 p. p. płk. dypl. Powierzą i prezydentem miasta Barciszewskim na czele.

Po mszy św. i kazaniu ks. mjr. Szacki odprawił requiem za duszę śp. Marszałka Piłsudskiego, poczem na zakończenie orkiestra 62 pp. pod batutą kapelmistrza p. por. Grabowskiego odegrała Eroicę Beethovena.

„Niebywała okazja" dla bydgoskich wędkarzy

Masowy napływ ryb w starym kanale

Onegdaj w godzinach przedpołudniowych i południowych przechodnie ul. Marszałka Focha byli świadkami niecodziennego połowu wędkarzy, którzy zgromadziwszy się w liczbie około 40 nad starym kanałem przy moście wiodącym z ul. Marsz. Focha na Garbary — z wielkim spokojem i nie mniejszem powodzeniem wyciągali na brzeg co najprzedniejsze okazy rybiego gatunku. Rzut oka na powierzchnię śluzy wystarczał, ażeby się przekonać, że rybołówcom naszym nadarzyła się nielada okazja. Powierzchnia wody w śluzie roiła się od ryb, które całą masą spłynęły z góry rzeki do śluzy.

Masowy połów doskonale przeciwstawił się „masowemu napływowi" ryb, tak, iż niema obawy, aby z tej strony groziła miastu jakakolwiek katastrofa.

Jeszcze jednego wyroku doczekała się szajka Stocheja

Autor wielu kradzieży piwnicznych w Bydgoszczy 22-letni włamywacz Aleksander Stochej co czas jakiś opuszcza celę więzienną, by wraz z towarzyszami uczestniczyć w nowej rozprawie. Kilkakrotnie już donosiliśmy o jego rozprawach i włamaniach stanowiących przedmioty docieknań sądu. Ub. soboty Stochej wraz z kupcem Edwinem Nalazkiem zasiadł ponownie na ławie oskarżonych.

Przedmiotem ostatniej rozprawy były dwa włamania dokonane przez Stocheja w kwietniu br. do mistrza rzeźnickiego Kątnego Józefa i składu kolonjalnego własności p. Chmary. W pierwszym wypadku Stochej zadowolił się łupem w postaci 30 kg. serwolatki, w drugim zaś skradł „tylko" ćwierć centnara rodzynek. Stochej przyznał się do winy, Nalazek zaś, który skradzione towary zakupił również nie negował samego faktu, twierdząc jednak, iż Stocheja „uważał" za przedstawiciela podróżującego.

W wyniku rozprawy Sąd Grodzki skazał Stocheja na dalszy rok więzienia. Nalazkowi natomiast wymierzył za paserstwo karę grzywny w wysokości 800 zł. z zamianą w razie nieściągalności na 5 miesięcy więzienia, oraz poniesienie opłaty sądowej w wysokości 80 zł.

Okradzenie Schroniska Turystycznego

Najwyższym szczytem w grzbiecie granicznym między woj. krakowskiem a woj. śląskiem, który ciągnie się od Bielska do Istebnej i Zwardonia, jest Skrzyczne (1.250 m.), szczyt wyższy przeszło o 30 m. niedalekiej Baraniej Góry (1.214).

Pod szczytem tym posiada niemieckie Tow. turystyczne, Beskidenverein w Bielsku, niewielkie schronisko turystyczne. Ostatnio schronisko to padło ofiarą włamania, skradziono cały inwentarz: koce, materace i urządzenia kuchenne. Zarząd Beskidenvereinu zawiadomił władze, że schronisko na razie nie nadaje się do użytku.

Wielki dzień sportu bydgoskiego

Ślubowanie olimpijskie zawodników pomorskich — Poświęcenie świetlicy i bibljoteki im. Gen. Thommée

Wczorajszej niedzieli sportowa Bydgoszcz a wraz z nią i ogół społeczeństwa miejscowego obchodziły niecodzienną uroczystość. Było nią odebranie ślubowania olimpijskiego od zawodników pomorskich zakwalifikowanych do polskich drużyn olimpijskich, połączone z otwarciem i poświęceniem świetlicy, oraz bibljoteki sportowej im. Gen. Wiktora Thommée.

W uroczystości tej uczestniczyły niemal wszystkie miejscowe organizacje W. F. i P. W., oraz kluby sportowe, O. M. P. i harcerstwo. Organizacje wszystkie ustawiły się wzdłuż stadjonu frontem do trybun, poczem komendant P. W. i W. F. na m. Bydgoszcz p. por. Lindner złożył d-cy O. K. VIII. p. gen. Thommée raport. P. gen. Thommée przy dźwiękach marsza generalskiego przeszedł przed frontem oddziałów, poczem kierownik ośrodka wychowania fizycznego p. dyr. Matuszewski wygłosił krótkie przemówienie o znaczeniu przyrzeczenia olimpijskiego. Przemówienie to transmitowane było przez megafony na trybuny, które zajęła publiczność.

Zawodnicy pomorscy zakwalifikowani przez Polski Komitet Olimpijski do drużyn olimpijskich wkroczyli na Stadjon im. Marszałka Piłsudskiego od strony nowego szpitala. Drużynę poprzedzał niosąc chorągiew o barwach narodowych Janusz Kusociński. Z liczby 15 zakwalifikowanych z Pomorza zawodników w uroczystości ślubowania uczestniczyli: rtm. Kulesza, kpt. Ruciński, kpt. Biliński, i por. Mieknas z drużyny jeździeckiej; Jerzy Braun, Eugenjusz Broniec, Maurycy Pasikowski, Tadeusz Szrajda, Bernard Ormanowski i Marcin Ciechanowski z drużyny wioślarskiej (B. T. W.), oraz Bronisław Krzemiński z drużyny sportów mieszanych.

Przyrzeczenie olimpijskie od zawodników odebrał przewodniczący Pomorskiego Komitetu Olimpijskiego p. gen. Thommée, stojąc na specjalnie wzniesionem podjum w pośrodku boiska. Na wzniesieniu stał również chorąży drużyny Janusz Kusociński. Zawodnicy składali przyrzeczenie, trzymając ręce wzniesione jak do przysięgi. Publiczność w tym czasie stała z obnażonemi głowami — zszeregowane zaś oddziały na baczność i pod bronią. Po odebraniu przyrzeczenia orkiestra wojskowa 62 p. p. odegrała hymn narodowy.

Podczas uroczystości odebrania przyrzeczenia uczczono również pamięć ś. p. Marszałka Piłsudskiego przez minutę milczenia.

Bezpośrednio po uroczystości na stadjonie odbyło się otwarcie i poświęcenie bibljoteki, oraz świetlicy sportowej im. Gen. Thommée, mieszczącej się na terenie Stadjonu im. Marsz. Piłsudskiego, w pobliżu głównego wejścia. Wszystkie oddziały P. W. i W. F. ustawiły się w czworoboku przed świetlicą, krzesła zaś zajęli liczni przedstawiciele miejscowych władz cywilnych i wojskowych, oraz władz sportowych. Do zebranych krótko przemówił p. prezydent miasta Barciszewski, prosząc p. gen. Thommée o przecięcie wstęgi na znak otwarcia świetlicy. Zkolei przemówił również p. gen. Thommée, poczem ks. dr. Moska dokonał aktu poświęcenia.

Świetlica i bibljoteka im. Gen. Thommée posiada dla Bydgoszczy specjalne znaczenie. Bibljoteka ta jest zaczątkiem przyszłego instytutu sportowego i wiąże się ściśle z bytnością p. gen. Thommée w Bydgoszczy, którego nazwisko sport bydgoski zapisał w swych kronikach złotemi zgłoskami. Świetlica ta jest pożytecznym upominkiem ufundowanym przez p. gen. Thommée i społeczeństwo bydgoskie na jego pożegnanie. Świetlica i bibljoteka sportowa im. gen. Thommée przedstawia się wspaniale i uchodzić może za dumę Bydgoszczy.

Po oficjalnej części poświęcenia świetlicy — w salkach stadjonu odbyło się skromne przyjęcie, w którem uczestniczyli reprezentanci władz, społeczeństwa, sportu i prasy, oraz mili goście bydgoscy — członkowie drużyn zakwalifikowanych do zespołów olimpijskich.

Przedstawiciele bydgoskiego rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego w obronie swoich warsztatów pracy

W związku z terminem przewidzianym na wprowadzenie przepisów rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych o dozorze nad mięsem, upływającym z dn. 30 czerwca 1935 r. — bydgoscy przedstawiciele rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego zwołali wzorem innych miast w dn. 21 bm. ogólne zebranie rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego, na którem uchwalili rezolucję, domagającą się nowelizacji wspomnianego rozporządzenia. Sprawę tę definitywnie rozpatrzył już nadzwyczajny zjazd przedstawicieli rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego R. P., odbyty w grudniu ub. r. w Poznaniu, to też rzemiosło rzeźnickie Bydgoszczy w rezolucji swej oparło się na postanowieniach zjazdu poznańskiego.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 30 czerwca 1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi godzi w byt wielu mniejszych zwłaszcza warsztatów rzeźnickich. Ogół rzeźników przeciwny jest projektowanemu rozdziałowi sklepów i warsztatów rzeźnickich i wędliniarskich, gdyż wprowadzenie rozdziału podrożyłoby znacznie koszta produkcji wyrobów mięsnych.

Z uchwalonej przez zgromadzenie rzemiosła rzeźnicko-wędliniarskiego w Bydgoszczy rezolucji podajemy poniżej najważniejsze postulaty:

1. Zniesienie zakazu łącznej sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych.

2. Zniesienie zakazu urządzenia i mieszczenia warsztatów rzeźnicko-wędliniarskich i miejsc sprzedaży mięsa i przetworów mięsnych w suterenach.

3. Zniesienie nakazu urządzenia w miejscach sprzedaży mięsa i wędlin umywalni z wodą bieżącą oraz osobnych pomieszczeń lub szaf na ubrania.

4. Zniesienie nakazu urządzenia w warsztatach rzeźn.-wędl. osobnych ubieralni i natrysków z wodą ciepłą i zimną.

5. Ograniczenie wysokości ubikacyj warsztatów rzeźnicko-wędliniarskich i miejsc sprzedaży mięsa i wędlin do wysokości 2,50 mtr.

6. Ograniczenie odległości warsztatów rzeźnicko-wędliniarskich i miejsc sprzedaży mięsa i wędlin od ustępów ogólnych skanalizowanych do metrów 2, a od obór i stajen itd. nieskanalizowanych do 6 metrów.

7. Ograniczenie miejsc sprzedaży mięsa i przetworów mięsnych tylko do przedsiębiorstw samoistnych fachowych rzemieśl. zawod. rzeźnicko-wędliniarskich.

8. Wyłączenie przedsiębiorstw rzeźnicko-wędliniarsk., warsztatów i miejsc sprzedaży mięsa i wędlin z pod nadzoru lekarzy medycyny i przydzielenie ich w całości do kompetencji lekarzy weterynarji.

9. Zmianę innych przepisów, które utrudniają lub uniemożliwiają normalną i szybką obsługę klienteli w sklepach rzenicko-wędliniarskich lub normalny bieg pracy w warsztatach tego zakładu.

Uwzględnienia tych postulatów domaga się życie samo, gdyż inaczej byłoby skazanych na zamknięcie 90 procent rzemieślniczych warsztatów pracy zawodu rzeźnicko-wędliniarskiego, dających zatrudnienie i życie setnym rzeszom pracowników i dających poważne wpływy Skarbowi Państwa.

Nakło n. Notecią

— **Zjazd społeczno - gospodarczy Komitetu gminnego wiejskiego Nakło odbył się** ub. niedzieli w sali strzelnicy miejskiej. Na zjazd ten przybyło zgórą 300 przedstawicieli gminy wiejskiej. Zjazd zagaił prezes Komitetu p. Szczepan Kochanowski, prosząc do stołu prezydjalnego pp. prezesa Rady Pow. Dzwonkowskiego, rejenta Knacha i prof. Marciniaka.

Przed przystąpieniem do właściwych obrad uczczono pamięć zmarłego Wodza Narodu.

Podczas zjazdu uczestnicy wysłuchali referatów na temat idei przewodniej Nowej Konstytucji (prof. Fr. Marciniak), wskazań organizacyjnych dla działaczy BBWR, zadań samorządu gminnego i jego organów kierowniczych (rejent Knach), ponadto p. rtm. rez. Dzwonkowski wygłosił referat pt.: „Rolnik-spółdzielca, a rolnik producent bekonów", oraz p. Suszek, delegat z Woj. Rady BBWR referat pt.: „Osadnik na Kresach Zachodnich".

Pełna tabela drugiego dnia ciągnienia loterji

I-sze i II-gie ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

2.000 zł. nr. 36.611.

500 zł. na n-ry: 23266 30240 82278 175325

400 zł. na n-ry: 3240 5625 23286 40962 50703 145172 148865 159611 160853 164757 176609

200 zł. na n-ry: 4121 14927 43134 52650 59621 60683 71750 77800 82818 88235 90279 90861 116316 120147 137564

150 zł. na n-ry: 151182 180056 20754 22324 24880 26305 35143 36203 36882 43334 43866 44298 53924 57911 63461 64596 81323 81753 82351 83458 96997 105131 105797 112645 123512 133633 143135 157127 162350 172002 172645 173663 174178 176523

Wygrane po Zł. 100

483 1157 653 2012 70 786 867 3625 4377 471 594 5024 6543 7519 610 21 8642 907 62 9402 37 64 10909 11096 147 377 519 12689 724 13144 743 907 55 14047 83 15140 346 609 16041 376 769 17596 912 18755 20092 675 705 21006 333 400 587 780 22006 67 689 23214 24166 216 25245 457 58 701 42 906 26188 27106 64 256 64 69 353 433 523 744 28232 346 686 952 29355 30259 703 77 32694 33090 345 904 34057 66 112 325 934 35048 218 894 36281 914 37011 108 702 39209 21 888 40732 880 41035 312 60 543 725 832 77 42269 75 399 43121 280 814 73 903 44106 875 939 45201 942 46366 541 802 28 915 47372 429 797 866 963 48085 550 49022 66 366 911 72 50088 96 190 497 856 926 51106 247 400 548 66 52358 53607 72 962 54014 43 74 246 73 608 55507 56000 233 408 513 73 57178 295 534 58 673 58256 584 761 89 960 59349 60092 231 758 61311 779 62059 245 359 886 63032 133 325 46 560 891 64213 31 73 340 544 613 972 65038 454 84 665 960 66118 256 966 69013 105 366 532 616 787 876 70000 317 441 580 643 85 890 71123 201 523 779 72261 630 70 73136 51 204 341 610 32 712 74071 740 807 903 75048 147 522 747 886.

76814 25 77268 317 787 839 953 78866 71 983 79312 95 474 596 702 80001 551 642 725 32 81507 685 94 849 82132 269 363 424 730 83103 398 944 84169 552 703 85635 55 746 870 86074 379 499 582 734 837 89 87889 88031 343 528 98 655 854 89063 88 253 411

90785 874 91162 71 88 228 487 524 767 974 92076 517 863 997 93730 854 973 94111 95208 21 547 96340 615 744 57 97380 425 683 701 945 98508 739 81 930 99008 142 363 592.

100354 766 906 101141 379 94 769 102012 132 547 103028 848 996 104162 105130 61 475 501 618 722 895 106084 522 815 107058 280 362 546 675 884 923 108022 65 92 432 637 64 935 58 109254 663 748

110172 216 412 696 723 854 111510 68 715 28 112076 675 784 113052 734 114439 436 529 727 30 948 115166 116026 198 398 117517 44 920 118197 442 694 727 119041 425 528 672 703

120448 121008 673 122112 71 331 601 898 123085 546 695 812 901 124914 125271 385 832 126508 76 801 86 998 127028 261 416 513 837 128134 272 314 71 828 129365 410 641 904

130871 131018 55 237 754 904 52 132048 412 96 133645 46 705 134400 135095 176 460 628 858 984 136224 365 951 137123 317 18 459 740 938 138151 232 352 414 526 729 983 139354 88 543 617

141312 531 600 31 778 142271 577 688 851 143183 650 144406 924 65 145758 146422 981 147144 708 148891 149033 63 506 725

150000 168 203 55 674 151029 275 529 751

152219 67 451 153527 605 718 32 975 154021 240 303 20 155041 93 745 863 913 156270 525 804 26 33 157411 677 158010 161 72 342 89 457 921 159344 516 669

160399 161074 773 162239 311 468 503 92 98 670 163458 598 937 164899 718 837 996 165958 166145 265 362 708 167266 800 168361 165 471 565 690 733

170071 257 554 955 171284 307 172447 728 60 962 173017 567 879 174113 403 175096 364 984 176231 74 327 93 403 523 833 73 177774 845 178289 459 574 179291 492 823 691.

180089 106 368 751 902 38 87 181612 34 701 182094 230 323 702 836 183774 883 184226 545 608 741

Wygrane po Zł. 50

672 1120 709 2303 581 628 723 3313 940 70 4046 82 147 406 518 5399 952 6306 32 7986 89 8604 762 9638 95.

10020 27 774 964 11240 624 34 51 13173 250 317 737 856 14302 592 15878 16227 435 17131 308 97 513 655 62 18187 351 19437 829.

20512 21257 803 979 22083 286 301 524 77 833 45 956 96 23061 63 75 333 35 427 541 24122 346 85 531 637 889 25014 54 505 42 767 27639 44 63 94 621 728 834 51 99 928 28264 369 563 82 29068 291 330 76 436 633 715 872 98 999.

30089 414 843 31644 32140 64 408 689 91 771 815 955 87 33041 116 274 366 622 818 66 918 34049 299 440 580 913 35299 647 36696 711 37 37168 452 506 639 859 928 30 65 81 38461 39360 517 76 653.

40365 69 507 731 838 41429 282 331 475 719 946 42251 682 896 951 43742 44043 62 361 416 710 815 45808 46405 505 79 95 788 47125 446 860 980 48228 323 500 603 35 42 703 94 938 49270 680 701 843.

50089 140 52 498 512 709 826 51111 314 711 63 829 927 46 52036 173 369 95 664 878 922 53032 127 41 248 362 627 46 754 975 54362 541 710 897 55304 590 56491 577 873 957 57057 267 363 58161 417 82 521 845 98 976 59037 264 323 418 541 63 643 829 97 909.

60237 73 367 527 625 742 79 861 925 61063 251 61 310 24 28 51 403 80 539 52 677 62384 459 597 708 63234 328 47 490 595 616 771 955 64038 161 74 261 405 69 64 624 802 76 988 65259 932 66140 52 245 509 92 67026 314 32 523 625 68092 244 314 537 760 809 88 69150 346 61 428 805 96.

70555 60 618 849 908 80 71040 235 327 58 529 40 636 72053 394 485 517 649 832 73044 55 78 134 44 572 644 705 27 56 901 24 74028 230 52 532 75036 135 40 203 77 558 782.

76050 53 841 93 77203 486 865 903 74 78044 183 549 739 852 79123 501 674 80459 810 945 81117 149 209 364 780 982 486 82067 128 202 326 468 646 740 817 83114 30 54 409 796 883 84241 80 370 493 756 898 85881 86202 339 78 520 650 743 870 906 87455 533 70 843 93 145 745 843 78 947 89007 243 377 485 570 714.

90149 222 415 838 921 91312 452 91 501 806 92010 192 402 57 605 725 816 49 913 41 93324 441 500 47 780 914 30 94016 69 73 131 539 96 966 95220 439 575 923 96209 708 802 40 97002 239 713 835 934 98088 100 23 344 448 87 657 63 711 811 14 99348 934 56

100732 92 928 86 101530 656 739 102622 835 58 103318 687 93 770 104288 333 85 425 710 830 105829 983 106122 214 324 604 39 92 836 107111 23 44 214 404 88 774 916 108062 180 90 350 677 775 109104 41 284 340 407 92

110271 479 509 23 96 617 76 868 905 111019 85 889 112046 219 604 84 210 74 324 494 554 89 736 85 866 114513 20 52 771 925 115076 619 60 116022 29 237 577 351 879 914 117211 412 59 824 937 118254 80 386 570 974 119400 645

120343 454 522 695 725 848 88 934 121410 19 31 538 788 947 122151 463 606 823 123669 856 124036 131 576 741 825 48 125112 205 642 45 126298 302 487 573 879 88 127264 530 47 621 809 128193 303 566 823 129184 202 45 79 84 353 463 68 563 64 864 906 76

130204 16 55 57 351 61 452 705 32 55 131023 241 317 47 88 702 850 132032 169 84 216 43 325 78 410 76 724 804 133117 50 721 134158 374 463 603 772 135158 203 88 424 796 950 136032 355 65 450 627 82 930 90 137429 71 518 734 138296 546 743 898 139171 91 92 233 58 322 414 73 518 600 830

140571 793 842 936 141092 110 327 459 626 29 708 61 81 823 30 942 142013 384 544 646 826 961 143393 434 584 895 144211 483 524 66 76 725 145009 82 258 81 394 573 94 625 784 800 97 936 146006 44 442 878 926 147179 443 837 148039 765 149284 734 99 816

150084 604 825 958 151287 474 851

152099 141 206 39 444 58 993 153173 516 42 44 641 863 927 43 154378 670 774 811 155038 208 314 557 688 707 156014 241 302 499 644 157236 381 95 508 654 851 932 158220 84 507 56 658 700 159031 190 378 472 629 860 976

160124 55 220 665 853 953 161135 215 82 416 583 618 79 703 821 29 80 162173 267 389 992 163745 804 41 79 164075 90 578 857 165395 590 817 58 166471 625 971 167241 441 511 791 168055 161 213 43 97 475 99 534 46 649 775 803 940 61 169660 77 972

170294 317 928 171408 603 382 172163 264 680 91 749 173354 532 174321 497 634 72 838 978 175271 420 616 708 896 99 176002 32 360 611 726 946 177118 42 212 483 580 726 178669 802 986 179047 278 363 938 91

180059 181105 216 304 792 845 182203 355 589 609 11 183084 209 707 53 98 886 184548

III. ciągnienie

Wygrane po 100 złotych

193 1170 383 2469 3591 642 7273 911 8277 837 9264 605

11589 848 984 12157 15300 16662 904 18319 42 60 19961

23600 24 24070 142 807 44 25860 26249 450 712

30155 297 322 31929 32961 33346 34232 436 36052 66 37115 17 210 535 858 39272 770

40306 41467 42315 885 43129 528 620 30 44364 464 45452 46109 557 47486 49471 613

50184 612 738 933 51169 355 812 21 52077 170 324 978 55663 745 52 57562 58473 899 59578 986

60077 810 61229 920 62749 63138 591 64304 617 65203 682 706 66238 607 67833 68232 902 69138 212

70107 721 71172 536 73220 56 505 673 73603 74293 75594

76748 77238 459 837 78442 79893 80118 245 309 890 922 81649 82776 84126 707 85104 643 719 86530 87819 88578 89886 90186 407 92400 583 874 93957 95370 434 609 96303 532 632 809 97244 604 98422 907 99333 479 101133 76 395 558 641 102432 759 103323 436 873 104380 105484 862 107220 799 108098 109434 110376 111051 286 816 973 113437 567 115301 4 775 960 116553 938 117110 280 99 452 57 82 620 118344 457 906 119174 120057 718 121071 121 122333 123134 124483 987 125438 581 126119 202 128364 627 129078 551 622 750 826 130027 131445 774 132508 636 133845 134303 73 720 136557 137277 339 138558 721 846 79 139328 140416 615 79 141046 704 804 91 144196 559 881 145682 960 67 146025 414 148181 293 149976 150332 719.

153244 655 154007 346 155943 157886 159416 820 74

160044 120 660 64 944 161097 333 46 460 162171 432 163087 168 93 164839 165381 491 707 166177 447 882 986 167054 173 497 168023 311

170267 709 171800 47 175644 176139 931 178038

180643 704 181011 111 385 182501 183431 760

Wygrane po 50 złotych

2348 4090 141 769 5408 6389 526 28 706 829

11688 12350 489 13029 14395 495 15269 16238 17233 18006 83 640 19363 898

20171 497 21943 22347 880 23368 598 24519 94 772 26840 27448 837 956 28058 62 100 717 29274 666 887

32380 871 33293 531 859 34167 414 35011 18 527 648 36356 456 37138 38321 589 644 918 39911 52

40145 71 534 623 42390 745 43165 44829 45161 247 655 46655 47731 49 48162 511 796 49233 77 396 729 882

50126 41 51036 419 55 609 923 53306 466 5333 926 54644 55512 56665 970 95 57725 58584 652

60404 947 61868 62538 981 63068 856 77 944 64276 769 880 65088 239 488 615 66351 895 955 67418 45 737 68097 767 90 900 69988

70044 534 682 71323 964 82 72354 836 73581 920 74263 75070

76000 217 505 768 89 77117 250 369 78268 560 796 79036 260 320 499.

80089 556 857 950 81206 302 509 789 939 83 82100 771 83679 84013 547 49 650 85079 447 603 86141 381 406 87282 89 89043 787.

90136 91055 181 970 92063 468 93058 477 94024 289 506 95316 836 70 96184 346 484 868 977.

100391 624 32 709 101455 559 664 846 102499 871 935 79 103152 561 104007 967 94 105107 406 70 106259 368 521 645 842 107956 108137 283 474 603 836 109230.

110074 86 141 406 789 91 810 111844 112511 113064 343 639 114385 115227 588 643 885 116295 573 764 117147 462 954 118376 478 807 119741.

120267 331 510 88 782 121430 782 985 122655 812 65 938 123288 921 124879 953 125372 564 669 126131 459 79 800 128197 276 541 747 853 129305 771 920.

130943 131047 187 133141 312 827 134183 833 908 135119 43 52 226 401 546 697 972 95 136378 877 137588 882 138264 663.

140108 244 596 844 141535 725 937 64 142163 200 650 143077 992 144109 588 917 145735 85 924 87 146189 778 888 943 147715 148380 761 149228 424 508.

150210 657 151510 848.

152070 601 153881 955 154166 905 155099 167 716 821 156450 81 157036 148 711 14 158525 159323

161075 610 52 162086 131 994 163384 605 897 164859 165109 70 77 287 866 166314 445 800 45 167028 171 319 852 168039 659 169437 568 871

170930 171396 172312 88 551 621 52 819 173011 357 505 97 174085 137 465 554 76 743 175161 366 421 650 882 176058 807 49 177318 631 178320 179142 449 591 922

180303 181065 89 151 437 182141 74 439 98 183683 832 184722

Główne wygrane

IV. ciągnienie

10.000 zł. na nr. 147357.

5.000 zł. na n-ry: 11432 53659 161683

2.000 zł. na n-ry: 37235 112233 118667 160671 184121.

1.000 zł. na n-ry: 25315 39026 62326 107071.

500 zł. na n-ry: 117133 150 678 155 179.

400 zł. na n-ry: 63354 70282 76410 83449 138970 153761 175805.

200 zł. na n-ry: 28997 31027 32406 43065 46861 58936 76568 78131 84331 91106 126835 135359 179857.

150 zł. na n-ry: 1500 3956 4564 8287 22923 25514 33790 35418 47477 51408 59282 62919 65491 67090 69533 71889 78677 79173 79947 86526 89578 107395 111117 114889 118372 122802 123932 129842 131155 131710 133233 141966 145979 151704 151083 156243 156107 163473 163645 166121 183511.

Po 100 zł.

516 1131 2573 3638 71 6695 7040 8409 592 9631 867 11094 162 12137 13597 14187 843 15114 283 352 17532 18945 19604 809 20835 21196 741 22518 23306 887 24446 25225 412 910 26083 27614 775 921 28498 591 29709 904 31887 33183.

40589 670 41265 42469 43826 44483 906 45089 46511 769 47480 608 64 767 48630 710 49370 979 51188 531 53381 54451 598 55458 56837 57961 58010 834 913 60144 388 936 61084 195 62107 461 737 76 64678 984 65076 713 67117 715 946 68051 868 69440 515 795 71356 434 878 912 92548 73255 323 83.

76688 77281 78117 79082 97969.

80481 81309 973 83295 84420 512 737 86046 387 87053 582 799 88162 92 314 972 89461 873.

90867 91554 92191 726 894 93716 800 94036 95961 96593 807 97361 833 98284 99392 652.

100614 794 862 911 70 101360 96 103037 63 591 620 727 104417 530 669 798 107844 108932 109491.

110078 196 556 605 841 916 35 111831 112761 77 113240 380 853 976.

114037 423 115024 599 607 116613 118897.

120254 315 688 769 78 121061 138 44 234 833 122135 311 123090 576 705 124548 126656 127276 831 128144 129308.

130972 131319 556 992 132574 133419 134265 900 135135 387 136013 195 329 526 137142 475 139251 499 606.

141411 677 142302 97 143181 572 144030 145252 787 146211 486 535 147191 394 930 149716 150371 541 710 151801 47 58 152060 863 153009 198 220 397 154344 713 995 155117 156348 157120 736 848 159055 737.

160372 991 162674 163281 405 65 927 164123 326 957 165216 795 860 961 166168 292 942 167371 553 169020 369.

40 44334 445 881 45361 47186 481 573 673 48194 216 723 805 11 905 82 49007 716.

50429 697 719 900 51754 52479 53119 318 907 8 54605 707 823 28 55251 872 57027 466 58072 139 59124 468 752 985.

60477 501 655 822 87 983 61150 266 404 62014 389 548 49 895 972 63314 83 786 64024 58 250 440 627 887 65125 660 66243 67038 122 890 914 68303 505 50 89 69367 932.

70457 915 71146 346 81 431 560 72134 73033 226 917 74214 509 607 75007 88 414 682.

76546 78173 869 79359 80496 500 73 81038 82064 253 569 848 83724 60 84063 78 487 848 85058 331 482 547 86205 307 69 490 87645 736 88852 89089 718 70 90233 545 91317 602 25 92550 727 93383 656 94778 97 887 95446 608 96200 310 97259 854 926 73 79 98307 819 99010 64 877 100100 569 768 101016 310 404 762 102948 103584 666 104483 105206 320 54 405 514 106135 38 830 107065 72 873 971 108326 81 424 845 84 982 109005 110411 682 844 111016 60 923 112132 388 787 113060 244 77 618.

114304 854 115014 154 216 367 472 116801 117233 601 24 714 816 118181 674 733 119291 371 406.

120175 508 630 710 819 121189 226 122847 123448 586 124137 264 125410 126172 216 53 371 473 510 128020 61 129230 374 647 930 84.

130004 595 131022 337 519 611 132622 849 135079 148 87 88 820 136115 56 273 362 137435 653 774 964 138424 139133

140610 141354 643 142446 656 912 144351 471 752 145135 356 629 704 146696 147077 148889 966 149464.

150083 15588 312 528 151121 547 63 697 787 897 152345 664 153069 139 466 896 999 154117 93 223 606 742 884 88 155123 461 156440 620 700 928 157380 158017 709 159480 581.

160200 369 161347 458 540 644 162467 71 163390 556 164019 165788 166137 167167 246 467 646 168326 409.

171376 431 539 172175 93 173114 284 762 174197 444 586 681 175057 259 397 176023 587 900 177316 767 82 178350 721 179664 807 58.

180129 46 181714 872 182280 613 936 183270 587 795 835 184172 527.

Trzeciego dnia

I-sze i II-gie ciągnienie

Główne wygrane

10.000 na n-ry: 58201 69288

5.000 na n-ry: 108600 116206

2.000 na n-ry: 23086 89945

1.000 na n-ry: 3028 106332

500 na n-ry: 28008 178513 69007 64982 76244 99026 155708 182136

400 na n-ry: 35022 48008 76563 93747 94413 95392 145928 149792

200 na n-ry: 28170 38883 46989 59958 62979 66349 74272 75272 84642 92904 107160 121219 123302 132487 157027

150 na n-ry: 285 5227 20337 27945 29983 32868 35956 36213 37558 42023 49081 52244 54131 54157 56900 58135 59240 71793 74609 90248 92035 93155 95249 98770 103039 106268 106824 108699 110607 115053 116610 123329 128959 141998 151437 151684 152134 151293 156590 157947 163584 170888 178066

Wygrane po Zł. 100

94 547 3330 618 4112 229 5486 6125 761 965 7335 8944 10118 515 677 11243 12266 727 987 13517 622 14231 336 15008 62 127 16446 18069 19224 34 20143 294 307 21035 21533 747 939 22981 23650 905 24424 789 25100 26273 543 675 820 947 27076 488 598 639 75 926 84 28 449 95 654 55 29616 30244 31277 714 32050 392 629 706 33052 472 508 736 873 34094 157 281 355 408 592 903 37 73 35080 119 203 36035 48 925 37342 411 759 38136 233 686 749 825 39539 40072 327 74 502 774 41399 414 605 726 96 959 42380 43220 897 44085 275 701 71 859 69 45088 176 91 726 890 46315 47556 793 48690 997 49110 777 990 50038 693 760 51329 77 952 52478 53061 848 55132 97 428 707 803 15 56732 57557 929 49 86 58321 455 831 907 13 14 59050 924 60418 599 611 895 992 61188 890 62033 466 84 542 607 44 973 63054 90 111 81 569 64067 428 77 774 65016 291 94 377 606 68 66011 417 927 67599 68516 69184 373 447 763 964 70130 609 92 957 71909 88 72149 73116 374 74119 63 265 79 316 75344

76503 54 628 717 77206 8 517 38 650 883 942 78513 649 789 903 82 79493 678 869 73

80232 437 61 638 887 81134 813 82123 584 775 91 969 83462 530 84228 491 85308 22 34 538 86275 515 87369 487 610 88040 77 408 12 31 45 629 89504 72 684 793 849 61 91 953

90060 268 99 91736 92318 805 48 93054 148 469 602 787 865 97 94194 364 702 906 95240 498 647 62 926 96132 39 616 910 97025 158 277 494 98434 546 712 69 866 979 99095 158 235 887

100122 555 101661 715 102126 40 412 530 70 103383 627 837 104105 311 736 105032 321 582 740 106165 682 107055 200 89 508 55 611 752 885 108300 470 644 792 109181 302 617 914 76

110590 111156 203 734 113844 908 97 114086 265 115111 285 389 552 857 116121 586 117019 99 499 507 75 930 118084 223 461 837 119323 458 80 906 23

120126 319 414 504 121054 911 122068 91 415 675 94 731 123015 301 18 401 124158 94 655 125419 527 732 843 126641 791 804 127389 478 956 76 128582 623 859 129086 459 627 870

130394 563 778 881 900 131296 305 512 86 609 931 132023 42 260 821 986 133033 65 952 134064 268 799 940 135096 490 781 816 136737 945 137361 960 82 138570 739 852 139060 352 456 64 747 140128 705 79 141679 825 142342 143087 224 451 635 94 854 144137 577 743 145540 85 768 146367 605 724 941 147223 693 829 148240 149439 691 150014 148 396 520 151194 218 312 725 55 925 152116 84 457 67 153044 702 822 79 154350 460 570 155013 85 122 528 700 156374 807 157125 319 432 43 609 159125 573

160047 134 515 161878 162287 356 543 163062 595 769 93 164251 74 303 762 864 165512 618 797 166153 543 646 718 167306 697 950 168572 725 858 75 907 169280 585

170842 958 171403 35 41 502 36 172054 218 82 389 838 173195 595 839 957 174644 175515 687 836 925 48 176090 111 249 904 177399 402 91 178079 311 861 922 179384 630 750 51 979

180010 412 849 181015 213 307 33 519 182002 79 193 511 84 183108 719 184224 54 308 22 588

Wygrane po Zł. 50

44 1523 93 608 2473 891 3169 205 744 4076 130 39 307 5588 716 7501 719 8075 234 345 856 9451 53

10033 277 11003 23 153 261 632 12265 333 529 61 682 13403 76 511 14259 478 99 553 15212 22 16415 601 47 17807 18258 715 980 19726

20032 52 21141 468 613 944 22127 755 23268 637 48 860 24145 69 409 60 842 25258 303 44 515 29 77 92 684 851 984 26070 823 27012 126 280 28120 50 208 544 955 98 29537 865

31134 498 619 836 943 32286 355 545 806 979 33082 404 55 59 639 60 746 834 34323 42 473 90 521 610 62 720 35072 419 82 559 79 828 909 41 36031 78 302 465 37212 400 629 721 69 938 38175 264 404 524 897 39000 56 509 621 702 45 53 869 99 942

40056 96 386 698 41195 97 996 42145 277 659 43201 82 312 915 44000 24 105 218 349 934 45066 645 99 745 814 965 46157 480 526 628 843 47335 659 771 881 48457 507 49176 96 332 779

50223 506 614 65 707 895 983 51164 652 52417 26 754 805 980 99 53116 322 650 832 92 948 54060 122 415 755 55863 974 56184 433 57242 307 72 75 947 98 58508 30 96 912 59062 74 157

60251 321 424 33 82 628 61581 693 802 936 62046 540 758 926 63317 70 696 732 828 79 64129 53 79 262 331 70 68 892 65287 577 66190 362 578 613 33 958 67191 213 637 830 58 68102 213 92 694 993 69120 639

70292 99 734 83 837 973 71003 18 320 821 72263 95 308 63 897 73011 158 532 98 732 74206 90 502 674 85 765 908 24 55 75004 166 301 730 807 22 79 90 63

76452 658 84 741 77373 75 732 825 951 78150 389 446 71 512 629 833 938 79181 297 240 67 650 700 98

80065 295 331 877 81 920 81320 59 184 808 931 82175 362 413 48 508 826 999 83010 33 218 40 300 712 884 84305 561 685 823 84 907 66 85188 474 729 86375 611 87015 494 690 723 74 77 862 88110 363 85 89 669 832 77 935 89125 94 532 616 23 55

90097 194 257 88 744 897 926 91096 276 503 38 633 764 876 908 32 92016 461 612 94 829 93221 344 648 66 94 862 665 745 95334 550 704 96225 343 723 72 845 992 97255 340 703 98104 69 643 86 719 842 89 99117 529 716 74 79

100032 183 468 871 83 903 101180 291 469 599 866 913 102303 782 103021 26 49 115 230 45 416 519 29 30 650 764 886 974 104548 62 904 105408 861 106040 647 805 18 107024 198 852 108026 205 59 562 109111 90 376 538 93

110085 96 155 232 43 324 484 882 111244 317 91 405 509 774 95 112034 62 867 113125 213 394 455 790 824 902 114012 450 54 74 571 90 115072 84 216 371 83 478 952 116131 556 601 837 117001 25 27 310 21 512 73 794 118041 595 822 42 73 935 61 119009 229 392 442 656

120302 28 40 121007 196 238 51 306 440 79 657 812 122313 94 123036 253 474 658 67 903 86 124314 99 819 125020 247 432 42 84 631 126013 81 263 94 617 31 59 75 76 766 127137 69 728 32 982 128121 235 515 791 129316 504 19 645 994

130292 481 613 782 800 131439 540 626 745 132359 133584 602 735 91 134291 313 450 56 501 844 135217 68 382 541 609 957 136342 412 545 59 97 683 913 137086 141 43 63 66 321 23 457 96 541 138078 125 246 374 605 57 966 139110 454

140076 100 266 499 872 141372 566 917 142000 107 283 83 555 874 143106 418 692 144186 92 280 663 758 96 957 145006 126 408 22 724 146017 116 454 93 529 782 942 73 147037 286 488 57 148495 698 909 149176 307 447 507 65 818 38

150166 239 525 714 151059 87 340 707 921 70 152446 546 621 809 49 87 153171 88 217 322 570 681 985 154309 805 155355 70 544 697 831 995 156052 138 70 91 219 345 425 26 624 882 157174 76 420 62 158186 218 34 37 46 387 480 650 159310 91 702 50 929

160106 605 161083 95 137 42 251 552 631 705 12 41 162114 493 817 43 92 163001 88 133 237 693 757 92 839 164944 165082 87 173 724 67 166327 44 618 70 167029 180 200 600 743 933 168029 384 564 169099 135 452 719 64 990

170020 174 395 472 87 625 946 73 171512 61 851 172591 768 73 997 173041 133 581 174054 451 547 653 175376 638 778 804 97 914 31 73 176137 247 69 404 10 648 872 177161 408 780 828 178420 73 814 979 179391 483 597 600

180263 663 92 733 65 181087 396 681 322 934 182324 460 591 629 810 183131 745 264 65 607 72 184048 713 824 71

III. ciągnienie

Po 100 złotych

306 511 1360 2114 3044 5027 234 7300 10179 292 919 11345 683 12656 13655 14234 514 716 15214 952 19291 707

22280 531 23279 679 800 24579 728 25076 170 335 975 26435 84 508 745 27001 28508 29076 382

30610 31841 32363 840 66 33043 69 163 34100 21 272 35014 36050 96 552 658 955 37123 728 815 902 38624 908 66

40133 494 41285 43203 675 44276 45889 46712 47563 750 48454 615 49106 620

50073 346 772 51632 53196 691 55472 57357 58956 59758

60111 502 61182 250 522 765 79 63372 494 64345 621 943 65428 924 66092 223 67252 718 965 68968 69399 476 997

70097 687 986 71204 72244 73669 934 74036 129 525 763 826 75266 334 671 772 975

76746 808 10 969 77394 421 78 670 738 78259 449 79204 98 828 88 80208 81718 850 64 82620 830 86105 600 64 87483 527 776 88078 146 97 336 90912 91519 93124 743 95026 102 416 821 96053 866 89 97204 700 98066 76 99295 883

100465 664 101752 103019 207 408 104050 809 106047 544 61 851 107090 383 931 97 108701 109315 686 110039 215 570 654 111663 748 112643 729 113561 114117 999 115339 94 458 659 116021 117345 680 119682 120279 940 75 121179 91 122628 124440 126153 127907 128096 745 129539 131209 507 132403 133397 940 134360 446 592 706 135265 136161 752 137065 207 88 138181 250 775 139040 963 140961 141439 507 945 142800 143861 144145 519 145499 850 146066 411 703 957 148800 620 149415 45 726 838 150932 151223

153410 154682 831 155163 156803 157307 158352 770 159026 60 197 676 749 912 161326 162787 163818 64 164637 165157 166321 167427 168375 570 169841 56 170897 171152 172636 936 175079 358 857 176240 374 94 948 177232 404 606 59 178521 180622 181535 182564 184692

Po 50 złotych

446 1206 2183 3324 816 4379 498 7267 506 953 9149

10956 11210 547 890 12158 13271 898 14379 15303 638 16147 670 17111 413 128 18701 46

20354 21611 27 911 22311 553 23049 116 474 96 583 24669 712 819 25077 452 76 99 26029 969 27025 836 28002 374 823 29289 523 62 992

30354 637 31591 32219 33092 34261 35116 695 733 36036 226 407 615 37454 84 527 38205 44 75 39135 652 803.

40512 28 650 41370 534 58 709 42140 311 43334 907 44312 68 948 45544 737 40 47584 92 617 872 919 49169 558 68

50583 51326 534 52071 129 200 6 670 53052 959 54005 615 58 946 55501 944 56380 589 799 57237 409 905 69 59166 91

60008 366 466 62371 63122 350 64545 859 940 65011 66522 665 782 67091 249 484 711 68570 84 720 69041 106 809 936

70198 752 66 803 61 71260 516 656 837 72732 835 73090 408 836 74021 613 736 75236 418 705

76090 77310 535 957 79080 482 527 715 851

80301 11 81073 86 587 706 82110 290 906 83084 332 455 965 84332 85421 517 86725 87307 35 887 88301 544 695 742 89433 589 634

90053 91721 92147 239 401 28 89 801 44 93736 904 55 94508 95406 696 705 96166 680 751 97040 443 506 643 820 58 959 98226 590 700 803 99098 470 509 612 95 96 742

100131 66 507 717 101172 418 36 926 102258 883 103824 104598 944 105173 622 34 106221 302 601 107034 690 108170 869 109166 895

110185 202 477 659 917 111315 38 50 763 99 112031 896 907 113297 852 114125 834 115163 116246 117003 625 118241 331 716 76 119014 165 556.

120403 651 723 121796 122160 252 355 719 123243 124136 46 871 125084 263 326 608 721 891 126731 127224 786 874 128079 104 219 306 593 129457 729 958

130136 211 432 566 714 857 131226 713 844 63 132186 133480 674 879 956 134166 710 135001 587 137670 706 831 40 138439 139262

140096 686 798 141464 977 143959 144152 504 872 915 145048 440 630 64 872 147204 660 148155 767 149644

150051 906 151616 152433 829 61 154593 155245 757 966 99 156166 974 157033 71 193 272 740 831 39 158432 159175

160089 558 161216 358 529 911 162533 163089 292 712 165203 527 766 166262 167607 169169 523 959

170158 171097 799 172657 78 173057 233 884 174016 253 175165 308 47 892 991 176290 467 545 867 177139 74 723 982 178530 691 179159 228 412 49 826 32

180014 49 225 181400 975 85 182229 77 499 183198 551 184116 554 618 855 978

IV. ciągnienie

Główne wygrane

10.000 zł. na nr. 78108.

2.000 zł. na nr. 173303.

1.000 zł. na nr. 58136.

500 zł. na n-ry: 38306 41104 72216 128978 122406.

400 zł. na n-ry: 25675 39829 41908 51756 118459 120632 127349 132919 150322 169807 180288.

200 zł. na n-ry: 44632 59591 94165 101739 128759 138411 149878 176714.

150 zł. na n-ry: 9996 26342 26623 29112 34156 34050 41019 44839 51996 60698 62081 68478 69992 71924 79730 92306 102632 104012 125298 133170 138872 164271 181668.

Po 100 zł.

660 734 3262 680 4427 6113 317 59 8355 531 9060 855 13058 14489 16100 432 17961 18997 21338 775 23297 606 24556 785 919 26011 375 92 27052 203 26 507 637 28223 54 93 467 550 29365 590 33167 35174 36269 692 900 31 50 37140 284 748 67 38004 147 704 39541 937 40495 688 912 41344 42129 220 627 903 43946 49 44174 248 881 45127 219 437 46093 815 49916 50761 51033 774 53015 783 800 55106 661 56815 73 58309 784 59741 60157 707 61347 592 62312 465 859 63092 449 64760 66264 347 524 797 67294 692 68104 607 976 69430 572 871 70086 110 95 644 708 999 71678 73311 60 813 52 74186 851.

76546 694 909 64 77047 237 368 492 78001 703 79334 839 80440 66 635 81115 332 65 964 82201 574 83965 85003 86928 87707 88670 89919 90011 91058 197 92219 533 803 94907 95314 742 96536 97052 436 98244 100464 102651 103881 105016 184 226 106980 107980 108219 847 109208 947 110680 773 111032 746 112884 973 113592 778 807.

115986 116858 117559 940 118947 119779 905.

120273 579 750 916 121031 245 708 910 122549 831 124003 125011 126605 71 127117 439 536 129642 56 982.

131750 132181 134140 839 973 135100 202 18 94 136036 700 882 137071 294 433 138194 221 902 139427.

140152 307 141523 730 918 142150 294 547 943 143141 144423 832 145575 146177 238 147063 149163 384 609.

150161 380 415 595 151385 416 568 152243 153017 154518 155970 263 575 746 868 156732 157277 158015 142 514 159481 839.

160012 162026 163159 555 164721 166166 689 922 167469 857 169087 802.

170049 171668 172228 60 523 932 173212 404 175537 176497 177060 258 178041 301 522 179211 440 820.

180000 120 181410 55 798 877 182615 835 183172 184656.

Po 50 zł.

1430 861 951 3009 904 4781 5985 6626 84 7387 976 8258 9021 199 892.

11154 12791 14073 133 369 782 16329 703 17531 18565 805 918 19949.

21566 2116 919 23605 864 24220 510 708 56 932 25109 15 329 468 641 741 26792 27641 748 28306 48 587 734 29673 30027 31849 909 98 33112 35037 739 36428 623 932 37468 764 38106 218 539 699 887 986.

40590 652 41033 42188 829 43332 704 955 95393 750 96008 413 749 938 97099 404 775 98755 988 99241 904 91.

100044 202 321 757 979 101566 766 102260 716 103037 67 635 702 803 907 105955 106207 344 547 929 107278 357 617 108284 662 908 109180 471.

110327 38 760 991 111102 216 354 473 544 112975 113300 729 83.

114597 976 115064 130 713 804 116451 681 117300 831 118145 73 299 590 666 93 818 977 119658.

120564 726 69 979 121133 235 877 122027 446 838 72 123069 292 367 565 124024 339 642 891 125341 730 946 96 126600 127506 784 128150 208 422 609 31 802 129542 955.

130225 131425 691 132316 554 133424 613 93 134201 737 135278 474 136122 79 307 543 94 931 137066 92 994 138170 632 96 139202 29 541.

140143 141854 143112 846 144232 777 145182 798 146537 638 147085 148166 507 149104 760 78.

150227 437 151015 705 152411 838 153084 174 591 704 942 154473 620 28 155146 726 927 156063 343 707 822 158241 622 159276 971.

160169 161636 162174 412 805 909 163099 495 509 35 164382 590 924 165322 502 166003 307 675 944 167179 259 456 57 168391 502 169034 239 817.

170096 283 382 547 604 171826 910 172087 648 173049 282 738 174521 851 175902 176518 177078 838 178174 347 94 719 179182 533 740.

180139 424 978 181147 182122 71 221 357 183309 717 947 184564 924 54.

171497 173752 174041 198 175060 718 176005 128 899 982 177359 179713.

180239 673 181909 182190 183511 29 184236.

Po 50 zł.

766 85 930 1618 2379 461 3396 593 5100 347 6160 856 8044 9008.

10231 11044 77 868 12009 227 13857 97 910 30 15337 549 635 16709 945 17265 323 605 758 824 18217 333 349 698 19135 328.

20365 23122 871 24310 825 25163 231 817 983 26745 846 62 27096 297 880 87 28179 260 95 551 941 29532 93 634.

30116 31263 786 886 98 971 33318 758 902 34795 35587 671 36067 199 418 736 96 906 30 37125 794 38479 39418 844.

40226 41051 42000 591 43451 44405 952 45486 600 46280 822 957 48298 516 58 49275 401 52 675.

50711 833 998 52117 384 442 791 53871 54247 888 55204 56569 918 65 57197 581 818 58487 59569 625.

60305 474 61278 361 948 54 62045 63206 419 542 785 848 65053 327 588 66652 67044 834 68842 69039 98.

70302 518 56 960 71057 74 544 72057 776 37051 409 30 800 74132 381 499 771 75303 529 664.

76066 199 819 77235 577 78255 63 315 524 79009 782 852 63.

80705 81348 988 82216 467 551 83395 590 84192 699 852 960 85673 904 86321 87467 628 88203 376 705 97 89457 725 90034 45 87 826 64 91125 691 720 92419 93352 615 856 94378 87 747 64 850

Programy radjowe

Poniedziałek, 24 czerwca

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6.36 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). W przerwie o godz. 7.20 Dziennik por. oraz Pogadanka sport.-turystyczna. 8.05 Audycja dla poborowych. 8.20 Program na dz. bież. 8.25—8.30 Wskazówki praktyczne. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Dziennik południ. 12.15 „Dla naszych letnisk i uzdrowisk" — Koncert w wyk. Małej Ork. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 13.00—13.05 Chwilka dla kobiet. 13.05—13.30 „Obrazki muzyczne" gra Mała Ork. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 15.15 Przegląd giełdowy. 15.25 Wiadom. o eksp. polskim. 15.30 Koncert solistów. Wyk.: T. Skonieczna-Czernicka (śpiew) i M. Bauer (skrzypce — ze Lwowa). Akomp. w Warszawie prof. L. Urstein, we Lwowie — T. Seredyński. 16.15 Muzyka lekka z płyt. 16,30 „Walka występku z łatwowiernością ludzką". I-sza Transmisja z cyklu „Na fali bezpieczeństwa publicznego". 16.50 „Codz. odcinek prozy": „Wędrówka Joanny" pow. E. Szelburg-Zarembiny (początek powieści). 17.00 XI Koncert (ostatni) z cyklu „Pięć wieków muzyki kameralnej". Wyk. Wł. Prokopowiczowa (harfa). M. Szaleski (altówka) i J. Wojakowski (flet). L. Rohoziński: Suita na flet, harfę i altówkę. 17.20 Utwory Fr. Schuberta. 1) Alfons i Estrella — uwertura, 2) Rozamunda: a) Uwertura, b) Muzyka baletowa, 3) Pieśni w wyk. Mc Cormack'a. 18.00 „Oko elektryczne" — odczyt z cyklu „Z świata wielkich i drobnych wynalazków", wygł. dr. J. Baumgarten. 18.15 „Cała Polska śpiewa" — Tr. z Krakowa. 18.30 „Skrzynka ogólna" omówi dr. M. Stępowski. 18.40 „Chwilka społeczna". 18.45 Najpiękniejsze melodje z operetek Fr. Lehara (płyty). 19.05 Zapowiedź programu na dz. nast. 19.15 Koncert reklamowy. 19.30 Audycja żołnierska. 19.50 „Co czytać?" (nowości beletrystyczne) — omówi L. Piwiński. 20.00 Skrzynka rolnicza — omówi inż. W. Tarkowski. 20.10 „Święto Kupały" Balet L. M. Rodowskiego w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. St. Nawrota. 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski". 21.00 Koncert muzyki polskiej w wyk. Ork. Symf. P. R. pod dyr. G. Fitelberga. 22.00 Wiadom. sport. ogólne. 22.06 Wiadom. sport. lokalne. 22.10—23.30 Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. W przerwie — o godz. 23.00 Wiad. meteorol. dla komun. lotn.

ROZGŁOSNIA TORUŃSKA.

6.30 Tr. z Warszawy. 8.20 Program na dz. bież. 8.25—8.30 Wskazówki praktyczne. 11.57—13.30 Tr. z Warszawy i Krakowa. 13.30—14.30 Melodje operetk. (płyty). 15.15 Przegląd giełdowy. 15.25—16.00 Tr. z Warszawy i Lwowa. 16.00—17.20 Tr. z Wilna i Warszawy. 17.20 Muzyka salonowa (płyty). 18.00—18.30 Tr. z Warszawy i Krakowa. 18.30 Skrzynka ogólna omówi kier. Rozgł. St. Nowakowski. 18.40 Chwilka społeczna. 18.45 Pieśni i piosenki w wyk. słynnych tenorów (płyty). 19.04 Frontem do morza. 19.05 Zapowiedź programu na dz. nast. 19.15 Koncert reklamowy. 19.30—20.00 Tr. z Warszawy. 20.00 Wiad. gospod. z Pomorza. 20.10—22.06 Tr. z Warszawy. 22.06 Wiadom. sport. z Pomorza. 22.10—23.30 Tr. z Warszawy

ZAGRANICA

17.40 **Wiedeń.** Wesołe pieśni i arje. 17.45 **Koenigswust.** Pieśni współczesne. 18.30 **Stockholm.** Muzyka szwedzka. 18.35 **Brno.** Pieśni ludowe. 19.00 **Lipsk.** „Śpiewajmy wszyscy". 19.00 **Berlin.** Utwory Mozarta. 19,00 **Koenigswust.** „A teraz odpoczywamy" — wesoła audycja. 19.25 **Bratisława.** Recital śpiew. 20.00 **Wiedeń.** Wieczór operowy. 20.00 **Kopenhaga.** Francuska i włoska muzyka operowa. 20.05 **Praga.** Koncert ork. wojskowej 20.10 **Hamburg.** Utwory Mozarta. 20.10 **Królewiec.** Wieczór rokokowy. 20.10 **Koenigswust.** Wieczór operowy. 20.10 **Monachjum.** „Miłość, wojna i papryka" — operetka R. Tansta. 20.10 **Lipsk.** „Die Kunst der Fuge", koncert pośw. utworom J. S. Bacha. 20.15 **Bukareszt.** Kwintet g-dur Mozarta. 20.30 **Strasburg.** Wieczór operowy. 20.45 **Radio Paris.** Koncert kameralny. 20.50 **Medjolan.** Koncert pośw. pamięci Wiktora Hugo. 20.50 **Rzym.** „Scugnizza" — operetka Mario Costy. 21.00 **Luksemburg.** Recital śpiewaczy. 21.05 **Królewiec.** Program nadreński. 21.10 **Poste Parisien.** Audycja neapolitańska. 21.15 **Bratisława.** Recital fort. 21.50 **Budapeszt.** Sonata c-moll Beethovena. 21.55 **Poste Parisien.** Kwartet smyczk. Schuberta. 21.55 **Praga.** Kwartet smycz. Bartosza. 22.10 **Kopenhaga.** Kwartet smyczkowy Dworzaka. 22.10 **Wiedeń.** Muzyka lekka. 22.15 **Stockholm.** Koncert rozrywkowy. 22.30 **Berlin.** „Dobrej nocy" koncert solistów. 22.30 **Frankfurt.** Koncert orkiestrowy. 22.35 **Kolonja.** Kabaret instrument. 23.15 **Budapeszt.** Recital śpiewaczy. 24.00 **Frankfurt.** Koncert nocny.

Wtorek, 25 czerwca

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

6,30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6,33 Pobudka do gimnastyki. 6,36 Gimnastyka. 6,50 Muzyka (płyty). W przerwie o godz. 7,20 Dziennik por. oraz Pogadanka sport.-turystyczna. 8,05 Audycja dla poborowych. 8,20 Program na dzień bież. 8,25—8,30 Wskazówki praktyczne. 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12,00 Hejnał z Krakowa. 12,03 Wiadom. meteorolog. 12,05 Dz. południowy. 12,15 Trio Rymowicza. 13,00 Chwilka dla kobiet. 13,05—13,30 Fr. Schubert: Kwintet fortepianowy A-dur op. 114 (płyty). 13,30—13,35 Z rynku pracy. 15,15 Przegląd giełdowy. 15,25 Wiadom. o eksp. polsk. 15,30 Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 16,15 Koncert solistów z Poznania i Wilna. 16,50 Codz. odcinek prozy: „Wędrówka Joanny" — powieść E. Szelburg-Zarembiny. 17,00 „Skrzynka P. K. O." 17,15 „Dla naszych letnisk i uzdrowisk", koncert ze Lwowa. 18,00 „Temperatura na księżycu", odczyt z Wilna. 18,10 „Minuta poezji" — wiersz J. Lieberta. 18,15 „Cała Polska śpiewa" — audycję prowadzi prof. Br. Rutkowski. 18,30 „Skrzynka techniczna" — omówi red. W. Frenkiel. 18,40 „Życie kultur. i artyst. stolicy". 18,45 Muzyka (płyty). 19,05 Zapowiedź programu na dzień nast. 19,15 Pogadanka aktualna. 20,00 „Wiadom. rolnicze" — wygł. J. Płatek. 20,10 Muzyka Irlandji: Wyk. Mała Ork. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego i Janina Kay-Kuczyńska (śpiew). 20,45 Dziennik wiecz. 20,55 „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski". 21,00 „Verbum Nobile" — Opera Stanisława Moniuszki (ze studja) w I-ym akcie. Obsada: Pan Serwacy — Al. Michałowski, Zuzia córka — A. Szlemińska, Pan Marcin — J. Czaplicki, tSanisław — J. Popławski, Bartłomiej — stary sługa — P. Szepietowski. Orkiestra i Chóry „Polskiego Radja". Kierownictwo muzyczne — O. Straszyński, reżyserja — T. Sygietyńskiego. Tr. do Berlina. 22,30 Wiad. sport. ogólne. 22,36 Wiadom. sport. lokalne. 22,40—23,30 „W letnią noc... Serenady" z Krakowa. W przerwie o godz. 23,00 Wiadom. meteor. dla komunik. lotniczej.

ROZGŁOSNIA TORUŃSKA

6,30 Tr. z Warszawy. 8,20 Program na dzień bież. 8,25—8,30 Wskazówki praktyczne. 11,57—13,35 Tr. z Warszawy i Krakowa. 15,15 Przegląd giełdowy. 15,25—16,15 Tr. z Warszawy. 16,15 Tr. z Poznania i Wilna. 16,50—17,15 Tr. z Warszawy. 17,15 Tr. ze Lwowa. 18,00 Tr. z Wilna. 18,10—18,30 Tr. z Warszawy. 18,30 „Jeziora Pojezierza Brodnickiego" — odczyt wygł. J. Leliwa-Piotrowicz. 18,45 Fragmenty z op. „Cyrulik Sewilski" — Rossiniego (płyty). 1) Uwertura (Ork. symf.), 2) Arja Rozyny w wyk. M. Salvi, 3) Arja w wyk. Umberto Urbano. 19,04 Frontem do morza. 19,05 Zapowiedź programu na dzień nast. 19,15 Koncert reklamowy. 19,30—20,00 Tr. z Katowic i Warszawy. 20,00 „Dzień propagandy konia" — pogadanka rolnicza, wygł. mjr. S. Skoczylas. 20,10—22,36 Tr. z Warszawy. 22,36 Wiadom. sport. z Pomorza. 22,40—23,30 Tr. z Krakowa i Warszawy.

ZAGRANICA

17,00 **Królewiec.** Koncert muzyki lekkiej. 17,50 **M. Ostrawa.** Duety skrzypc. 18,00 **Bratisława.** Recital fortep. 18,30 **Praga.** Pieśni kompozytorów austrjackich. 18,30 **Strasburg.** Koncert orkiestrowy. 19,00 **Frankfurt.** „Tańce klasyczne". 19,00 **Sztutgart.** Koncert orkiestry wojskowej. 19,00 **Lipsk.** Melodje operetkowe. 19,25 **Bratisława.** Słowackie pieśni ludowe. 20,00 **Beromuenster.** Muzyka kościelna. 20,30 **Kopenhaga.** Koncert chóru studentów. 20,30 **Paris P. T. T.** „L'Etoile", opera Chabriera. 20,45 **Monachjum.** Koncert symf. pod dyr. Wintera. 20,45 **Lipsk.** Muzyka lekka. 20,45 **Królewiec.** Wieczór dramatyczny. 20,45 **Wrocław.** Koncert wiecz. 20,50 **Medjolan.** „Casa innamorata", operetka Lombarda. 20,45 **Berlin.** Utwory fortepianowe Chopina. 20,45 **Koenigswusterhausen.** „Skrzypce śpiewają", ork. Livschakowa. 21,10 **Poste Parisien.** Koncert na wioloncz. i ork. Saint-Saensa. 21,30 **Praga.** „Hipolit w górach", opera komiczna Kricki. 21,45 **Brno.** Muzyka jugosłowiańska. 22,00 **Rzym.** Koncert kameralny, Kwartet Pro Nova. 22,00 **Stockholm.** Muzyka lekka. 22,15 **Kopenhaga.** Wiedeńska muzyka symfoniczna. 22,20 **Lipsk.** Muzyka kameralna. 22,30 **Monachjum.** Wesoły wieczór muzyczny. 23,00 **Hamburg.** Koncert nocny. 24,00 **Sztutgart.** Koncert nocny.

JAPOŃSKI PROSZEK KATOL ZABIJA OWADY I ROBACTWO
AZUMI & C° LTD OSAKA

PRACUJ BOGAĆ SIĘ ZBIERAJ
oszczędności składaj w Powszechnym Banku Związkowym na książeczki wkładowe imienne lub na okaziciela gwarantujące bezwzględną tajemnicę wkładu. Wkłady płatne na każde żądanie lub za wypowiedzeniem w centrali i oddziałach. Oprocentowanie od 5% do 6 1/2 % rocznie.
POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A.
GDYNIA, Warszawa, Lwów, Bielsko, Cieszyn, Drohobycz, Kraków, Przemyśl, Stanisławów, Tarnów.

Reklama dźwignią handlu i przemysłu!

Obwieszczenie

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, Wydział Handlowy postanowił po rozpoznaniu wniosku dłużnika kupca Bolesława Cywińskiego w Bydgoszczy, działającego przez adwokata Chrzanowskiego w Bydgoszczy w dniu 13 czerwca 1935 r. uzgędnić podanie wnioskodawcy z dnia 3 czerwca 1935 r. o otwarcie postępowania układowego celem zawarcia z wierzycielami układu i postępowanie to otworzyć. Pełnienie czynności sędziego-komisarza zlecić sędziemu Sądu Okręgowego Galeckiemu w Bydgoszczy. Jako nadzorcę sądowego wyznaczyć Romana Stobieckiego, kupca w Bydgoszczy, Stary Rynek.

Terminy do sprawdzania wierzytelności wyznaczyć na dzień 5 lipca 1935 i 24 lipca 1935 r. o godz. 10 w lokalu handlowym dłużnika, do których to terminów wierzyciele kupca Bolesława Cywińskiego w Bydgoszczy winni zgłosić swoje wierzytelności, podać ich wysokość oraz dowody i tytuły na ich poparcie.

Zlecenie Nr. 771/8. 5742

Sygnatura: Km. 684/35 i 449/34. 5725

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Inowrocławiu rewiru II-go Stanisław Zemełko, mający kancelarję w Inowrocławiu, ul. Bratnia nr. 2 na podstawie art. 602 i 604 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 czerwca 1935 r. o godz. 11-tej w Gniewkowie odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Edmunda Foltynowicza, składających się z samochodu marki „Essex" oszacowanego na 3000 zł. i mebli, oszacowanych na 570 zł.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Inowrocław, dnia 21 czerwca 1935 r.

Komornik:
(—) St. Zemełko.

Mazurka Restauracja i Kawiarnia
Gdynia, ulica Świętojańska 76.
Pierwszorzędne potrawy i napoje. :-: Obiady z 3 dań 1 złoty. Kuchnia warszawska. :-: Śniadanie 75 gr. Dzbaneczek kawy, 2 bułeczki z masłem, 2 jajka albo buljon, 2 bułeczki z obkładem.
Szanowną Publiczność zaprasza najserdeczniej
5745 **Maksymiljan Kanter**

TORUN

Okazyjnie
łóżka żelazne,, bufet, szafa, kuchnia, salon, bibljoteka, dywany sprzedam, Toruń, Bydgoska 62 m. 4. 5621

MEBLE!
wszelkiego rodzaju, najtaniej kupujesz tylko, Toruń, Prosta 5. Przekonaj się — Spamiętaj — Powiedz drugiemu. 5460

Silniki
nowe do motorówek na bardzo dogodnych warunkach poleca
W. KATAFIAS
Toruń, Rynek Nowomiejski 25. 5627

Wspólnika
z kapitałem
3.500 zł do wypożyczalni książek poszukuję. Gwarantowana pensja miesięczna 200 zł i więcej. Oferty kierować do Księgarni Toruńskiej, Toruń, W. Garbary 21. 5641

Psa
doga sprzedam Por. Solski F. K. W. Podgórz 5720

Spichlerz
z urządzeniem biurowem wynajmę w śródmieściu Torunia lub przy nadbrzeżu wiślanem. Oferty do „Dnia Pomorskiego" Toruń pod nr. 5719

Uczni
kowalskich poszukuję od zaraz. Alfons Jabłoński, mistrz kowalski, Toruń, Wysoka 1. 5718

Słabych
uczniów bezwzględnie poprawiam we wszystkich przedmiotach specj. łacina, francuskie, matematyka. Toruń, Wielkie Garbary 18 III. p. 5721

Zdaję
dzierżawę większego majątku ziemskiego, przejmę podobną dzierżawę, lub wspólnictwo ewentl. poręczającą administr. majątku ziemskiego może być opuszczony posiadam odpowiedni inwentarz, gotówkę i rutynę. Łaskawe spieszne oferty kierować do adm. „Dnia Pom." pod nr. 5726

Kucharka
wykwalifikowana, z dłuższą praktyką, potrzebna na kolonje letnie. Zgłoszenia od godz. 16 do 18 (od 4 popoł. do 6 popoł.) Toruń, Wyspiańskiego 2, m. 5, (w bok od Koszarowej). 5727

Wojskowo-
cywilny krawiec wykonuje pierwszorzędną pracę na bardzo dogodnych warunkach L. Ronk, Toruń, Małe Garbary 13, I. p. 5503

3. E. 1127/34. 5730

OBWIESZCZENIE.

Urząd Wojewódzki Pomorski, Wydział Rolnictwa i Reform Rolnych w Toruniu, pismem z dnia 13 grudnia 1934 r. sądowi doniósł, że polecił przekazanie do Państwowego Banku Rolnego Oddział w Grudziądzu depozytu do dyspozycji sądu grodzkiego w Grudziądzu tytułem wynagrodzenia za przymusowo wykupioną część nieruchomości Świecie k. 70, właściciel Paweł Gerhard Goertz.

Postanowieniem z dnia 13 maja 1935 r. wszczęto postępowanie rozdziałowe w myśl rozp. P. Prez. z dnia 28 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. 3/28).

O powyższem zawiadamia się wszystkich uprawnionych do zaspokojenia swych roszczeń z wymienionego wynagrodzenia.

Wierzyciele szukający zaspokojenia i wynagrodzenia roszczeń w hipotece nieujawnionych, winni zgłosić je najpóźniej w terminie wyznaczonym do rozdziału pod rygorem, że w razie niezgłoszenia, rozdział wynagrodzenia nastąpi wedle stanu ujawnionego w hipotece z pominięciem innych roszczeń, a roszczenia oparte na prawie publicznem tracą uprzywilejowane pierwszeństwo i znaleźć będą mogły zaspokojenie tylko z reszty wynagrodzenia, jaka pozostanie po zaspokojeniu wierzycieli hipotecznych.

Termin rozdziału wynagrodzenia wyznacza się na dzień 30 lipca 1935 r. godzina 10 przedpołudniem w gmachu Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, pokój nr. 2.

Interesowanych wierzycieli wzywa się do przedłożenia w dwóch tygodniach zestawienia swych wierzytelności.

Grudziądz, dnia 13 maja 1935 r.

Sąd Grodzki.

Zlecenie Nr. 481/GR.

Do Km. 1130/35. 5740

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rewir I, Jan Kamiński, zam. przy ul. Starowiejskiej 31 a, na zasadzie art. 602 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 25 czerwca 1935 r. o godz. 10,10 w Gdyni przy ul. Zygmunta Augusta obok ZUPU odbędzie się licytacja publiczna ruchomości, a mianowicie: jednego biurka z fotelem, jednej szafy, 1 stołu, 4 krzeseł, 1 maszyny do pisania, 1 dywanu, 2 obrazów 3 małych obrazków, 1 wazonu i 1 żyrandola.

Wymienione ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 22 czerwca 1935 r.

Komornik:
(—) Kamiński.

OGŁOSZENIE.

Izba Skarbowa w Grudziądzu poszukuje lokalu na pomieszczenie biur, składającego się z 20 do 22 pokojów o powierzchni ca 380 m. kw.

Lokale, położone przy ul. Legjonów lub w najbliższych bocznych ulicach będą miały przy wyborze pierwszeństwo.

Szczegółowe oferty z podaniem warunków płatności, wysokości czynszu itp. należy składać do dnia 27 czerwca br., to jest do czwartku w Oddziale Gospodarczym Izby Skarbowej (pokój Nr. 1), ul. Legjonów nr. 25 codziennie w godzinach urzędowych od godz. 8—15-tej.

Do oferty winien być również dołączony plan sytuacyjny oferowanego lokalu.

Zlecenie Nr. 480/GR. 5729

Do akt Km. 994/35. 5741

ODWOŁANIE OBWIESZCZENIA O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego rew. II-go w Gdyni odwołuje obwieszczenie o licytacji ruchomości, ogłoszonej w numerze 139 „Gazety Morskiej" z dnia 17. VI. 1935 r. (nr. ogł. 5537) mającej się odbyć w dniu 18. VI. 1935 r. o godz. 14-tej w Gdyni-Chylonja, skład obok kościoła, albowiem ogłoszenie nastąpiło przez pomyłkę i w żadnym razie nie dotyczy składu galanteryjnego obok kościoła w Chylonji.

Gdynia, dnia 22 czerwca 1935 r.

Komornik:
(—) J. Penk.

Zlecenie Nr. 488/GR.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem, Kazimierz Zamojski, mający kancelarję w Nowem, ul. Sądowa Nr. 8 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 25 czerwca 1935 o godz. 10,30 w Warlubiu, odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Teofila Wesołowskiego, składających się z: 1 koń roboczy, gniady, 1 bufet z kranem do piwa, 1 bilard, oszacowanych na łączną sumę zł. 600.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym. 5734

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem.

Spis zapowiedzi Nr. 15.

ZAPOWIEDŹ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) rolnik Józef Myszkowski, kawaler zamieszkały w Tuchlinie wybudowanie, powiat kartuski, syn zmarłego właściciela Jakóba Myszkowskiego, ostatnio zamieszkałego w Tuchlinie wybudowanie i jego żony Augustyny z Klawikowskich Myszkowskiej, zamieszkałej w Tuchlinie wybudowanie; 2) niezamężna kucharka Franciszka Durawa, zamieszkała w Borówcu, gr. Węsiory, powiat kartuski, córka dożywotnika Jana Durawy, zamieszkałego w Borówcu i jego zmarłej żony Barbary Durawowej z domu Sildatk, ostatnio zamieszkałej w Borówcu, chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w sołectwach Tuchlino Węsirkę i w Gazecie Gdańskiej.

Suleczyno, dnia 14 czerwca 1935 r.

Urzędnik stanu cywilnego:
(—) Sentyński.

Numer akt: Km. 448/35. 5733

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowem Kazimierz Zamojski, mający kancelarję w Nowem, ul. Sądowa nr. 8 na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 10 sierpnia 1935 o godz. 11-tej w Sądzie Grodzkim w Nowem odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Jana i Pauliny Śmigerskich z Nowego nieruchomości Nowe, tom I, karta 8. Nieruchomość składa się: z placu pod budynkami, domu mieszkalnego frontowego, warsztatu rzeźnickiego z kuchnią, domu przy ul. Tylnej (budynek gospodarczy), poddasza wozowni, ustępu z gnojownią, bruk. podwórza. Nieruchomość handlowo-mieszkalna (na parterze skład). Instalacja światła elektrycznego, gazowego i wodociąg, kanalizacja. Nieruchomość ma urządzoną hipotekę. Księga gruntowa przechowana jest w Sądzie Grodzkim w Nowem.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 17.360, cena zaś wywołania wynosi zł. 13.020.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł. 1.736.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w sądzie grodzkim w Nowem, ul. Sądowa 8, sala nr. 6.

Nowe, dnia 6 czerwca 1935 r.

Komornik:
(—) Kazimierz Zamojski.

Liczba czynności: 3. K. 3/30. 5724

Wypis.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Kościerzynie i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Kościerzyna k. 304 i k. 656 na imię Franciszka Burczyka w Kościerzynie zostanie w drodze egzekucji dnia 6 września 1935 r. o godz. 9-tej przed południem wystawioną na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem, pokój nr. 11.

Nieruchomość Kościerzyna k. 304 składa się z parcel 1206/360 i 1207/360 nr. mapy 2, o obszarze 5 a 33 m. kw., z domu mieszkalnego z podwórzem, roczna wartość użytkowa nieruchomości 1.200 mk., lokalu przemysłowego 800 mk.

Nieruchomość Kościerzyna k. 656 o obszarze 1 ha 13 a 94 m. kw. składa się z pastwiska, roli, z domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem, stajni, kręgielni, sali z oddzielnym wstępem i 2-ch riep (Nr. 224 ks. pod. budynkowego).

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej w Kościerzynie dnia 25 sierpnia 1930 r.

Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach.

Kościerzyna, dnia 15 czerwca 1935 r.

Sąd Grodzki.

Sąd Grodzki w Szubinie.
E. 10/35. 5741

WYROK.

W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd Grodzki w Szubinie, dnia 4 czerwca 1935 r. przez sędziego — asesora sądowego Siemiątkowskiego, po rozpoznaniu wniosku z dnia 7 stycznia 1935 r. Wacława Załuskiego, właściciela majętności Pińsko, w Pińsku, pow. Szubin, o odroczenie wypłat, orzekł:

1. Dłużnikowi Wacławowi Załuskiemu, właścicielowi majętności Pińsko, powiatu szubińskiego, zapisanej w księdze gruntowej Pińsko, dobra rycerskie tom I, karta 1 udzielić odroczenia wypłat na okres od dnia 4 czerwca 1935 r. do 15 grudnia 1936 r. na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23-go sierpnia 1932 r.
2. Ustanowić zarządcą sądowym wymienionego gospodarstwa rolnego dłużnika Wacława Załuskiego, w Pińsku.
3. Nadać wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.
4. Koszty postępowania ponosi dłużnik Wacław Załuski.

Sędzia: (—) Siemiątkowski.

Mieszkanie
4 pokoje, łazienka, Bydgoskie Przedm. do wynajęcia. Zgłoszenia: Toruń, Krasińskiego 44, m. 3 od 5—7. 5721

Mieszkanie
czteropokojowe na parterze, słoneczne, z centralnem ogrzewaniem wynajmę od 1 sierpnia. Toruń, Mickiewicza 60. 5717

1 lub 2
pokoje umeblowane z łazienką, telefon, poszukuję od 1 lipca przy ul. Bydgoskiej lub Mickiewicza w pobliżu 4. p. lotniczego. Oferty do Adm. „Dzień Pomorski" Toruń, pod nr. 5618.

GDYNIA

Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny. czerwony. żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELEWACJA" Gdynia, Abrahama 35 telefon 22-73.
Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. 3926

Przedstawicieli
rutynowanych, którzy odwiedzają domy towarowe i składy z bielizną przyjmuje zaraz znana fabryka. Adres w „Gazecie Morsk." Gdynia. 5739

Unieważnia
się zagubione zgłoszenie celne na skład firmy „Pantarei" Nr. 47 z roku 1935. C. Hartwig Spółka Transport z o. o. Gdynia 5744

GRUDZIĄDZ

WSZELKIEGO RODZAJU MEBLE
Specjalność: **SYPIALNIE**
od najtańszych do najdroższych wykonuje
Zakład Stolarski
Jan Makowski
Grudziądz
Puławskiego 12.
5686

Wytwórnia
lemonjady i rozlewnia piwa do wydzierżawienia T. Joachimczyk, Grudziądz, Toruńska 25. Telefon 13-01. 5584

BYDGOSZCZ

Tapety Linoleum Ceraty Chodniki Dywany Dywaniki
w wielkim wyborze korzystnie poleca
Zb. Waligórski
Bydgoszcz, ul. Gdańska 12.
Telefon 1223
5298

TCZEW

Potrzebna
służąca do Klubu Rodziny Urzędniczej od 1. lipca 1935. Zgł. Przew. Sekcji Gosp. Bielińska, Tczew, Skarszewska 2. 5668

Sprzedam
klacz z źrebięciem, maszynę do trawy sieczenia. Otto Dehnke, Tczewskie Łąki telefon 1429 5738

RÓŻNE

Unieważniamy
zgłoszenie towarów na skład celny nr. 71 z roku 1934 wystawione przez skład firmy „Pantarei" i scedowane na nas. Warszawskie Towarzystwo Transportowe sp. z o. o. 5655

Zgubiono
Dnia 21. VI. 1935 r. zgubiłem na szosie od szkoły Ruda do lasu Klęczkowskiego marynarkę, portfel, książeczkę P.K.O. nr. 130964, książkę wojskową, oraz inne dokumenty osobiste, o które to przedmioty prosi znalazcę o zwrot za wynagrodzeniem Jan Gronowski, Górzno, pow. Brodnica. 5735

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.

W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-łamowej	15 fen.
" " " " " " 4-łamowej	50 fen.
" " drobne za słowo 6 fen. — tytułowe	10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.50 zł
Z odnoszeniem do domu	2.80 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.89 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
" " z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:
Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12 — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9c — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1. Redaktor odpowiedzialny na Ciechocinek — Tadeusz Gierut, Ciechocinek, Park Główny, Czytelnia.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.